

**IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS
DERĪGO IZRAKTEŅU (SMILTS-GRANTS
UN SMILTS) IEGUVEI ATRADNĒ
“GRAMZDA II” NEKUSTAMAJOS
ĪPAŠUMOS “MEŽA BITES” UN “RIEKSTI”
GRAMZDAS PAGASTĀ,
DIENVIDKURZEMES NOVADĀ**

**Pasūtītājs:
Izpildītājs:**

**SIA "Inerto materiālu serviss",
SIA “Enviroprojekts”**

2023. gada jūnijs

SATURS

Ievads	3
1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums	6
1.1. Derīgo izrakteņu ieguves un tai paredzētās teritorijas raksturojums	6
1.2. Paredzētās darbības raksturojums	10
1.3. Iespējamās ieguves apjomi	20
1.4. Atkritumu apsaimniekošana	20
1.5. Rekultivācijai piemērotāko risinājumu pēc ieguves beigām novērtējums	21
2. Vides stāvokļa novērtējums paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē	22
2.1. Paredzētās darbības apkaimes klimatiskais raksturojums	22
2.2. Teritorijas ģeoloģiskā uzbūve	23
2.3. Teritorijas ģeomorfoloģiskais raksturojums	28
2.4. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums	28
2.5. Teritorijas dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība	31
2.6. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums	33
3. Paredzētās darbības alternatīvas	36
4. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums	39
4.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze	39
4.2. Iespējamā ietekme uz dzeramā ūdens resursiem	41
4.3. Iespējamā ietekme uz virszemes ūdeņiem	41
4.4. Kopējie secinājumi par hidroloģiskajām un hidroģeoloģiskajām ietekmēm	42
4.5. Ietekme uz augsni	42
4.6. Mūsdienu ģeoloģiskie procesi	43
4.7. Ietekme uz gaisa kvalitāti	43
4.8. Ietekme uz trokšņa līmeni	50
4.9. Ietekme uz biotopiem un sugām	54
4.10. Paredzētās darbības ietekmes kumulācija ar citām esošām un apstiprinātām paredzētajām darbībām	55
4.11. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu	55
4.12. Paredzētās darbības ietekme, ko izraisa izmantotās tehnoloģijas un vielas	56
4.13. Paredzētās darbības ietekmju izvērtējums	56
4.14. Avāriju risku novērtējums	59
5. Paredzētās darbības īstenošanas sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums un sabiedrības attieksme	61

6. Izmantotās novērtēšanas metodes	62
6.1. Metodes	62
6.2. Problēmas un risinājumi	64
7. Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīze	64
8. Pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai un vides kvalitātes monitoringam	65
9. Sabiedrības un institūciju iesniegto rakstisko priekšlikumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu apkopojums un izvērtējums	67
10. Ietekmes uz vidi novērtējumu veikušie eksperti	90
11. Izmantotās informācijas avotu un literatūras saraksts	91

Pielikumi

- I. Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase un Derīgo izrakteņu ieguves limits smilts un smilts-grants atradnes "Gramzda II" iecirknī "Meža Bites"
- II. Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase un Derīgo izrakteņu ieguves limits smilts un smilts-grants atradnes "Gramzda II" iecirknī "Rieksti"
- III. Smilts un grants atradnes "Gramzda II" izstrādes trokšņa izplatīšanās prognozes pārskats Nr.649/2022-KM2.1, SIA "R&D Akustika", 2022
- IV. Atzinums par mežu biotopiem un vaskulārajiem augiem īpašumā "Meža Bites" un īpašumā "Rieksti", Dienvidkurzemes novads, Gramzdas pagasts, I.Silamiķele, 2021
- V. Eksperta atzinums par plānotās smilts-grants atradnes Dienvidkurzemes novada Gramzdas pagasta nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" izstrādes ietekmi uz savvaļas putnu populācijām, R.Lebuss, 2022
- VI. Derīgo izrakteņu (smilts un smilts-grants) ieguve atradnes "Gramzda II" īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagasts, Dienvidkurzemes novads. Gaisa kvalitātes novērtējums. SIA "AMECO vide", 2022
- VII. Atzinums par smilts un grants ieguves ietekmi uz īpaši aizsargājamo abinieku un rāpuļu sugu atradnēm atradnē "Gramzda II", A.Čeirāns, 2022, un Atkārtots atzinums par smilts un grants ieguves ietekmi uz īpaši aizsargājamo abinieku un rāpuļu sugu atradnēm atradnē "Gramzda II", A.Čeirāns, 2023
- VIII. Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" 24.05.2023. vēstule Nr.30-1/148-e "Par viedokļa sniegšanu"

IEVADS

Paredzētās darbības ierosinātāji ir SIA „Inerto materiālu serviss” un Zemnieku saimniecība “Rieksti-1”.

IVN objekts ir derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguve atradnē “Gramzda II” nekustamajos īpašumos “Meža Bites” (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64580010129) 8,87 ha platībā un “Rieksti” (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64580010370) 6,94 ha platībā, atradnē “Gramzda II” (turpmāk - Atradne), Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā.

Derīgo izrakteņu ieguve paredzēta ar atklāto metodi virs gruntsūdens līmeņa līdz 150 000 m³ gadā. Atradni paredzēts izstrādāt vienā pakāpē. Teritorijas dienvidu daļu šķērso “iekšsaimniecības” grants seguma ceļš, ko paredzēts izmantot materiāla izvešanai, bet Atradnes izstrādes beigu fāzē - izstrādāt. Materiāla izvešanai plānots izmantot šī pievedceļa turpinājumu uz Atradnes austrumu pusi. Derīgo izrakteņu pārstrādei paredzēts izmantot materiāla skalošanas un šķirošanas iekārtu īpašumā “Bites” (zemes vienība ar kadastra apz. 6482 008 0046): iecirkņos “Rieksti” un “Meža bites” materiāla pārstrāde nenotiks. Derīgo materiālu paredzēts izcelt ar ekskavatora palīdzību, tad ar frontālo iekrāvēju nogādāt uz pagaidu krautni, no kuras pēc īslaicīgas uzglabāšanas nogādāt uz šķirošanas iekārtu vai pēc ieguves izvest uz šķirošanu ārpus Atradnes. Sagatavoto materiālu pēc nepieciešamības plānots novietot krautnē un ar autotransportu izvest no Atradnes. Transporta kustība plānota pa atradnes austrumos esošo ceļu līdz valsts reģionālajam autoceļam P114 Ilmāja-Priekule-Lietuvas robeža (Plūdoņi) (turpmāk – P114).

Darbības vietas tiešā tuvumā atrodas arī citas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Atradnei kopumā ir 3 iecirkņi: iecirknis “Rieksti”, iecirknis “Vīnogas”, kas izvietots iecirkņa “Rieksti” vidusdaļā, un iecirknis “Mežotnes”, kas piekļaujas iecirkņa “Rieksti” ZR malai. Aptuveni 470 m attālumā uz ZA no Darbības vietas atrodas atradne “Bites” (skat. 1.3. attēlu).

Tuvākā Eiropas nozīme aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums “Ruņupes ieleja” - atrodas ~ 2,2 km attālumā uz A no Darbības vietas.

Tuvākā apdzīvotā vieta ir Gramzdas ciems – 2,0 km uz D un Priekules pilsēta – 8,0 km uz Z no plānotā ieguves laukuma pa autoceļiem, vai attiecīgi 1,6 km un 6,0 km taisnā virzienā.

Tuvākā apdzīvotā viensēta – “Birztales” – atrodas 1,0 km uz D no Darbības vietas. Atradnei tuvākā dabiskā ūdenstece ir Birztales upīte: tuvākā atradnes mala atrodas apmēram 200 m uz ZR no šīs nelielās ūdenstece, kas izvietota paugura nogāzē, bet tā virsotnē – ieguves laukums.

Darbības vietas tuvumā atrodas citas derīgo izrakteņu ieguves vietas, līdz ar to ainaviskās un reljefa izmaiņas jau ir notikušas un nākotnē var vēl paplašināties. Attiecībā uz teritorijā pašlaik esošā reljefa un ainavas izmainīšanu nevar uzskatīt, ka, veicot plānoto smilts-grants, smilts ieguvi, teritorija tiks neatgriezeniski degradēta, jo, īstenojot rekultivācijas darbus, to būs iespējams vizuāli sakārtot un dabiskot.

Paredzētā darbība ir vērtējama kā tieša, neatgriezeniska un ilgstoša darbībā salīdzinoši viegli pieejamo neatjaunojamo dabas resursu (smilts-grants, smilts) izmantošana. Veicot derīgo izrakteņu izstrādi Darbības vietā, neatgriezeniski tiks samazināti to kopējie pieejamie krājumi, tomēr apjoma ziņā Paredzētā darbība ir vērtējama kā lokāla un salīdzinoši maznozīmīga, ņemot vērā reģionā un Latvijā kopējos pieejamos smilts-grants, smilts krājumus. Ieguves procesā nav nepieciešams ūdens, bet pievadceļu laistīšanai, lai novērstu putekļu veidošanos, kā arī pārstrādājamā materiāla skalošanai tiks izmantots ūdens īpašumā "Bites", kurā tiks veikta inerto materiālu apstrāde, atbilstoši spēkā esošajai piesārņojošas darbības atļaujai.

Saskaņā ar spēkā esošo Teritorijas plānojumu Paredzētās darbības vietā un tiešā tās tuvumā neatrodas vēsturiski un kultūras ziņā nozīmīgas teritorijas un objekti.

Šajā ietekmes uz vidi novērtējumā ir novērtēta maksimālā paredzētā darbība, ietverot pilnīgi visas iespējamās daļējās alternatīvas un īstenošanas secības tādējādi, ka ir novērtēta darbība pilnīgi visā laukumā un maksimālajā plānotajā apjomā. Līdz ar to faktiski visas iespējamās alternatīvas paredzētajai darbībai ir tikai tās īstenošana nepilnā mērā tādā vai citādā veidā. Tāpat par alternatīvām var uzskatīt paredzētās darbības īstenošanas secību: no vienas vai otras atradnes malas. Dažādos ietekmju faktorus pēc maksimālās piesardzības principa vērtēta tāda ieguves secība, kas rada vislielākās nelabvēlīgās ietekmes.

Tiešās ietekmes ir definējamas kā tādas ietekmes, kas uz vidi iedarbojas nepastiprināti un tieši. Derīgo izrakteņu ieguvei iecirknī tiešās ietekmes izraisa gan paredzētās darbības process, gan tās rezultāts – derīgā materiāla izņemšana.

Karjera ierīkošana un pēc tam arī derīgo izrakteņu iegūšana vienīgajā pamata alternatīvā (pretstatā nulles jeb bezdarbības alternatīvai) izmainīs dabīgo vidi, iznīcinot veģētāciju un derīgo augsnes slāni. Iecirknis neietilpst ne īpaši aizsargājamā teritorijā, ne arī dabas resursu aizsargjoslā, un tajā neatrodas īpaši aizsargājami biotopi, kas tiktu iznīcināti. Nelabvēlīgā ietekme ir nebūtiska.

Reģionā samazināsies smilts un smilts-grants kā derīgā izrakteņa krājumi, šāda ietekme tiek vērtējama kā tieša, neatgriezeniska un lokāla, tomēr, ņemot vērā šo izejmateriālu daudzumu teritorijā un tās apkārtnē, kā arī Latvijas mērogā, šī ietekme uz plaši izplatīto "bieži sastopamo derīgo izrakteni" nav uzskatāma par būtisku.

Tiešās ietekmes ir arī izrakteņa ieguves un transportēšanas radītais gaisa un trokšņa piesārņojums. Tas būs nenozīmīgs, netuvosies normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem, tāpēc šīs ietekmes uzskatāmas par vērā neņemamām.

Pēc atradnes izstrādes izmainīsies ainava. Paredzētās darbības vietā ainavai nav īpaša aizsardzības statusa un arī pēc būtības nepiemīt nekādas izcilas ainaviskas vērtības, paredzētās darbības apkaimē jau notiek ainavu analogiski izmainošas darbības lielākā platībā, tāpēc vēl šīs nelielās platības ar izmainītu ainavu pievienošana pārējām analogiskām platībām ir uzskatāma par nebūtisku un pat neviennozīmīgu, jo izstrādes rezultātā pēc rekultivācijas izveidojamā ainava var būt ar savu jaunu ainavisku vērtību, kas nav zemāka par līdzšinējo.

Netiešās ietekmes paredzētās darbības teritorijā un tās tiešās ietekmes zonā nav konstatētas. Netiešās ietekmes ir tikai abstraktas un nenovērtējamas, vai pat pozitīvas: smilts un smilts-grants pieprasījuma apmierināšana ar ieguvi šajā karjerā var novērst nepieciešamību iegūt smilti kaut kur citur, tāpēc nezināmā vietā kāda vide paliks neskarta. Tādas radīs visi nepieciešamie darbi un pasākumi darbības laikā: nenožīmīgs gaisa piesārņojums un nenožīmīgs troksnis, kas vairs nebūs pēc karjera izstrādes.

Paredzētajai darbībai analogiskas ietekmes plašā apkaimē nav jaunas, bet gan jau gadu desmitiem pastāvošas lielākā apmērā, nekā paredzētā darbība. Visos ietekmes faktoros kumulatīvās ietekmes ir jau ievērtētas, vērtējot paredzēto darbību kopsakarībā ar apkaimē jau notiekošo darbību ietekmēm.

Ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavotājs ir SIA "Enviroprojekts".

1. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETAS UN PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

1.1. Derīgo izrakteņu ieguves un tai paredzētās teritorijas raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir derīgo izrakteņu – smilts-grants un smilts ieguve. IVN objekts ir derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguve atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64580010129) un "Rieksti" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64580010370), Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā, kopā 15,81 ha platībā. Tā atrašanās vietu skat. 1.1. attēlā.

Īpašums "Meža Bites" pieder SIA "Inerto materiālu serviss", īpašums "Rieksti" pieder ZS "Rieksti-1". Ar Vides pārraudzības valsts biroja 24.01.2022 lēmumu Nr.5-02/4/2022 ietekmes uz vidi novērtējums ieguvei abos zemes gabalos, kas kopā veido vienu zemes gabalu, apvienots vienā procedūrā, kurā SIA „Inerto materiālu serviss” un Zemnieku saimniecība “Rieksti-1” ir vienots “paredzētās darbības ierosinātājs”.

Apvienotajai paredzētās darbības teritorijai pieguļ 10 zemes gabali, kuru nosaukumi, kadastra numuri un īpašnieki doti 1.1. tabulā.

1.1. tabula. Ar paredzētās darbības teritoriju robežojošies zemes īpašumi

Īpašuma nosaukums	Zemes gabala kadastra Nr.	Īpašnieks
Īpašuma "Meža Bites" pierobežnieki		
Rieksti	64580010131	Fiziska persona 1
	64580010370	
Vīnogas	64580010464	a/s MB betons
Vībotnes	64580010334	
Priedītes	64580010127	SIA "Fragaria"
Īpašuma "Rieksti" pierobežnieki		
Meža Bites	64580010129	a/s "UPB"
Bites	64820080046	a/s MB betons
Vīnogas	64580010464	
Vībotnes	64580010334	
Dzirnavu Dīķis	64580010157	SIA "VMTM"
Birztaļu kūts	64580010095	Fiziska persona 2
Renītes	64580010112	Fiziska persona 3

Atbilstoši Priekules novada (pēc novadu reformas ietilpst Dienvidkurzemes novadā) teritorijas plānojumam 2015.-2026. gadam (grafiskās daļas karte "Priekules novada zonējums") Paredzētā darbība plānota funkcionālajā zonās mežu teritorija (M) un lauksaimniecības

teritorijas (L), kurās abās kurās abās derīgo izrakteņu ieguve ir atļautā izmantošana kā viena no papildus izmantošanām (skat. 1.2. attēlu).

Daļa no ieguves limita laukumiem atrodas Baronu kapu aizsargjoslā un Trekņu kapu aizsargjoslā: Aizsargjoslu likums neaizliedz izrakteņu ieguvi kapsētu aizsargjoslā.

Aizsargjoslu likuma 24.panta pirmā daļa un otrās daļas 1.punkts noteic, ka aizsargjoslas ap kapsētām ir viens no sanitāro aizsargjoslu veidiem, kas tiek noteiktas, lai nodrošinātu sanitārās prasības. Aizsargjoslu likuma 33.panta pirmā daļa noteic, ka aizsargjoslas nosaka ar šo likumu un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attēlo teritorijas plānojumos. Saskaņā ar Teritorijas plānojuma grafiskās daļas karti "Priekules novada zonējums" ap objektiem "Trekņu kapi" un "Baronu kapi" noteiktās aizsargjoslas neatbilst aizsargjoslas kategorijai "sanitārā aizsargjosla" (attēlota kā zilu punktu (raustīta) līnija), bet aizsargjoslas kategorijai "vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas". Priekules novada pašvaldības 2010.gada 30.septembra saistošajos noteikumos "Priekules novada atvērto un daļēji slēgto kapsētu uzturēšanas un darbības noteikumi" (ar 2018.gada 31.maija grozījumiem) minētie kapi nav iekļauti, tātad tajos nav pieļaujama turpmāka apbedīšana.

Atradnei kopumā ir 3 iecirkņi: iecirknis "Rieksti", iecirknis "Vīnogas", kas izvietots iecirkņa "Rieksti" vidusdaļā, un iecirknis "Mežotnes", kas piekļaujas iecirkņa "Rieksti" ZR malai. Aptuveni 470 m attālumā uz ZA no Darbības vietas atrodas atradne "Bites" (skat. 1.3. attēlu).

Tuvākā Eiropas nozīme aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums "Ruņupes ieleja" - atrodas ~2,2 km attālumā uz A no Darbības vietas.

Tuvākā apdzīvotā vieta ir Gramzdas ciems – 2,0 km uz D un Priekules pilsēta – 8,0 km uz Z no plānotā ieguves laukuma pa autoceļiem, vai attiecīgi 1,6 km un 6,0 km taisnā virzienā. Tuvākā apdzīvotā viensēta – "Birztales" – atrodas 1,0 km uz D no Darbības vietas. Atradnei tuvākā dabiskā ūdenstece ir Birztales upīte: tuvākā atradnes mala atrodas apmēram 200 m uz ZR no šīs nelielās ūdenstece, kas izvietota paugura nogāzē, bet tā virsotnē – ieguves laukums.

Paredzētā darbība ir vērtējama kā tieša, neatgriezeniska un ilgstoša darbībā salīdzinoši viegli pieejamo neatjaunojamo dabas resursu (smilts-grants, smilts) izmantošana. Veicot derīgo izrakteņu izstrādi Darbības vietā, neatgriezeniski tiks samazināti to kopējie pieejamie krājumi, tomēr apjoma ziņā Paredzētā darbība ir vērtējama kā lokāla un salīdzinoši maznozīmīga, ņemot vērā reģionā un Latvijā kopējos pieejamos smilts-grants, smilts krājumus.

Ieguves procesā nav nepieciešams ūdens, bet pievadceļu laistīšanai, lai novērstu putekļu veidošanos, kā arī pārstrādājamā materiāla skalošanai īpašumā "Bites", kurā tiks veikta inerto materiālu apstrāde, tiks kā līdz šim bez izmaiņām ņemts ūdens no Birztales atbilstoši 16.01.2015. "B" kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas Nr.LI15IB0003 nosacījumiem. Papildus nākotnē ir iespējams skalošanai ņemt ūdeni no esošā nosēdīķa, kas radies sākotnējās derīgo izrakteņu ieguves laikā un tiek izmantots māla frakciju sedimentācijai no materiāla mazgāšanas (lai palielinātu sedimentācijas laiku un uzlabotos Birztałā atpakaļ

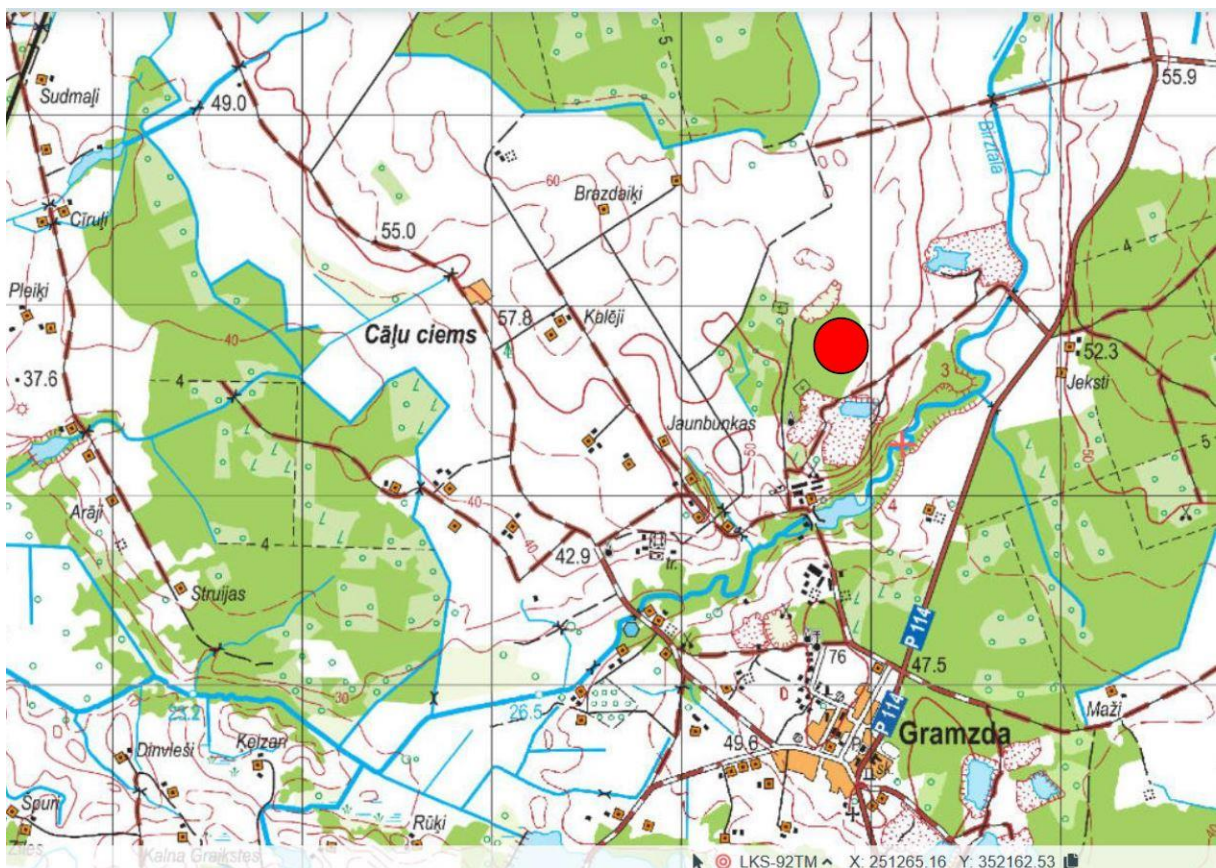
novadāmā ūdens kvalitāte) atradnē "Bites", lai nebūtu jāizmanto upes ūdens. Tas "B" kategorijas atļaujā nav paredzēts, bet ņemt ūdeni arī no nosēddīķa ir SIA "Inerto materiālu serviss" plāns, lai mazinātu dabas resursu (ūdens) izmantošanu no Birztales upes un veidotu pēc iespējas noslēgtāku ūdens aprites ciklu, kā tas ieteikts arī ūdens resursu lietošanas atļaujā Nr.LI-09-DU-0003. Ja šāds ūdens ņemšanas risinājums tiks pieņemts, iespējams, būs jāpapildina atļauja.

Saskaņā ar spēkā esošo Teritorijas plānojumu Paredzētās darbības vietā un tiešā tās tuvumā neatrodas vēsturiski un kultūras ziņā nozīmīgas teritorijas un objekti.

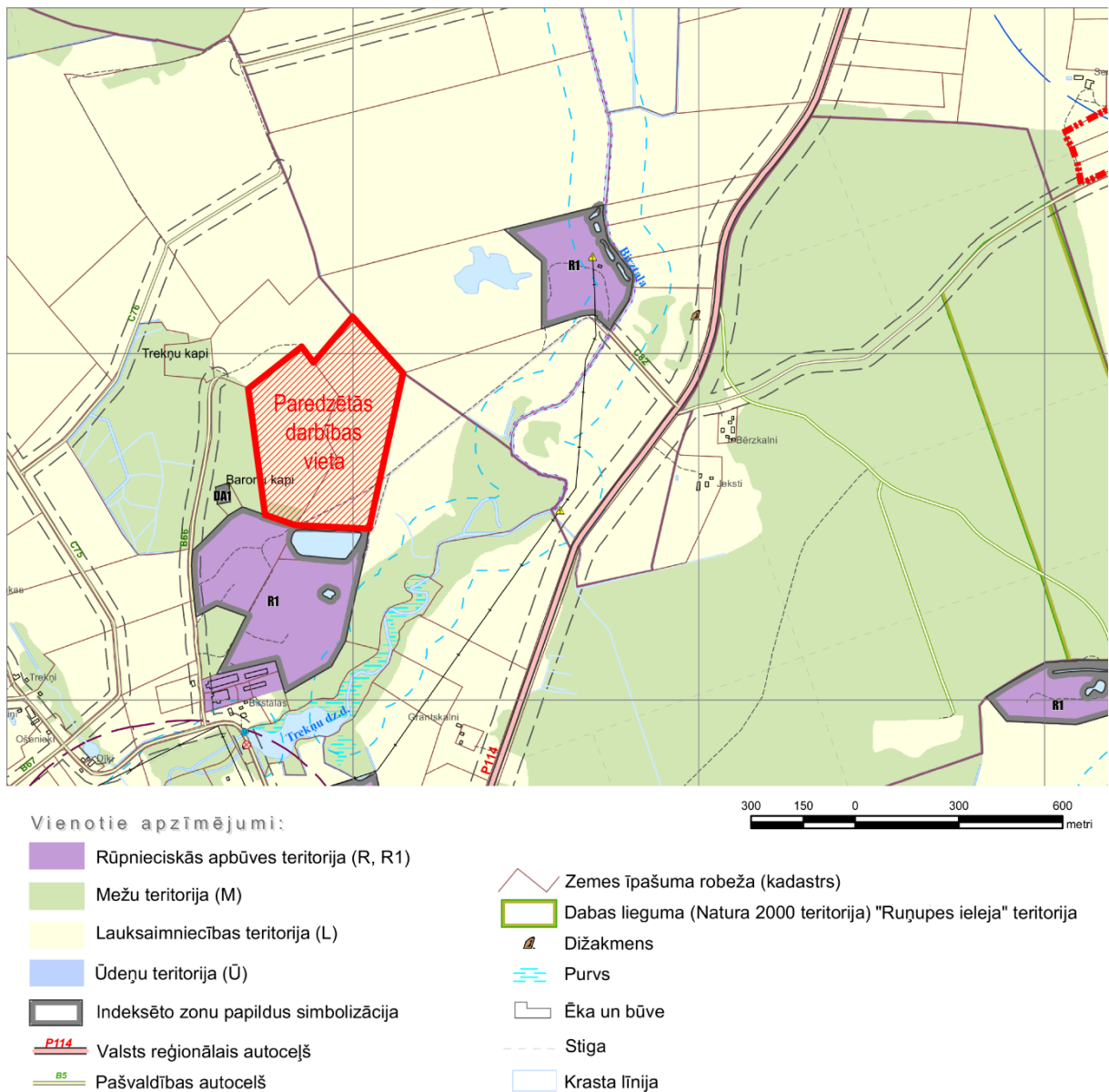
Saskaņā ar VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā pieejamo informāciju paredzētās darbības vietā nav reģistrētas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas (PPV). Tuvākās reģistrā iekļautās PPV:

- ķimikāliju noliktava "Ziediņi",
- "Bunkas" DUS,
- Paplakas lopkautuve.

Šīs PPV atrodas 10-20 km attālumā no objekta, kas izslēdz savstarpējo ietekmi.

1.1. attēls. Paredzētās darbības vietas novietojums

1.2. attēls. Paredzētās darbības vieta uz Priekules novada teritorijas plānojuma 2015.-2026. gadam pamatnes

1.3. attēls. Paredzētās darbības plāns attiecībā pret citām apkaimē esošajām atradnēm

1.2. Paredzētās darbības raksturojums

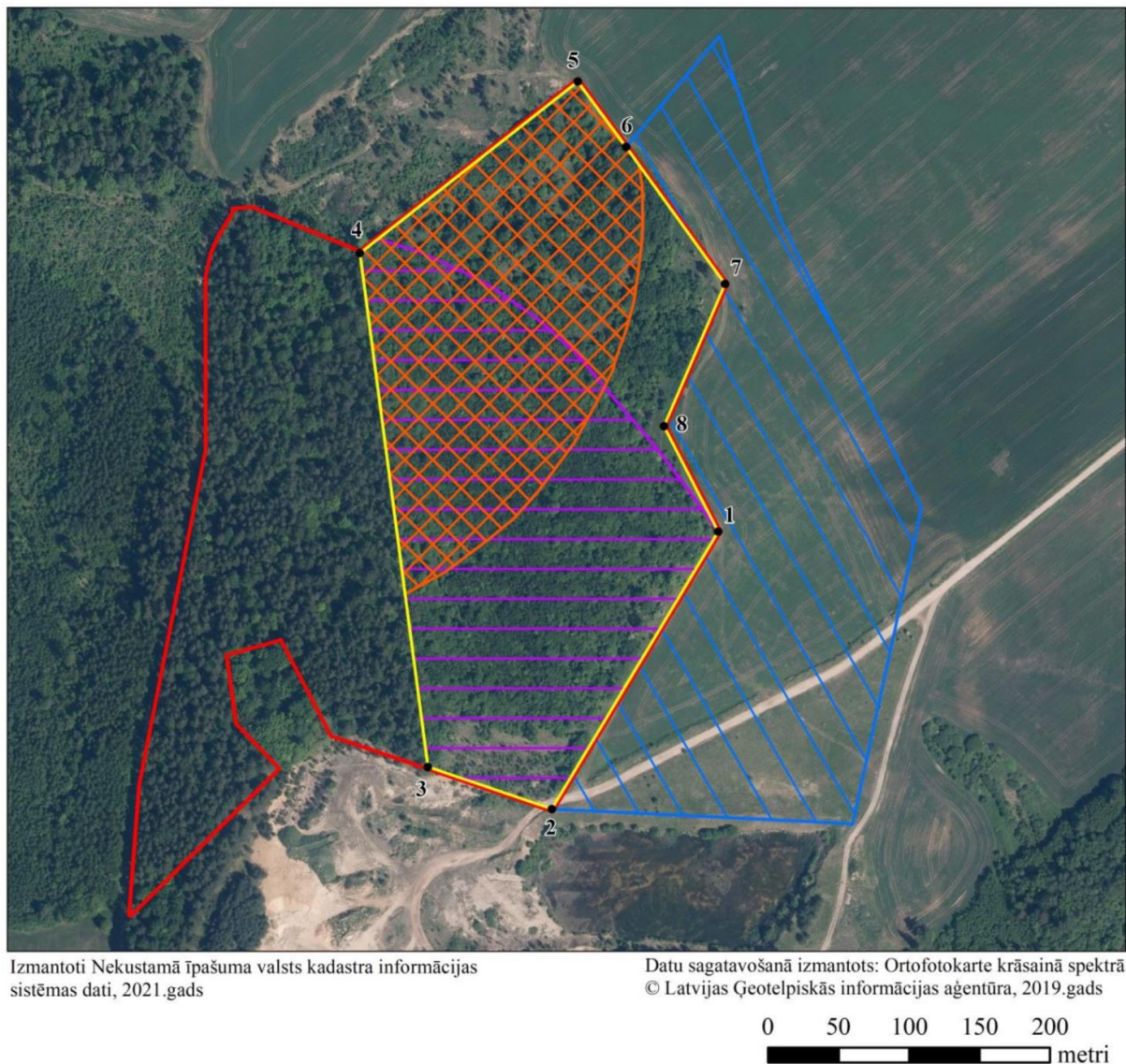
Paredzētā darbība: derīgo izrakteņu ieguve smilts un smilts-grants atradnes “Gramzda II” iecirknī “Rieksti” 6,94 ha platībā zemes vienībā 64580010370 un iecirknī “Meža bites” 8,87 ha platībā zemes vienībā 64580010129 Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā (kopā 15,81 ha) (skat. 1.4. attēlu). Paredzētajai darbībai ar Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) 24.01.2022. lēmumu Nr.5-02/4/2022 ir piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.

Paredzētās darbības iecirkņu kopējie izrakteņu krājumi:

- smilts-grants – 439,29 tūkst.m³,
- smilts – 178,53 tūkst.m³

Paredzēta derīgo izrakteņu ieguve virs gruntsūdens līmeņa līdz 150 000 m³ gadā. Atradni paredzēts izstrādāt vienā pakāpē. Teritorijas dienvidu daļu šķērso iekšsaimniecības grants seguma ceļš, ko paredzēts izmantot materiāla izvešanai, bet atradnes izstrādes beigu fāzē likvidēt un izstrādāt. Materiāla izvešanai plānots izmantot šī pievedceļa turpinājumu uz atradnes austrumu pusi.

Derīgo izrakteņu pārstrādei paredzēts izmantot materiāla skalošanas un šķirošanas iekārtu īpašumā “Bites” (zemes vienība ar kadastra apz. 6482 008 0046). Īpašumā “Bites” notiek darbība atbilstoši 16.01.2015. atļaujai “B” kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.LI15IB0003, un paredzētā darbība neko nemainīs “Bites” jau atļautajā un notiekošajā darbībā.

Apzīmējumi

- Smilts-grants un smilts "Gramzda II" iecirkņa "Meža Bites" un noteiktā derīgo izrakteņu ieguves limita laukuma robeža (88.72 tūkst.m²)
- ¹ Limita laukuma robežpunkts un tā numurs
- Nekustamā īpašuma "Meža Bites" (kadastra Nr.6458 001 0480) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 6458 001 0129 robeža
- Baronu kapu aizsargjosla (60.69 tūkst.m²)
- Trekņu kapu aizsargjosla (45.12 tūkst.m²)
- Smilts-grants un smilts "Gramzda II" iecirkņa "Rieksti" krājumu aprēķina laukums

1.4. attēls. Derīgā izrakteņa krājumi paredzētās darbības vietā

1.5. attēlā redzama materiāla pārstrādes iekārta ar elektropiedziņu "Bitēs". 1.6. attēlā redzama ūdensņemšanas iekārta no Birztales: ap sūkņa iesūces cauruli ir metāla grozs, kas atfiltrē gružus, un konteinerā ir ūdens sūknis, kas sūknē ūdeni uz mazgāšanas līniju, bet pēc tam izlietotais ūdens tiek novadīts karjera dīķī, no kā tālāk pēc uzduļķojuma nosēšanās atgriežas Birztalā augšpus ūdensņemšanas vietas.

1.5 attēls. Materiāla pārstrādes iekārta ar elektropiedziņu "Bitēs".

Atbilstoši Kurzemes RVP 08.09.2022. Ziņojumam par pārbaudes rezultātiem Nr. 098-28/2022 darbība īpašumā "Bites" notiek saskaņā ar visiem atļaujas nosacījumiem, atļaujā noteiktais "gadā saražotais (mazgātais un sašķīrotais) produkcijas (inerto materiālu) apjoms 325 000 m³/gadā jeb 650 000 t/gadā" netiek ne pārsniegts, ne pat tuvu sasniegts: 2017.-2021. gadā pārstrādātais apjoms ik gadu iekļaujas robežās 113 328 – 171 485 t/gadā. Paredzētā darbība ar lielu rezervi iekļaujas šajā apjomā un attiecīgi arī visos pārējos atļautajos parametros, tātad būtībā īpašumā "Bites" nekāda jauna darbība nav paredzēta, tikai jau šobrīd atļautā un notiekošā.

1.6. attēls. Ūdensņemšanas punkts no Birztalas "Bitēs".

Iecirkņos "Rieksti" un "Meža bites" materiāla pārstrāde nenotiks. Derīgo materiālu paredzēts izcelt ar ekskavatora palīdzību, tad ar frontālo iekrāvēju nogādāt uz pagaidu krautni, no kuras pēc īslaicīgas uzglabāšanas nogādāt uz šķirošanas iekārtu vai pēc ieguves izvest uz šķirošanu ārpus atradnes. Sagatavoto materiālu pēc šķirošanas vai dabiski iegūto materiālu, atkarībā no nepieciešamības plānots novietot krautnē un ar autotransportu izvest no atradnes.

Objektā nav paredzēta degvielas un smērvielu uzglabāšana, ieguves tehnikas un transportlīdzekļu uzpildīšana vai remonts. Abos iecirkņos kopumā maksimāli atradīsies 6 darbinieki, kuru vajadzībām plānots uzstādīt biotualeti. Sadzīves atkritumiem ir uzstādīts atkritumu konteiners īpašumā "Bites", par ko jau ir noslēgts līgums ar atkritumu apsaimniekošanas kompāniju.

Transporta kustība plānota pa atradnes austrumos esošo ceļu līdz valsts reģionālajam autoceļam P114. Transporta kustība caur Gramzdas ciematu nav paredzēta. Pēc karjera izstrādes plānotais rekultivācijas veids: izmantošana mežsaimniecībā vai lauksaimniecībā.

Saskaņā ar Derīgo izrakteņu krājumu bilances datiem atradnē "Gramzda II" derīgo izrakteņu ieguve ir veikta no 2002. līdz 2015. gadam, kopumā iegūts 422,58 tūkst. m³ smilts-grants un

26,77 tūkst. m³ smilts. Paredzētās darbības vietā derīgo izrakteņu ieguve ir atļautais zemes izmantošanas veids.

Paredzētās darbības aptverto derīgo izrakteņu atradnes "Gramzda II" iecirkņu "Meža Bites" un "Rieksti" pases un ieguves limiti pievienoti attiecīgi I un II pielikumā.

Vērtējot kopējo ietekmi uz vidi, jāsummē šādas platības: atradnes "Gramzda II" iecirknis „Rieksti” (6,94 ha) un "Meža bites" (8,8 ha) (paredzētā darbība – ieguve šajos iecirkņos) un blakusesošā ietekmētā teritorija (11,45 ha) – atradnes „Vīnogas” limita laukums (1,49 ha) un atradnes "Gramzda II" esošais dienvidu daļas licences laukums (4,74 ha) īpašumā "Rieksti", kā arī iecirkņa „Vībotnes” limita laukums (5,22 ha). Šo atradņu kopējā ieguves platība ir aptuveni 27 ha, bet ņemot vērā arī 250 m uz ziemeļaustrumiem esošo atradni "Bites" (8.068 ha), kas neveido vienu derīgā izrakteņa iegulu, bet novietota salīdzinoši tuvu, kopējā ietekmētā platība ir apmēram 33ha.

Izrakteņu ieguve šobrīd nenotiek atradnē "Vībotnes", kurā ir derīgo izrakteņu krājumu atlikumi, un iecirknī "Vīnogas", kurā izstrādāts viss derīgais materiāls un ir atjaunojusies veģetācija, tomēr normatīvos aktos noteiktā kārtībā akceptēta rekultivācijas darbu pabeigšana nav veikta. Atradne "Vīnogas" pieder SIA "Inerto materiālu serviss" un iecirknis "Vībotnes" – A/S "MB Betons", kam pieder SIA "Inerto materiālu serviss", tātad būtībā abas šīs atradnes pieder paredzētās darbības ierosinātajam.

Atradnē "Vībotnes" ir sliktas kvalitātes smilts, nav pieprasīta, tāpēc ieguvi neatjaunos. Plānots tuvākā gada laikā veikt atlikušo krājumu aprēķinu, lai varētu pabeigt rekultivāciju un nodot atlikušo daļu, neturpinot izstrādi.

Iecirkni "Vīnogas" īpašnieki iegādājās 2006.gada 2.jūnijā, un 2006.gada 6.decembrī tika izdota LVĢMA atradnes pase ar aprēķināto derīgo krājumu apjomu 49 700 m³ smilts-grants un smilts. Līdz 2008.gada septembrim un kopā tika veikta ieguve 41 746 m³ apmērā. Pēc veiktajiem aprēķiniem secināms, ka neizstrādātais apjoms 7954 m³ apmērā ir ekspluatācijas zudumi karjera nogāzēs un derīgā slāņa pamatnē, līdz ar to uzņēmuma grāmatvedībā šie krājumi norakstīti kā zudumi un atradnē vairs nav iespējams iegūt derīgos izrakteņus.

Dabā atradnē faktiski ir īstenoti rekultivācijas darbi: karjera nogāzes izlīdzinātas ar segkārtas materiālu, lai nodrošinātu nogāžu stabilitāti un veģetācijas atjaunošanos. Karjera pamatnē izveidojusies ūdenskrātuve, bet nogāzes ir apaugušas ar veģetāciju un ir stabilas, teritorijā ir atjaunojusies dabiska augu un dzīvnieku valsts. Atradnes izstrāde un rekultivācija tika pabeigtas 2008.gadā, kad vietējās pašvaldībās pastāvēja izpratne par rekultivācijas darbu pieņemšanu kā būvniecības procesa sastāvdaļu, tāpēc vietējā pašvaldība rekultivācijas komisiju neveidoja un atradnes rekultivācija atbilstoši spēkā esošajam regulējumam nav tikusi pieņemta.

Derīgo izrakteņu ieguve un izvešana paredzētās darbības vietā paredzēta visu gadu. Kopā karjerā darbība gadā noritēs līdz 2500 stundām, ~250 darbdienas, no plkst. 8:00 līdz 18:00. Ieguves veids ir atklāta ieguve virs gruntsūdens līmeņa ar buldozeru, ekskavatoru un frontālo iekrāvēju. Smilts

un smilts-grants ieguves, apstrādes un transportēšanas procesā piesārņojošo vielu emisiju gaisā radīs šādu tehnoloģisko procesu veikšana:

- 1) Nederīgās virskārtas noņemšana līdz derīgajam materiālam un sastumšana krautnēs;
- 2) Derīgā materiāla ieguve ar ekskavatoru;
- 3) Derīgā materiāla iekraušana pašizgāzējos un transportēšana;
- 4) Materiāla apstrāde – drupināšana, sijāšana un skalošana (ārpus paredzētās darbības teritorijas);
- 5) Sašķīrotā materiāla uzglabāšana, iekraušanas kravas mašīnās un transportēšana klientiem (ārpus paredzētās darbības teritorijas).

Smilts un smilts-grants ieguves laikā karjerā darbosies 4 tehnikas vienības: buldozers, ekskavators un frontālais iekrāvējs, kā smagās kravas automašīnas (pašizgāzēji) iegūtā materiāla transportēšanai uz tehnoloģisko laukumu. Iegūtā derīgā materiāla apstrāde un uzglabāšana tiks veikta tehnoloģiskajā laukumā īpašumā "Bites", daļa materiāla īslaicīgi tiks uzglabāta arī ieguves laukumā (bez apstrādes).

Gatavā materiāla transportēšanai līdz klientiem tiks izmantotas smagās kravas automašīnas. Izvešana iespējama 12 mēnešus gadā (betona izstrādājumu ražošana notiek visu gadu).

Piesārņojošo vielu emisijas novērtējums (piesārņojošo vielu emisijas daudzuma aprēķins un izkliedes modelēšana) no derīgā materiāla transportēšanas no blakus esošajām atradnēm pa reģionālo autoceļu P114 Ilmāja – Priekule – Lietuvas robeža (Plūdoņi) nav veikts, jo transportēšana pa šo ceļu jau tiek atspoguļota fona datos, ko sniedz VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" un plānotā darbība neietekmē līdzšinējo autoceļa noslodzi.

Atradne "Bites" atrodas vistuvāk plānotajai atradne "Gramzda II" un nākotnē abas atradnes darbosies paralēli un attiecīgā uz pārstrādi "Bitēs" – atļautajos apjomos, tos nepalielinot.

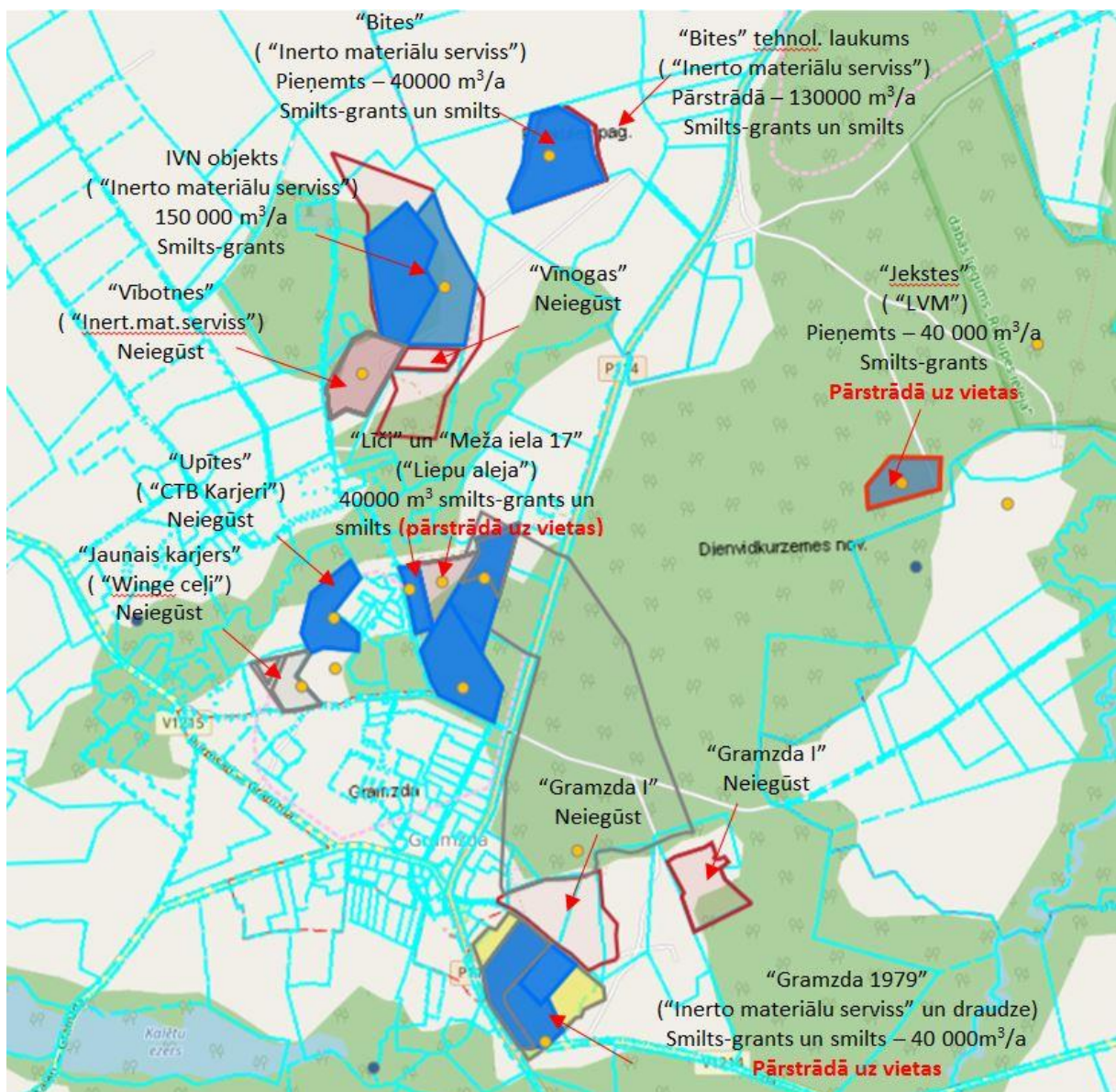
Tiek pieņemts maksimālais derīgo izrakteņu ieguves apjoms: 150 000 m³ jeb 240 000 t derīgo izrakteņu gadā. Pirms derīgā materiāla ieguves uzsākšanas tiks noņemta nederīgā virskārta: 4000 m³ jeb 6400 t. Virskārtas apjoms tiek aplēsts sekojoši: viena gada laikā izstrādā līdz 2 ha teritorijas, nederīgās virskārtas vidējais biezums saskaņā ar pases datiem – 0,20 m "Rieksti" un 0,13 m "Meža Bites", pēc maksimālās piesardzības principa pieņemts, ka 0,20 m. Virskārtu uzglabās izveidotās krautnēs (3 – 5 m augstas), lai pēc tam izmantotu rekultivācijā.

Materiāls īslaicīgi tiks uzglabāts ieguves vietā, lai nodrošinātu efektīvi ieguves tehnikas izmantošanu un nodrošinātu materiālu ziemas periodā kad pieprasījums ir neliels. Plānots, ka vienlaicīgi uzglabājamais daudzums nepārsniegs 32 000 t. Maksimālais krautnes augstums nepārsniegs 10 m. Neapstrādātā materiāla pārvadāšana pa teritoriju nav paredzēta, jo visu iegūto materiālu izvedīs, sekojot ieguves fronteī.

Jāņem vērā arī ietekmes, ko rada ieguve, apstrāde, uzglabāšana un transportēšana blakus esošajās atradnēs "Bites", "Gramzda-1979", "Līči", "Meža iela 17" un "Jekstes". Saskaņā ar krājumu

bilanci par 2018-2020.gadu, kas pieejama VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" mājas lapā, derīgo izrakteņu ieguve citās apkaimes atradnēs nav veikta. Paredzētās darbības un citās apkaimē esošajās atradnēs notiekošo darbību raksturojums sniegts 1.7.attēlā un 1.2. tabulā.

Transportēšanas shēmas starp atradnēm "Gramzda II" un "Bites", kurās notiekošās darbības būs saistītas ("Gramzdā II" iegūto materiālu pārstrādās pārstrādes laukumā "Bitēs"), un no tām līdz reģionālajam autoceļam P114 dažādos darbību posmos parādītas un analizētas Smilts un grants atradnes "Gramzda II" izstrādes trokšņa izplatīšanās prognozes pārskatā (skat. III pielikumu).

1.7. attēls. Paredzētās darbības un citās apkaimē esošajās atradnēs notiekošo darbību raksturojums

1.2. tabula. Derīgo izrakteņu ieguves vietas paredzētās darbības apkaimē līdz 3km attālumam, kurās ir izsniegti ieguves limiti un/vai ir veikta/paredzama ieguve.

Nk. p.k.	Atradne	Īpašums	Licences adresāts	Ieguves atļaujas termiņš	Licences laukuma platība, ha	Krājumu atlikums uz 01.01.2022., tūkst.m ³	Atlikums % no sākotnējā apjoma	Piezīmes
1.	Vīnogas	Vīnogas, z.v. Kad. Nr. 64580010464	SIA “Inerto materiālu serviss”	20.12.2006. - 20.09.2008.	1.49	Smilts-grants, smilts: 8	16%	Atradne ir izstrādāta, faktiski ir veikta rekultivācija (2008.gads) un atradnē atjaunojusies dabiska veģetācija
2.	Meža iela 17	Līčiši, z.v. Kad. Nr. 64580010160	SIA “Liepu aleja”	06.04.2016. – 05.04.2026.	2.95	Smilts-grants: 6, Smilts: 14	16%	Atradnes izstrāde faktiski pabeigta 2020.gadā, veikta ārējo robežu rekultivācija
3.	Ozollīči	Ozollīči, z.v. Kad. Nr. 64580011111	SIA “Liepu aleja”	07.08.2019. – 06.08.2044.	6.921	Smilts-grants: 20, Smilts: 205	60%	Atradnes ir izstrādātas, jo 2022.gadā SIA “Inerto materiālu serviss” veica materiāla iegādi no minētajām atradnēm lielā apjomā un materiāla ieguve tika beigta 2022.gada 10.novembrī. Ir uzsākti rekultivācijas pasākumi.
4.	Līči	Līči, z.v. Kad. Nr. 64580010468	SIA “Liepu aleja”	11.10.2017. – 10.10.2027.	1.302	Smilts-grants: 37, Smilts: 0	42%	
5.	Gramzda-1979.g.	Mežmaļi, z.v. Kad. Nr. 64580010236	SIA “Inerto materiālu serviss”	26.05.2011. – 21.02.2018.	2.17	Smilts-grants: 47, Smilts: 19	27%	Atradne ir izstrādāta 2012.gadā, veikta rekultivācija un atradnē izveidota ūdenskrātuve.
6.		Oliņas, z.v. Kad. Nr. 64580010033	SIA “Inerto materiālu serviss”	09.10.2015. – 10.11.2024.	2.19	Smilts-grants: 44, Smilts: 0	13%	Atradne ir izstrādāta 2020.gadā, veikta rekultivācija un atradnē izveidota ūdenskrātuve.
7.	Gramzda I 1988.gada izpētes iecirknis	Gramzdas karjers, Kad.Nr. 64580010354	-	Beidzies 22.02.2017.	8,26	Smilts-grants: 123, Smilts: 63	52%	Pēdējo reizi ieguve veikta 2008. gadā, 2013. gadā krājumu izmaiņu iemesls “Krājumu inventarizācija”. Ieguve nenotiek un nav informācijas par ieguves atjaunošanu.
8.	Sila granti	Sila granti, z.v. Kad. Nr. 64580010473	SIA “Liepu aleja”	Limita termiņi 28.10.2021. – 27.10.2046.	5.259	Smilts-grants: 171, Smilts: 102	100%	Ieguve nav uzsākta, Licence nav saņemta gadu pēc limita, nav ziņu par plānoto ieguves uzsākšanu
9.	Upītes	Upītes, z.v. Kad. Nr. 64580010013	SIA “CTB karjeri”	Limita termiņi 08.09.2021. – 08.08.2046.	4.2	Smilts-grants: 71, Smilts: 135	100%	Ieguve nav uzsākta, Licence nav saņemta kopš 2005.gada, kad tika saņemts limits pirmoreiz, līdz ar to nav ziņu par plānoto ieguves uzsākšanu
10.	Vībotnes	Vībotnes, z.v. Kad. Nr. 64580010334	SIA “Inerto materiālu serviss”	20.12.2012. - 11.05.2017.	5.22	Smilts: 189; Smilts-grants: 36	84%	Ir iekļauta IVN novērtējumā, Nav plānota tālāka izstrāde
11.	Jaunais karjers	Jaunais karjers, z.v. Kad. Nr. 64580010431	SIA “Winge ceļi”	17.06.2009. – 31.12.2025.	3.107	Smilts-grants: 64, Smilts: 8	45%	
12.	Bites	Bites, z.v. Kad. Nr. 64820080046	SIA “Inerto materiālu serviss”	27.09.2013. - 28.10.2032.	8.068	Smilts: 336; Smilts-grants: 109	90%	Ir iekļauts IVN novērtējumā, plānota izstrāde pēc atradnes “Meža Bites” izstrādes
13.	Jekstes	Dižais mežs, z.v. Kad. Nr. 64580010092	A/S “Latvijas valsts meži”	15.02.2016. – 19.08.2040.	3.6	Smilts-grants: 134	67%	Ir iekļauta IVN novērtējumā, līdz “Meža Bitēm” – 1.7km, līdz inerto materiālu pārstrādes iecirknim (IMPI) “Bitēs” – 1.4km, starpā mežs.
14.	Gramzda-1979.g., 2021.gada iecirknis	Gramzdas mācītāja ferma, z.v. kad. Nr. 64580010224	Gramzdas evaņģēliski luteriskā baznīca	24.01.2022. – 23.01.2032.	7.235	Smilts-grants: 200, Smilts: 316	62%	Atradne tiek izstrādāta un tā visticamāk tiks izstrādāta līdz Licences termiņa beigām, jo līdz 25% atlikušo krājumu nav rūpnieciski iegūstami (zudumi nogāzēs u.c.). Līdz “Meža Bitēm” – 2.1 km, līdz IMPI “Bitēs” – 2.8 km, starpā mežs.

	Atradnes, kurās ieguves darbi dabā ir pabeigti uz 25.11.2022., veikta vai tiek veikta atradnes rekultivācija, atlikušie krājumi ir saistīti ar ekspluatācijas zudumiem. Šo atradņu iekļaušana IVN novērtējumā nav pamatota, jo ieguves darbu turpināšana tajās nav iespējama dēļ iegūstamo krājumu neesamības.
	Atradnēs ir izsniegts Ieguves limits, bet nav saņemta ieguves atļauja (licence), līdz ar to nav zināms iespējamais ieguves darbu uzsākšanas laiks, vai plānotais izstrādes apjoms gadā. Vienlaikus šo atradņu ietekme būtu vērtējama, tad, kad Licenciāts plānos ieguves darbus un vērsīsies pie VVD pēc tehniskajiem noteikumiem.
	Atradnes, kurās izsniegtās Licences ir beigušās, tās nav tikušas atjaunotas vairāk nekā 5 gadus, un ieguvi, visticamāk, nav plānots atsākt, vai arī Licences derīguma termiņš formāli ir spēkā, bet Licences adresāts ir likvidēts (atradne “Jaunais karjers”). Ņemot vērā minēto, šo atradņu iekļaušana IVN novērtējumā nav racionāla, jo atradnē “Jaunais karjers” atlikušie iegūstamie krājumi, ņemot vērā zudumu apjomu (41.57 tūkt.m ³) ir ap 30 tūkt.m ³ , kas ir 1, max 2 gada izstrādes apjoms, līdz ar to pat, ja izstrāde tiktu atsākta, tās ietekme ir ļoti īslaicīga.
	Atradnes, kurās ieguvei ir spēkā esošas Licences un ieguves darbi ir veikti un tiek turpināti. Atlikušais krājumu apjoms ir lielāks par 60% un atradnes ir iekļautas IVN izvērtējumā.
	Atradnes, kurās ieguvei ir spēkā esošas Licences un ieguves darbi ir veikti un tiek turpināti. Atlikušais krājumu apjoms ir lielāks par 60%, bet atradne nav iekļauta IVN izvērtējumā, jo tās ārējās robežas tuvākais punkts atrodas vairāk nekā 2km attālumā no IVN teritorijas tuvākā punkta un starp teritorijām ir meža zemes, līdz ar to savstarpējā kumulatīvā ietekme nepastāv - atbilstoši MK 02.04.2013. noteikumu Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" 40. punktam: “(..) Piesārņojošās darbības iespējamā ietekmes zona fona koncentrācijas noteikšanai ir teritorija ap piesārņojošās darbības atrašanās vietu attālumā, kas līdzvērtīgs 20 augstākā emisijas avota augstumiem, bet ne mazāks kā 2000 m.”

Sausā laikā ir iespējama putekļu emisija no izrakteņu transportēšanas. Sagaidāmās ietekmes iespējams novērst, transportējamās kravas apsedzot, tostarp ievērojot atļauto braukšanas ātrumu. Ražošanas un ieguves iekārtas marķētas un sertificētas, dzinēji uzstādīti atbilstoši EURO klasei, tāpēc emisijas prognozētas normas robežās. Nav sagaidāms, ka paredzētās darbības rezultātā veidotos ievērojams apjoms atkritumu. Atradnē radušos zemas kvalitātes derīgos izrakteņus un segkārtu paredzēts izvest no atradnes un pielietot būvniecības darbos vai izvietot pagaidu uzglabāšanas krautnēs pa perimetru, to vēlāk izmantojot rekultivācijas darbos (nogāžu planēšanas, laukumu virsmu piebēršanai).

Derīgā materiāla ieguve notiks tikai virs gruntsūdens līmeņa un ūdens netiks mākslīgi pazemināts. Atradnei tuvākā dabiskā ūdenstece ir Birztales upīte: tuvākā atradnes mala atrodas apmēram 0.4 km uz ZR no šīs nelielās ūdenstece, kas izvietota paugura nogāzē, bet tā virsotnē ieguves laukums. Pazemes ūdens līmenis ir izvietots 2.3 – 7.9 m dziļumā, un tas barojas no virszemes noteces¹. Ūdens ir bezspiediena, līdz ar to nav paredzams, ka tas traucēs ieguves darbu veikšanu, jo derīgais izraktenis nav izvietots zem pazemes ūdens līmeņa. Ņemot vērā, ka ūdens līmenis netiks pazemināts, nav arī sagaidāms, ka ieguves darbi radīs ietekmi uz apkārtējās teritorijas hidroloģisko režīmu un sagaidāms, ka reālais pazemes ūdens līmenis būs zemāks par izpētes laikā fiksēto, jo tā mērījumi izpētes laikā veikti pavasarī.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas sagatavošana un materiāla ieguve tiks veikta, ievērojot normatīvajos aktos noteikto, kā arī tiks izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekts, kam nepieciešams akcepts atbildīgajās valsts un pašvaldības institūcijās. Tā izstrāde tiks uzsākta pēc IVN procedūras pabeigšanas – atzinuma saņemšanas un pašvaldības akcepta. Derīgo izrakteņu ieguves projektā tiks ņemts vērā Vides pārraudzības valsts biroja sniegtās obligātas prasības, kā arī rekomendācijas, tāpat arī zemes dziļu izmantošanas licencē ietvertās prasības.

Materiāla izvešana notiks ar standarta koplietošanas satiksmei paredzētām kravas automašīnām.

Derīgo materiālu iegūs ar ekskavatoru ar apgriezto kausu (iespējams iegūt materiālu līdz ~7 m dziļumam) un/vai frontālo iekrāvēju: iespējamo tehnikas vienību paraugi parādīti 1.8. un 1.9. attēlā.

Jaunas palīgēkas un ražošanas iekārtas netiks uzstādītas.

Tehnika atbildīs MK noteikumu "Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā" Nr.1047 (27.12.2005.), kā arī MK noteikumu "Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļa" Nr.295 (30.05.2017.) prasībām. Jebkuri darba drošības jautājumi tiks veikti saskaņā ar Darba aizsardzības likumā noteikto, kā arī saistošiem MK noteikumiem.

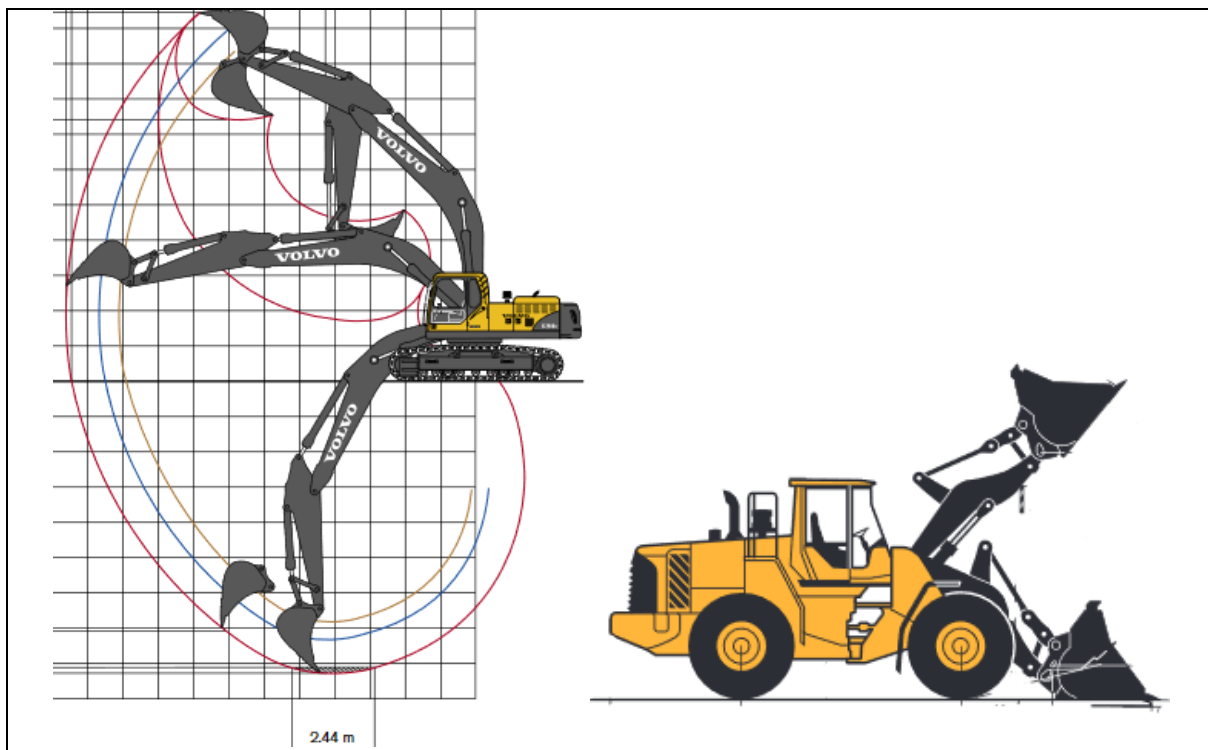
¹ Atradnes "Gramzda II" ģeoloģiskā izpēte, Latvijas PSR Ģeoloģijas pārvalde, 1967

Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200000 Kvartāra nogulumu. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests. 2004.

Latvijas ģeoloģiskā karte M: 1:200000 Pirmskvartāra nogulumu. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests, 2004.

Darbinieki ievēros sniegto instruktāžu darba aizsardzībā un, izmantojot tehniku, tās tehnisko specifikāciju un norādījumus.

Šādas tehnoloģijas – ekskavatori un frontālie iekrāvēji – ir pasaulē visbiežāk izmantotie smilts un smilts-grants ieguves procesā. Šis process nav sarežģīts un neiesaista daudz tehnisko resursu. Iekārtas neparedz ūdens līmeņa mākslīgu pazemināšanu, tā rezultātā netiek ietekmēts hidroloģiskais režīms.

1.8. attēls. Karjera smilts ieguvē izmantojamo tehnikas vienību ilustratīvi paraugi: ekskavators Volvo EC 290B (pa kreisi)² un frontālais iekrāvējs Volvo L180F (pa labi)³.

1.9. attēls. Smilts-grants sijātāja/mazgātāja ilustratīvs paraugs: TEREX Aggresand 165⁴.

² https://www.volvoce.com/-/media/volvoce/global/products/excavators/crawler-excavators/brochures/brochure_ec290b_prime_t3_en_30_20000501_c.pdf?v=J7osPw

³ <https://www.volvoce.com/-/media/volvoce/global/global-site/product-archive/documents/03-wheel-loaders/09-volvo-f-series/v-l150f/v-l150ftol220f-21e1002739-2010-01.pdf?v=gfg5Pw>

⁴ <https://www.terex.com/washing/en/product/aggresand/aggresand-206>

1.3. Iespējamās ieguves apjomi

Smilts un smilts grants ieguves vietas ierīkošana, izstrāde un arī renaturalizācija notiks kopsummā 15,81 ha platībā derīgo izrakteņu atradnē "Gramzda II" divos nekustamajos īpašumos: "Meža Bites" un "Rieksti".

Atbilstoši derīgo izrakteņu ieguves limitiem (skat. I un II pielikumu), īpašumā "Rieksti" apstiprināto iegūstamo izrakteņu krājumi ir 205,39 tūkst./m³ smilts-grants un īpašumā "Meža Bites" – 229,90 tūkst./m³ smilts-grants un 178,53 tūkst./m³ smilts. Visa paredzētā darbība aptver šādus ieguves absolūtos apjomus: 435,29 tūkst./m³ smilts-grants un 178,53 tūkst./m³ smilts jeb 613,82 tūkst./m³ derīgo izrakteņu kopumā.

Iegūtos materiālus uzskaitīs atsevišķi, atbilstoši frakcijai, un daudzumu reģistrēs iecirkņa izstrādes žurnālā. Operators norīkos speciālu personu, kas atbildīga par uzskaiti un karjera izstrādi.

1.4. Atkritumu apsaimniekošana

Atkritumu veidošanās vērā ņemamos apjomos netiek paredzēta. Blakusproduktus – zemas kvalitātes derīgos izrakteņus un segkārtu – ir paredzēts izvest no karjera un pielietot būvniecības darbos vai izvietot pagaidu uzglabāšanas krautnēs pa licences laukuma perimetru, to vēlāk izmantojot rekultivācijas darbos (nogāžu planēšanas, laukumu virsmu piebēršanai).

Atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas likumam, vajadzības gadījumā sadzīves atkritumus, kas veidosies no darbinieku ikdienas vajadzībām, paredzēts nodot uzņēmumam, kas sniedz konkrētos pakalpojumus un par sadzīves atkritumu izvešanu ir noslēgts attiecīgs līgums atradnē "Bites", kur izvietos inerto materiālu apstrādes iekārtas un izveidota tehnikas novietne un telpas darbiniekiem.

Ražošanas atkritumus, kas var būt arī bīstamie atkritumi, piemēram, no tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas, paredzēts savākt ar absorbentiem vai naftas produktu absorbējošiem paklājiem un, ja nepieciešams, ielikt speciālā konteinerā īslaicīgai uzglabāšanai, nododot tos uzņēmumam, kas ir ieguvis šādu atkritumu apsaimniekošanas atļauju. Prognozēts, ka šāda veida atkritumi, radīsies minimāli. Uzņēmums darbojas saskaņā ar ISO 14001 standarta prasībām, tādēļ darbinieki ir apmācīti, kā rīkoties naftas produktu noplūdes gadījumā, kā arī izstrādāta negadījumu ziņošanas shēma un procedūra.

Ekspluatācijas laikā, noslēdzot līgumu ar attiecīgo pakalpojuma sniedzēju, tiks uzstādītas sausās, pārvietojamās tualetes.

1.5. Rekultivācijai piemērotāko risinājumu pēc ieguves beigām novērtējums

Atbilstoši MK noteikumiem "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" Nr.570 (21.08.2012.) pēc slēgšanas tiks veikta rekultivācija karjerā, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos termiņus.

Šo noteikumu 85. pants nosaka, ka rekultivācijas mērķis ir nodrošināt pilnvērtīgu ieguves vietas turpmāku izmantošanu pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, novērst draudus cilvēku veselībai un dzīvībai un apkārtējai videi, kā arī sekmēt ieguves vietas iekļaušanos ainavā. Savukārt nākamais punkts skaidro, ka rekultivāciju var veikt vienlaikus ar derīgo izrakteņu ieguvi. Rekultivācija jāuzsāk gada laikā pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas.

Atradnē derīgo materiālu sedz augsne, ko var izmantot atradnes rekultivācijai.

Derīgo izrakteņu ieguves projektā tiks paredzēts iecirkņa rekultivācijas veids un pasākumi, kā arī pievienots grafiskais pielikums – rekultivācijas plāns. Derīgo izrakteņu ieguves projekts un rekultivācijas veids tiks attiecīgi saskaņots ar Valsts vides dienestu un Dienvidkurzemes novada pašvaldību, tādējādi pašvaldība atbilstoši likumdošanai var ietekmēt veidu un kārtību, kādā rekultivē derīgo izrakteņu karjeru.

Pirms paredzētās darbības uzsākšanas ir jāveic apauguma novākšana, kā arī celmu raušana un augsnes segkārtas noņemšana. Tālāk ar buldozeru noņemtā segkārtā tiks sastumta pagaidu uzglabāšanai krautnēs aptuveni 3-5 m augstumā pa iecirkņa laukuma perimetru, un vēlāk izmantot karjera rekultivācijā – malu un nogāžu planēšanā. Izstrādes procesā izveidojies potenciāli nederīgais atsiju materiāls tiks novietots turpat karjerā pagaidu krautnes malā. Attiecīgi pēc derīgo materiālu ieguves un izstrādes nederīgais materiāls, kas iepriekš sastumts pagaidu krautnes malās, tiks izmantots rekultivācijā: iecirkņa teritorijas pārbēršanai.

Rekultivācijas darbu noslēgumā tiks veikta barjeru, informatīvo plākšņu un licences laukuma robežpunktu demontāža.

Detalizētāks rekultivācijas plāns tiks izveidots iecirkņa izstrādes un rekultivācijas projektā.

2. VIDES STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETĀ UN TĀS APKĀRTNĒ

2.1. Paredzētās darbības apkaimes klimatiskais raksturojums

Klimatiskās atšķirības Latvijas nelielajā teritorijā nav lielas. Galvenās atšķirības novērojamas starp piejūras joslu un dziļāk iekšzemē novietotām vietām.

Aktuālākais paredzētās darbības vietas klimata raksturojuma avots ir Latvijas būvnormatīvs LBN 003-19 "Būvklimatoloģija" (apstiprināts ar MK 2019. gada 17. septembra noteikumiem Nr.432, aktuālie grozījumi – 2021. gada 27. aprīlī), kurā atspoguļoti ilglaicīgo novērojumu dati no 1989. līdz 2018. gadam. No visām Būvklimatoloģijā atspoguļotajām novērojumu stacijām paredzētās darbības vietai ģeogrāfiski vistuvāk (39 km) ir Liepāja jūras krastā, savukārt uz iekšzemes pusi – Saldus (62 km). Kaut arī Saldus ir būtiski tālāk, tas dažādos aspektos varētu būt klimatiski līdzīgāks pietiekami dziļi iekšzemē esošajai Gramzdai, nekā Liepājai vistiešākajā jūras ietekmē.

Gada vidējās temperatūras oficiālā klimatiskā norma Liepājā un Saldū ir attiecīgi +7,8°C un +6,8°C, kas ļauj pieņemt, ka Gramzdā tā ir vidēji +7,3°C. Mēnešu griezumā vidējās temperatūras ir attēlotas 2.1. tabulā, kur starp Liepājas un Saldus vidējām temperatūrām no Būvklimatoloģijas ievietotas Gramzdas ticamās vidējās temperatūras kā vidējie aritmētiskie skaitļi no abās novērojumu stacijās fiksētajām. Viss šis temperatūru intervāls ir derīgs smilts un smilts-grants ieguvei, jo īpaši – tikai virs gruntsūdens līmeņa, tomēr ziemas mēnešos sagaidāms būtisks pieprasījuma kritums.

2.1. tabula. Vidējā gaisa temperatūra (°C)

Vieta	Mēnesis												Vidēji gadā
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Liepāja	-0,8	-1,1	1,3	6,2	11,2	14,6	17,9	17,6	13,5	8,3	4,0	1,0	7,8
Gramzda	-1,7	-1,8	0,9	6,2	11,4	14,7	17,8	17,1	12,8	7,5	3,1	-0,1	7,3
Saldus	-2,5	-2,5	0,4	6,2	11,6	14,8	17,6	16,6	12,0	6,6	2,2	-1,1	6,8

Ar analogisku tuvinātu metodi var iegūt citus raksturlielumus Gramzdā: gaisa temperatūras absolūtais maksimums +33,6°C un minimums -31,9°C. Šajā minimālajā gaisa temperatūrā izrakteņa ieguve būtu apgrūtināta (grunts sasaluma dziļums var pārsniegt 1 m), bet šādos laika apstākļos ir apšaubāms pieprasījums, jo būvdarbi ārtelpā ir ļoti ierobežoti un atradnes izstrāde tiek plānota tā, lai ziemas mēnešos nebūtu jāveic inerto materiālu pārstrāde, bet uzņēmuma darbība tiek nodrošināta izmantojot saražotās produkcijas (inerto materiālu) rezerves.

2.2. Teritorijas ģeoloģiskā uzbūve

Piekrastes sauszemes teritorijas ģeoloģisko griezumus veido kristāliskā pamatklintāja (arheja un proterozoja) ieži, kurus klāj 1000m – 2000m bieza dažāda vecuma un sastāva nogulumiežu sega.

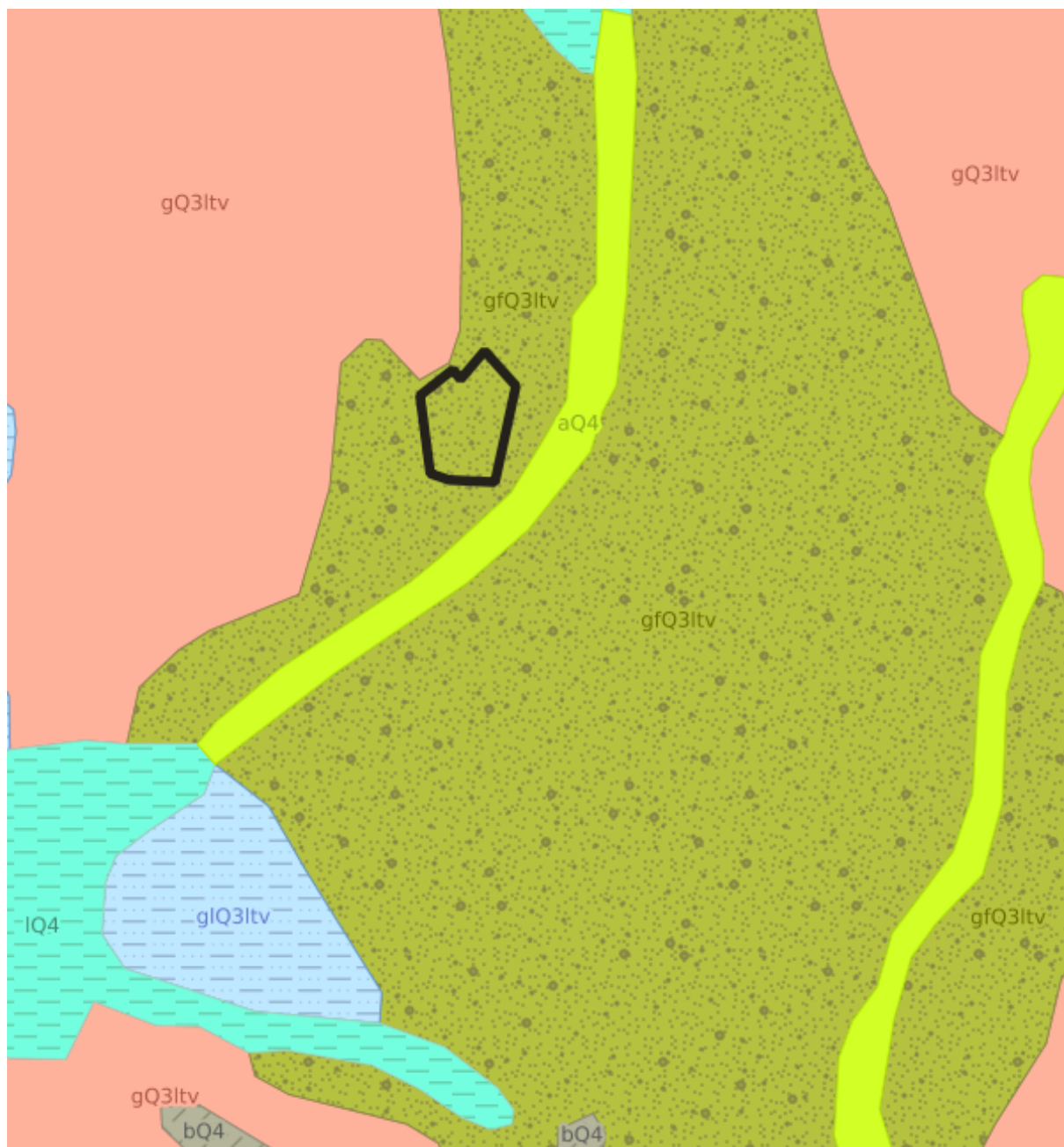
Nogulumiežu segas vecākie veidojumi plānojuma teritorijā ir **kembrija nogulumi**. Tajos konstatētas naftas iegulas, termālie un bromu saturošie sāļie ūdeņi. Kembrija smilšakmeņu struktūras ir arī kolektoroslānis pazemes gāzes glabātuvju ierīkošanai.

Kembrija nogulumus sedz **ordovika un silūra** sistēmu kaļķakmens, mergēļa, mālu slāņojums. Tie sastopami visā piekrastes sauszemes teritorijā. Arī ar ordovika kaļķakmeņiem ir saistītas naftas iegulas, tajos iespējams polimetālu rūdas un fosforītu iegulas. Īpaša nozīme ordovika – silūra vāji caurlaidīgo iežu slāņkopai ir pazemes gāzes glabātuvju ierīkošanā, jo tie kalpo kā izolētājslānis. Tiem ir arī reģionāla nozīme pazemes hidrodinamiskajā sistēmā – Ordovika- silūra slāņkopa nodrošina stagnantās un palēninātās ūdensapmaiņas zonu savstarpējo izolāciju.

Silūra iežus teritorijā pārklāj **devona** sistēmas nogulumi – smilšakmeņi, māli, dolomīti. Tie saistīti ar bagātīgiem pazemes saldūdens resursiem un dažādiem minerālūdeņiem (piemērām - Ķemeru ar sērūdeni bagāto sulfīdo ūdeņu atradni). Devona sistēmas nogulumos ir arī dolomīta atradnes, ģipšakmens un māla iegulas. Dažādi devona horizonti veido zemkvartāra virsmu.

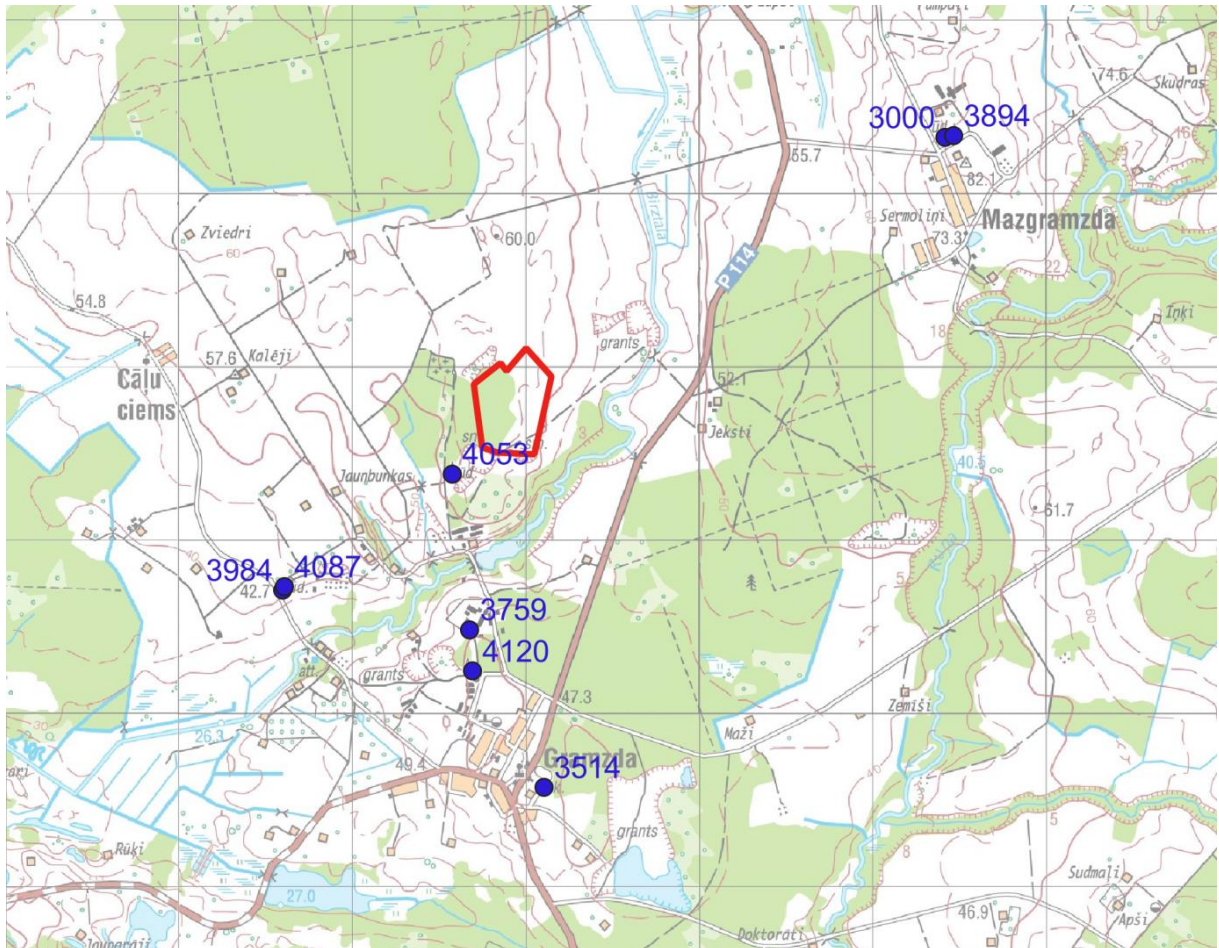
Uz dienvidiem no Liepājas devona sistēmas iežus pārklāj **karbona, perma, triasa un juras** nogulumi – kaļķakmeņi, māli, smilšakmeņi, dolomīti u.c.. Praktiska nozīme varētu būt perma kaļķakmeņiem, kas ir augstvērtīga izejviela cementa un kaļķa ražošanai, iespējama perspektīvā arī triasa mālu izmantošana, taču šobrīd Plānojuma teritorijā nav izpētītas šo izrakteņu iegulas un atradnes. Galējā Baltijas jūras piekrastes dienvidu daļā dzeramā ūdens apgādei tiek izmantoti šo horizontu pazemes ūdeņi.

Kvartāra nogulumi plaši pārstāvēti Bārtavas līdzenumā, kurš aizņem 5km – 20km platu joslu gar Baltijas jūraskrastu austrumu robežu un ar Vārtājas viļņoto līdzenumu veido Baltijas ledus ezera krasta līniju, kas atrodas no 17m. augstumā v.j.l. pie Rucavas, līdz 30m v.j.l. pie Medzes. Kvartāra nogulumu uzbūve Bārtavas līdzenumā ir samērās vienkārša. Griezumā augšējo daļu veido dažādgraudaina smilts, kuras biezums mainās no dažiem desmitiem cm līdz 7-8m. Dziļāk iegul morēnas mālsmilts ar plānām smilts un aleirīta starpkārtām. Līdzenuma ziemeļdaļā (ziemeļos no Tosmāres ezera) kvartāra nogulumu biezums reti pārsniedz 10m. Vairāk uz dienvidiem kvartāra segas biezums pieaug un ir 10 – 20m. Intensīva ir jūras ģeoloģiskā darbība, kas galvenokārt izpaužas krastu noskalošanā. Kvartāro nogulumu izvietojumu plānā skat. 2.1.attēlā.

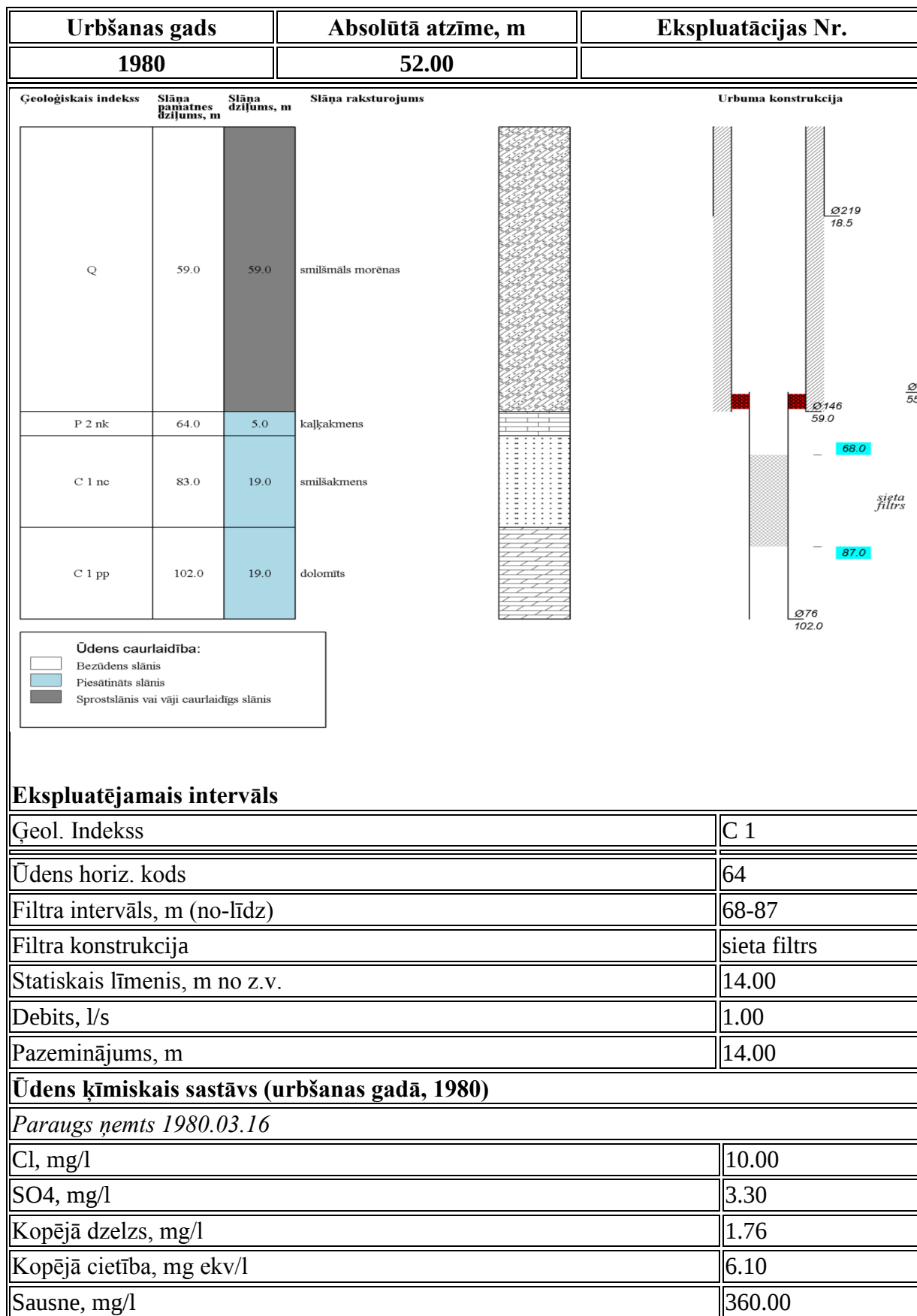
2.1. attēls. Kvartāro nogulumu karte (avots: Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200000 Kvartāra nogulumi. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests. 2004).

2.2.attēlā parādīts atradnes un artēzisko urbumu izvietojums. Artēzisko urbumu griezumi (skat. 2.3.attēlu) parāda pirmskvartāro nogulumu stratigrāfiju. Artēzisko urbumu saraksts un raksturojums dots 2.1.tabulā.

2.2. attēls. Atradnes un artēzisko urbumu izvietojums.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

2.3. attēls. Artēzisko urbumu stratigrāfiskais raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

2.1. tabula. Artēzisko urbumu saraksts un raksturojums.

Ūdens ieguves vietas identif. Nr.	LVĢMC DB "Urbumi" Nr.	Adrese	LKS92 ģeogrāfiskas koordinātes, Z plat.	LKS92 ģeogrāfiskas koordinātes, A gar.	Urbš. gads	Dziļums, m	Ūdens horizonts (ģeol.indekss)	Debits, l/s	Filtra intervāls, m no	Filtra intervāls, m līdz	Urbuma statuss	Primārs uzdevums
0	4053	"Vībotnes", zemes vien.ar kad. Nr.6458 001 0334 (bij.ferma "Birztales")	56°23'01.4"	21°35'45.6"	1980	102	C 1	1.000	68	87	nav zināms	hidroģeol. ekspluatācijas
400108	3759	Gramzda, "Sūkņu ēka", zemes vien. ar kad. Nr.6458 001 0401 (mehāniskā darbnīca)	56°22'32.5"	21°35'53.4"	1966	91	C 1 - P 2	4.000	60	91	nav zināms	hidroģeol. ekspluatācijas
0	4087	Zemes vien. "Kompleksa ūdenstornis" ar kad. Nr.6458 001 0373 (bij. ferma "Alejas")	56°22'39.3"	21°34'50.7"	1983	180	D 3 mr - žg	6.000	160	180	nav zināms	hidroģeol. ekspluatācijas
0	3984	Zemes vien. "Kompleksa ūdenstornis" ar kad. Nr.6458 001 0373 (bij. ferma "Alejas")	56°22'38.6"	21°34'50.2"	1975	80	C 1 - P 2	3.000	55	75	nav zināms	hidroģeol. ekspluatācijas
400109	4120	Gramzda, "Centra ūdenstornis", zemes vien. ar kad. Nr.6458 001 0163	56°22'24.8"	21°35'54.7"	1985	205	D 3 žg	8.000	186	205	nav zināms	hidroģeol. ekspluatācijas

2.3. Teritorijas ģeomorfoloģiskais raksturojums⁵

Teritoriju ģeomorfoloģiski aizņem no rietumiem (lielākā daļa) Vārtājas viļnotais morēnas līdzenums, kura virsmā izdalās atsevišķi līdz 10 m augsti lēzēni morēnas pauguri un plaši pazeminājumi, no austrumiem - Embutes pauguraine. Tāda strukturā veido arī atbilstošo virszemes ūdens noteci uz rietumiem, kā rezultāts ir Birztales ūpes notece.

Līdzenumā kvartāra nogulumi lielākoties sastāv no dažādgraudainas, pārsvarā smalkgraudainas smilts ar aleirīta starpkārtām un grants, oļu piemaisījumu. No dziļāk gulošajiem iežiem minētos nogulumus atdala dažus metrus bieza Latvijas leduslaikmeta morēna.

Zem kvartāra nogulumu segas ap 20-30 m zjl. iegul (P, C) nogulumieži, kurus veido smilšakmeņi, kaļķakmeņi ar aleirolīta un māla starpslāņiem.

Atradnes teritorijā zemes virsmas reljefs ir nelīdzens, paugurains, kas veidojusies vējam, pārnesot limnoglaciālo līdzenumu smilšainos nogulumus. Kopumā iecirknī dabīgais reljefs nav izmainīts.

Atradnes ģeoloģiskā uzbūve ar viendabīgu un labi izturētu ģeoloģisko griezumu kā horizontālā tā arī vertikālā vērsumā un nedaudz mainīgu smilts-grants slāņkopas biezumu.

Gandrīz visā iecirknī ģeoloģiskā griezumā augšpusē iegul 0.20-0.30 m (vidēji – 0.21 m) biezi eluviālie nogulumi (eQ_4), kas veido visu iecirkņa segkārtu. Eluviālos nogulumus veido augsne – vāji humoza, faktiski smalka smilts ar organikas piejaukumu, koku un augu saknēm, kuru sedz plāns trūdvielu slānis. Eluviālo nogulumu dabiskais sagulums ir traucēts mežizstrādes rezultātā.

2.4. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums⁶

Artēziskie ūdeņi

Pirmskvartāra spiedienūdeņi jeb artēziskie saldūdeņi teritorijā sastopami (P,C,D). Lielā mēra tiek izmantoti ūdens ieguvei lielā mērā tiek izmantoti augšdevona Amatas un Gaujas ūdenshorizonti (skat.5. att.). Artēzisko ūdeņu barošanās/papildināšanas zona ir Embūtes pauguraine. Papildināšanās notiek zonās, kur kvartāra nogulumi pārstāvēti ar labi filtrējošiem nogulumiem (smilts, grants saturošiem). Artēzisko ūdeņu atslodze notiek Baltijas jūrā, līdz ar to atbilstošs ir arī plūsmas virziens – ziemeļu, ziemeļu/rietumu).

Artēziskie ūdeņi ir galvenais pilsētu un apdzīvoto vietu centralizētās ūdensapgādes avots (2 attels). Daļai esošo pilsētu un apdzīvoto vietu ir izpētītas pazemes ūdeņu atradnes un noteikti

⁵ Atradnes "Gramzda II" ģeoloģiskā izpēte, Latvijas PSR Ģeoloģijas pārvalde, 1967

Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200000 Kvartāra nogulumi. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests. 2004.

Latvijas ģeoloģiskā karte M: 1:200000 Pirmskvartāra nogulumi. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests, 2004.

⁶ Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200000 Kvartāra nogulumi. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests. 2004.

Latvijas ģeoloģiskā karte M: 1:200000 Pirmskvartāra nogulumi. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests, 2004.

pazemes spiedienūdeņu krājumi. Artēziskie ūdeņi izpētītajās pazemes ūdeņu atradnēs lielākoties atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, izņemot paaugstināto dzelzs saturu, kas konstatēts lielākajā daļā pazemes ūdeņu atradnēs.

Gruntsūdeņi

Gruntsūdeņi kvartāra nogulumos teritorijā ir bezspiediena ūdens horizonti.. Tas nozīmē, ka teritorijā nav izteiktu gruntsūdeņu plūsmas virzienu. Šajā situācijā atmosfēras nokrišņu atslodze virszemes ūdeņos notiek saskaņā ar teritorijas reljefu, bet gruntsūdeņu papildināšana un atslodze notiek tikai lokāli (ņemot vērā kvartāra nogulumu griezumus).

Kvartāra nogulumu pamatni veido ūdeņi mazcaurlaidīgs morēnas smilšmāls vai mālsmilts. Tie atdala kvartāra bezspiediena ūdens horizontu no pirmskvartāra artēziskā ūdens horizontiem. Daļa gruntsūdeņu drenējas lokālās reljefa depresijās, kur notiek gruntsūdeņu atslodze upju un strautu ielejās, ezeros un grāvjos. Gruntsūdeņu plūsmas virzienus noteic atslodzes zonu izvietojums.

Gruntsūdens līmeņa dziļums vidēji ir 1-3 m, tikai paugurainos un erozijas saposmos apgabalos tā dziļums palielinās un var sasniegt 5 un vairāk metru. Salīdzinot ar artēziskajiem ūdeņiem, gruntsūdenī parasti ir mazāks sāļu saturs un cietība, bet bieži ir paaugstināta krāsainība un organisko vielu koncentrācija.

Atradnes hidroģeoloģiskie apstākļi ir vienkārši un labvēlīgi derīgā izrakteņa izstrādei, jo, apūdeņota ir tikai pati derīgās smilts un smilts-grants slāņkopas apakšējā daļa un absolūti lielākā derīgo izrakteņu krājumu daļa iegul virs pazemes ūdens līmeņa.

Atradnē sprostsālāna iežus veido morēnas mālainie ieži. Gruntsūdens horizonts ir bez spiediena, tas barojas no atmosfēras nokrišņu ūdeņiem. Tā līmeņa svārstības ir tieši atkarīgas no atmosfēras nokrišņu daudzuma un tam ir sezonāls raksturs, proti, maksimālais gruntsūdens līmenis ir prognozējams sniega kušanas, kā arī ilglaicīgu nokrišņu periodos. Smilšainajos nogulumos pazemes ūdens līmeņa gada svārstību amplitūda, atkarībā no gada vidējā līmeņa dziļuma - var būt no 0.5 m līdz pat 1.5 m. Iespējamās pazemes ūdens līmeņa svārstības ir jāņem vērā, plānojot derīgā izrakteņa ieguves darbus.

Izstrādājot atradni, jāievēro dabīga pazemes ūdens (gruntsūdens) līmeņa varbūtējās sezonālās svārstības (0.5 – 1.5 m robežās). Bez tam nesaistītās grūtis apūdeņotā stāvoklī var būt nestabilas, plūstošas, tiksotropas. Zemes līmenim, pa kuru plānots novietot un ekspluatēt ieguves tehniku, jābūt 1-2 m virs pazemes ūdens līmeņa. Savukārt smilts sausā stāvoklī, ja tā tiek atsegta lielākā laukumā, var tik pārpūsta vēja darbības ietekmē, tas ir, veidoties vēja erozija.

Saldūdens dzeramā ūdens apgādei

Pazemes ūdeņi ir viena no kopējas aprites cikla sastāvdaļām, to izsūkšana vai kvalitātes pasliktināšanas negatīvi ietekmē arī citu vides sastāvdaļu stāvokli, veidojot neparedzamas sekas. Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos Sventājas upes baseins atrodas pazemes ūdensobjekta PŪO F1. Teritorijas pilsētas un daļa apdzīvoto vietu ir nodrošinātas ar izpētītiem pazemes ūdens krājumiem. Gandrīz visā teritorijā aktīvās ūdensapmaiņas zonas ūdens horizonti satur infiltrgēnos ūdeņus, kuru kvalitāti pamatā nosaka

ūdeni saturošo iežu sastāvs. Dominē hidrogenkarbonātu kalcija tipa ūdeņi ar mineralizāciju 0,3 – 0,4g/l. Kopumā ūdens atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām. Izņēmums ir dzelzs, kura koncentrācijas lielākoties pārsniedz pieļaujamās normas.

Pārsvarā gruntsūdens kvalitāte ir sliktāka kā artēzisko ūdeņu kvalitāte. Kvartāra nogulumu ūdeņi pārsvarā ir neaizsargāti no virszemes piesārņojuma, tiem raksturīgs paaugstināts organisko vielu, bieži arī dzelzs saturs, nereti augstāka kā artēziskajos ūdeņos ir amonija, fenolu un mangāna koncentrācija. Gruntsūdeņu plūsmas virziens galvenokārt ir uz Baltijas jūru, vai lokāli tuvāko virszemes ūdeņu objektu virzienā t.i. Sventājas upes virziena, kur notiek to atslodze. Parasti pazemes (gruntsūdeņu un artēzisko) ūdeņu ķīmisko sastāvu nosaka iežu un infiltrācijas ūdeņu ķīmiskais sastāvs.

Upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā ir noteikti pazemes ūdensobjekti, taču tie ietver tikai aktīvas ūdens apmaiņas zonu. Sventājas upei (augštecē un lejtecē) tuvāko dzeramā ūdens iegādei izmantojamo urbumu raksturlielumi un ķīmiskais sastāvs sniegti 3. attēlā.

Minerālūdeņi

Minerālūdeņu izplatība Latvijā īpaši detāli pētīta 1980. gados, kad tika apzinātas lielākās atradnes un akceptēti ievērojami minerālūdeņu krājumi. Minerālūdeņu izmantošana balneoloģijas vajadzībām un pildīšanai pudelēs, neskatoties uz šo ūdeņu augsto kvalitāti un ievērojamiem krājumiem, ir vēl tikai sākuma stadijā.

Augsti mineralizētie kembrija kā arī venda horizontu ūdeņi dienvidrietumu Kurzemē varētu tikt izmantoti broma, iespējams arī citu elementu rūpnieciskai ieguvei. Šo ūdeņu krājumi vēl nav pietiekami izpētīti. Šo minerālūdeņu ķīmiskais sastāvs sniegts 2.2. tabulā

2.2. tabula. Minerālūdeņu sastāvs no dziļi iegulošiem horizontiem, mg/l (avots:

Liepājas kūrorta attīstības koncepcija 2015.-2020.)

Elements	Kembrija slāņi	Ordovika slāņi	Silūra slāņi
Parauga noņemšanas dziļums,	Nav norādes	1024-1030 m	950-960 m
Na	26250	5355,0	3633
K	400	100,00	92
Ca	6595	1718,0	1189
Mg	2544	50,0	74
HCO ₃	40	287,0	79
Cl	59200	11330,0	7770,0
SO ₄	947	50,0	256,0
Mineralizācija	109000,0	19300,0	15700,0
Br	334	43	35
J	0,2		
HBO ₂	20,0		
NH ₄	2,3	1,0	0,2
Fe	34,9		

2.5. Teritorijas dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība

Paredzētās darbības vieta nav iekļauta un nerobežojas ar īpaši aizsargājamu dabas teritoriju. Tuvākā īpaši aizsargājamā Natura 2000 dabas teritorija ir dabas liegums "Ruņupes ieleja", kas atrodas apmēram 2 km attālumā uz austrumiem no plānotās darbības vietas, bet tuvākais mikroliegums ir vairāk kā 3 km attālumā rietumu virzienā.

Plānotās darbības teritorijā sastopami mežu biotopi līdzenos reljefa apstākļos. Mežu veido vidēja vecuma mežaudze ar parasto priedi un egli, reti bērziem un apsēm, krūmu stāvā izplatītas lazdas, sastopams parastais pīlādzis, parastais sausserdis, kļavas, retas egles, ošu sējeņi. Zemsedze skraja, stipri noēnota (2., 3. att.), raksturīga meža zaļskābene, pūkainā zemzālīte, mūru mežsalāts. 8,5 ha veikta meža izstrāde, pēc meža izciršanas ataugušas atvases un tā ir transformēta par ieguves vietu teritoriju.

Kopumā, visa plānotās darbības teritorija atrodas cilvēka saimnieciskās darbības ilgstoši ietekmētā teritorijā un ir 100 % antropogēni ietekmēta. Īss piegulošās teritorijas raksturojums: plānotās darbības teritorija robežojas ar izcirtumiem, jaunaudzi un lauksaimniecības zemēm (īpašuma "Rieksti" daļa) (4. att.), kuros nav saglabājušies dabiski biotopi un veciem, pamestiem Baronu (Trekņu) kapiem (platība 0,4 ha). Apmēram 400 m attālumā dienvidu virzienā atrodas Birztales upe un Trekņu dzirnavu dīķis. Reljefs paugurains. Pārsvarā sausi un mēreni mitri hidroloģiskie apstākļi. Gar atradnes robežām un to šķērso lokāli grants un zemes ceļi. Atradnes perifērijā, t.sk., tiešā tuvumā pie tās robežas senāk izstrādāti un ar kokaugu veģetāciju apauguši smilts-grants karjeri, kas lielākoties sausi, bet DA malā ar atradni robežojas neliela sekla mitraine, kas daļēji aizaugusi niedrēm. 200 – 500 m attālumā no atradnes tās A/DA malā DR virzienā tek Birztala, kura Gramzdas ciematā ir aizsprostota un uz upes izveidots salīdzinoši liels uzpludinājums. Virs tā Birztala regulēta / taisnota.

Paredzētās darbības teritorijā nav īpaši aizsargājamu vaskulāro augu sugu un īpaši aizsargājamu biotopu.

Paredzētās darbības teritorijā ir konstatētas divas īpaši aizsargājamās putnu sugas – niedru lija un sila cīrulis – bet tai tieši piegulošā izstrādātā karjerā – dzērve. Interneta vietnes *Dabasdati.lv* datubāzē teritorijā atzīmējami īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumi nav reģistrēti. Tāpat teritorijā nav reģistrēti arī migrējošo putnu atzīmējami novērojumi. Saskaņā ar Pūču aizsardzības plānu atradnes perifērijā atrodas ūpja aizsardzībai prioritārās vietas. Savukārt, saskaņā ar Dzeņu aizsardzības plānu tās tuvumā atrodas trīs dzeņu sugu – vidējais dzenis, mazais dzenis un baltmugurdzenis – aizsardzībai prioritārās vietas. Minētās sugas izvērtējamās teritorijas apsekošanas laikā atradnes tiešā tuvumā nav konstatētas un to novērojumi izvērtējamā teritorijā nav atzīmēti arī citos šī atzinuma sagatavošanā izmantotos informācijas avotos.

Divas no trim novērotajām īpaši aizsargājamo putnu sugām – dzērve un sila cīrulis –, ir saistāmas ar teritorijām, kurās karjeru izstrāde ir pārtraukta un / vai izbeigta, kā rezultātā šajās

teritorijās ir izveidojušās minētajām sugām piemērotas dzīvotnes, kas tādas būs zināmu laiku, līdz dabiskas sukcesijas rezultātā neaizaugs ar kokaugu vai ūdensaugu veģetāciju, kļūstot minētajām sugām par nepiemērotām vai maz piemērotām dzīvotnēm. Tātad tieši karjeru izstrādes rezultātā minētajām un arī citām putnu sugām ir radītas piemērotas dzīvotnes un to platība, līdz ar to arī minēto dzīvotņu nozīme minētajām putnu sugām, pēc atradnes izstrādes pabeigšanas nemazināsies, bet palielināsies, jo īpaši, ja rekultivācijas rezultātā izstrādātajā teritorijā un tās perifērijā tiek saglabātas mitraines ar fragmentāru kokaugu veģetāciju.

Niedru lijas gadījumā situācija ir līdzīga kā iepriekš minētajām sugām gan tajā gadījumā, atradnes teritorijā un tās perifērijā ir barošanās vietas, gan tad, ja niedru lija paredzētās darbības apkaimē ligzdo.

Īpaši aizsargājamas abinieku vai rāpuļu sugas apmeklējuma laikā nav konstatētas. Potenciāli piemērotas reto abinieku vairošanās vietas paredzētās darbības teritorijā nav konstatētas. DAP datu bāzē OZOLS ir īpaši aizsargājamas abinieku sugas kokvārdes atradne ap 300 m uz rietumiem (skat. 2.4. attēlu). Šim atradnes punktam ir zema precizitāte (± 300 m) un potenciāli

2.4. attēls. Kokvārdes atradne pie paredzētās darbības vietas

ir iespējams, ka atradne sasniedz paredzētās darbības teritoriju. Tomēr tās austrumu daļu veido tīrumi, kas nav kokvārdes biotops, savukārt rietumu daļā trūkst nelielu ūdenstilpju, kas var būt potenciālas vairošanās vietas un patvērums sausā un karstā laikā. Potenciāli ļoti laba kokvārdes vairošanās vieta pieguļ plānotās darbības teritorijas dienvidu robežai (rekultivētais iecirknis "Vīnogas", skat. skat. 2.4. attēlu), kur atrodas sekla ūdenstilpe izstrādāta karjera

vietā. Līdzīgās dzīvotnēs kokvarde ir konstatēta citviet Kurzemes DR daļā. Šāda dzīvotne ir ļoti laba vairošanās vieta arī citām dotajā reģionā sastopamām Biotopu direktīvas pielikumos iekļautām abinieku sugām, gan parastām (parastā, purva un dīķa varde), gan īpaši aizsargājamām (lielais tritons). Domājams, kokvarde populācijas pamatdzīvotnes atrodas dienvidos un rietumos no paredzētās darbības teritorijas: "Vīnogās" un Birztales upes apkārtnē. Pašā paredzētajā derīgo izrakteņu izstrādes vietā potenciāli nozīmīgu īpaši aizsargājamo abinieku vai rāpuļu biotopu nav.

Veicot izpēti dotā eksperta atzinuma ietvaros 2023.gadā kokvarde ne paredzētās darbības teritorijā, ne tās tiešā tuvumā nav konstatēta. "Vīnogās" esošajā sekļajā ūdenstilpē konstatētas zaļās vārdes un parastā krupja kurkuļi. Īpaši aizsargājamo abinieku sugas ne šajā ūdenstilpē, ne atradnes teritorijā vai tās tiešā tuvumā nav konstatētas.

Īpaši aizsargājamās rāpuļu sugas sila ķirzakas īpatnis konstatēts daļēji izstrādātā grants ieguves atradnē "Vībotnes", 180 m uz DR no paredzētās darbības teritorijas. Sugas populācija šeit vērtējama kā neliela, tās nozīme tuvākās apkārtnes sila ķirzakas kopējās populācijas kontekstā nav zināma.

Detalizēta tekstuāla un ilustratīva informācija par dabas vērtībām ir sniegta dabas ekspertu atzinumos IV, V un VIII pielikumā.

2.6. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums

Atbilstoši Kurzemes reģionālās vides pārvaldes paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējumam Nr.KU21SI0118, paredzētās darbības vietā un tās tuvākajā teritorijā vai ietekmes zonā nav reģistrētas ainaviski vai vizuāli ļoti vērtīgas teritorijas un teritorijas, kam noteikts ainavas aizsardzības statuss, kas redzams arī teritorijas plānojuma kartē (skat. 1.2. attēlu). Tāpat arī darbības vietā un tiešā tās tuvumā neatrodas vēsturiski un kultūras ziņā nozīmīgas teritorijas un objekti. Tā ir Latvijas lauku videi raksturīga lauku un mežu ainava ar antropogēnas iejaukšanās pēdām gan pašā darbības teritorijā, gan vēl jo vairāk – ar jau izstrādātiem un vēl izstrādājamiem karjeriem bagātajā tās apkaimē.

Ilustratīvs ieskats paredzētās darbības vietas ainavā sniegts 2.5.-2.9. attēlā. Papildus bagātīgs paredzētās darbības vietas ainavas ilustratīvais materiāls ir dabas ekspertu atzinumos IV un V pielikumā. Tā ir parasta, tipiska antropogēni ietekmēta Latvijas lauku un mežu ainava.

2.5. attēls. Paredzētās darbības ainavas piemērs 1.

2.6. attēls. Paredzētās darbības ainavas piemērs 2.

2.7. attēls. Paredzētās darbības ainavas piemērs 3.

2.8. attēls. Paredzētās darbības ainavas piemērs 4.

2.9. attēls. Paredzētās darbības ainavas piemērs 5.

3. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ALTERNATĪVAS

Alternatīvas paredzētajai darbībai ir atšķirīgi paņēmieni vai līdzekļi, lai veiktu paredzēto darbību un sasniegtu mērķi. Tām ir jābūt tādām, kas būtu pamatotas no tehniskā, ekonomiskā un vides aizsardzības viedokļa.

Paredzētās darbības – smilts ieguves alternatīvas definētas atbilstoši plānotās darbības veidam un specifikai.

Izvēloties alternatīvas izvērtēšanai, tām jābūt objektīvi salīdzināmām. Attiecībā uz vidi savstarpējās salīdzināšanas izvērtēšanai tiek izvirzīti sekojoši kritēriji:

- piesārņojuma vidē (troksnis un emisijas gaisā);
- ietekme uz augsnes struktūras izmaiņām;
- ietekme uz hidroģeoloģisko un hidroloģisko režīmu;
- ietekme uz ĪADT, dabas vērtībām un bioloģisko daudzveidību;
- ietekme uz ainavu;
- ietekme uz sociālekonomiskajiem aspektiem;
- kumulatīvās ietekmes.

Paredzētās darbības – smilts un smilts-grants ieguves alternatīvas definētas atbilstoši plānotās darbības veidam un specifikai.

Likumā noteiktā iespēja aplūkot vietas alternatīvas šajā gadījumā nepastāv, jo vērtējuma priekšmets ir smilts un smilts-grants ieguve konkrētā atradnē konkrētā tās daļā, nevis meklējumi, vai iegūt smilti šajā, vai citā atradnē.

Tehnoloģiju alternatīvas nepastāv, jo izraudzītā ieguves tehnoloģija visvienkāršākajam derīgo izrakteņu ieguves veidam – izrakteņu ieguvei atklātā karjerā –, ir visvienkāršākā un faktiski vienīgā pielietotā, nereālistisku tehnoloģiju izgudrošana formāla salīdzinājuma vajadzībām, lai tās atmestu, nav lietderīga. Viena nereāla alternatīva varētu būt izrakteņu ieguve un transportēšana ar cilvēka roku darbu un rokas instrumentiem: lāpstām, spaiņiem, ķerrām utt.: tai pat būtu ļoti labvēlīga ietekme uz vidi (nav trokšņa un gaisa piesārņojuma), tomēr šīs alternatīvas neiespējamībai nav vajadzīgi argumenti. Otra – jau reāla – alternatīva būtu izrakteņu daļas zem gruntsūdens līmeņa ieguve, atsūknējot gruntsūdeni, kas ir jebkurā gadījumā pēc ietekmes uz vidi nelabvēlīgāka alternatīva, bet šīs konkrētās paredzētās darbības definīcijas kontekstā šī alternatīva ir atmesta nākamajā rindkopā sniegto apsvērumu dēļ.

Derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa jebkurā gadījumā ir gan tehnoloģiski sarežģītāka un dārgāka, gan arī pēc ietekmes uz vidi potenciāli nelabvēlīgāka alternatīva nekā gruntsūdeņu neskaršana, tāpēc provizorisks salīdzinājuma rezultātā jau pirms IVN paredzētās darbības definēšanas procesā tā ir atmesta sekojošu apsvērumu dēļ. No lielākajiem un vērtīgākajiem smilts-grants krājumiem atradnē zem gruntsūdens līmeņa atrodas tikai 1,15%. No mazākajiem un mazāk vērtīgajiem smilts krājumiem atradnē zem gruntsūdens līmeņa atrodas tikai 11,6%. Kopumā no visiem krājumiem atradnē zem gruntsūdens līmeņa atrodas tikai 5,7%. Līdz ar to no šās niecīgās izrakteņu daļas ar visaugstāko pašizmaksu un citiem iespējamajiem sarežģījumiem salīdzinājumā ar vienkāršo ieguvi virs gruntsūdens līmeņa ir nolemts atteikties bez padziļināta ietekmes uz vidi novērtējuma, kurā jebkurā gadījumā var atklāties tikai nelabvēlīgākas ietekmes uz vidi un nekādā gadījumā ne labvēlīgākas nekā gruntsūdeņu neskaršanai, un paredzētā darbība definēta jau sākotnēji definēta kā ieguve virs gruntsūdens līmeņa, tādējādi pēc iespējas maksimāli izvairoties no iespējamām nelabvēlīgām ietekmēm: šī izvēle vienlaikus ir uzskatāma par jau sākotnēji iepļānotu ietekmes uz vidi (tiešā veidā – uz gruntsūdeņiem) mazināšanas pasākumu.

Līdz ar to arī atradnes rekultivācijai pēc izstrādes nav reālistisku alternatīvu, jo, tā kā tiek noņemts tikai izrakteņa slānis virs gruntsūdens, atradnes teritorijā atstājot tikai sausu smilšanu augsni bez ūdenstilpēm, šajā sausajā teritorijā jāveic līdzšinējam maksimāli tuva augāja atjaunošana jeb renaturalizācija.

Derīgo izrakteņu ieguves IVN praksē pastāv arī dažādu piekļuves maršrutu atradnei alternatīvu salīdzināšana. Arī šādas alternatīvas šajā gadījumā nepastāv, jo iegūtā materiāla transportēšanai ir jau esošs teritorijas dienvidu daļu šķērsojošs iekšsaimniecības grants seguma ceļš (ar tā dabisku turpinājumu uz atradnes austrumu pusi jau atradnes iekšienē, kas jau ietilpst pašā

paredzētajā darbībā, nevis maršrutā uz to) iebraukšanai un materiāla izvešanai uz skalošanas un šķirošanas iekārtu īpašumā “Bites”, no kura savukārt apstrādātā materiāla aizvešanai ir jau esošs maršruts, kurš vienlaikus ir gan vistsnāķais un attiecīgi *a priori* videi labvēlīgāķs par jebkādu nepamatoti mākslīgi izlocītu alternatīvu ceļu, gan arī nav šā IVN priekšmets, jo apkalpo īpašumā “Bites” jau notiekošu darbību atbilstoši 16.01.2015. atļaujai “B” kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.LI15IB0003, kuras apjomus paredzētās darbības rezultātā nav plānots palielināt, t.i., tie iekļaujas jau esošajā atļaujā. Būtībā arī jau esošo vistsnāķo transportēšanas maršrutu izmantošana, nevis nepamatota jaunu ceļu veidošana ar maršrutu sagarināšanu un jaunu teritoriju skaršanu, arī ir uzskatāma par jau sākotnēji ieplānotu ietekmes uz vidi (tiešā veidā – uz gaisa kvalitāti, trokšņa līmeni un dabas vērtībām) mazināšanas pasākumu.

Līdz ar to visas alternatīvas ir izvērtētas jau pirms IVN pēc acīmredzamiem neapgāķamiem kritērijiem, kas neprasa aprēķinus, modelēšanu u.c. detālas vērtēšanas metodes, un vienīgajai šajā IVN padziļināti vērtētajai alternatīvai nav alternatīvas, ja tā nerada nepieļaujamās ietekmes uz vidi, savukārt, ja tā nepieļaujamās ietekmes uz vidi rada, tai vienīgās alternatīvas ir paredzētās darbības aizliegšana vai apjoma samazināšana.

Pastāv arī nulles alternatīva: darbības neuzsākšana. Tā jāvērtē, salīdzinot dabas un vides aizsardzības ieguvumus (t.i., novērstos zaudējumus) ar sociālekonomiskajiem ieguvumiem, kas iespējami no paredzētās darbības īstenošanas, bet būtībā tas ir esošās situācijas raksturojums, kas nav uzskatāms par paredzētās darbības īstenošanas alternatīvu variantu, jo tā nav paredzētās darbības īstenošana.

Darbības neīstenošanas gadījumā ir augsta varbūtība, ka smilti un smilti-granti iegūs citā vietā, jo tirģus pieprasījums noteikti neapmierināts nepaliks. Šā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros nelabvēlīgā ietekme uz vidi šādas alternatīvas gadījumā ir neparedzama, bet arī tāda neizbēģami būs.

Līdz ar to šajā ietekmes uz vidi novērtējumā ir novērtēta maksimālā paredzētā darbība, ietverot pilnīgi visas iespējamās daļējās alternatīvas un īstenošanas secības tādējādi, ka ir novērtēta darbība pilnīgi visā laukumā un maksimālajā plānotajā apjomā. Tāpat par alternatīvām var uzskatīt paredzētās darbības īstenošanas secību: no vienas vai otras atradnes malas. Daķādos ietekmju faktoros pēc maksimālās piesardzības principa vērtēta tāda ieguves secība, kas rada vislielākās nelabvēlīgās ietekmes. Līdz ar to faktiski visas iespējamās alternatīvas paredzētajai darbībai ir tikai tās īstenošana mazākā apjomā, un šīs alternatīvas ir nevis iepriekš definētas, bet gan iegūstamas IVN rezultātā gadījumā, ja vērtētajai maksimālajai alternatīvai atklājas nepieļaujamās ietekmes uz vidi.

4. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI UN TĀS NOVĒRTĒJUMS

4.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze

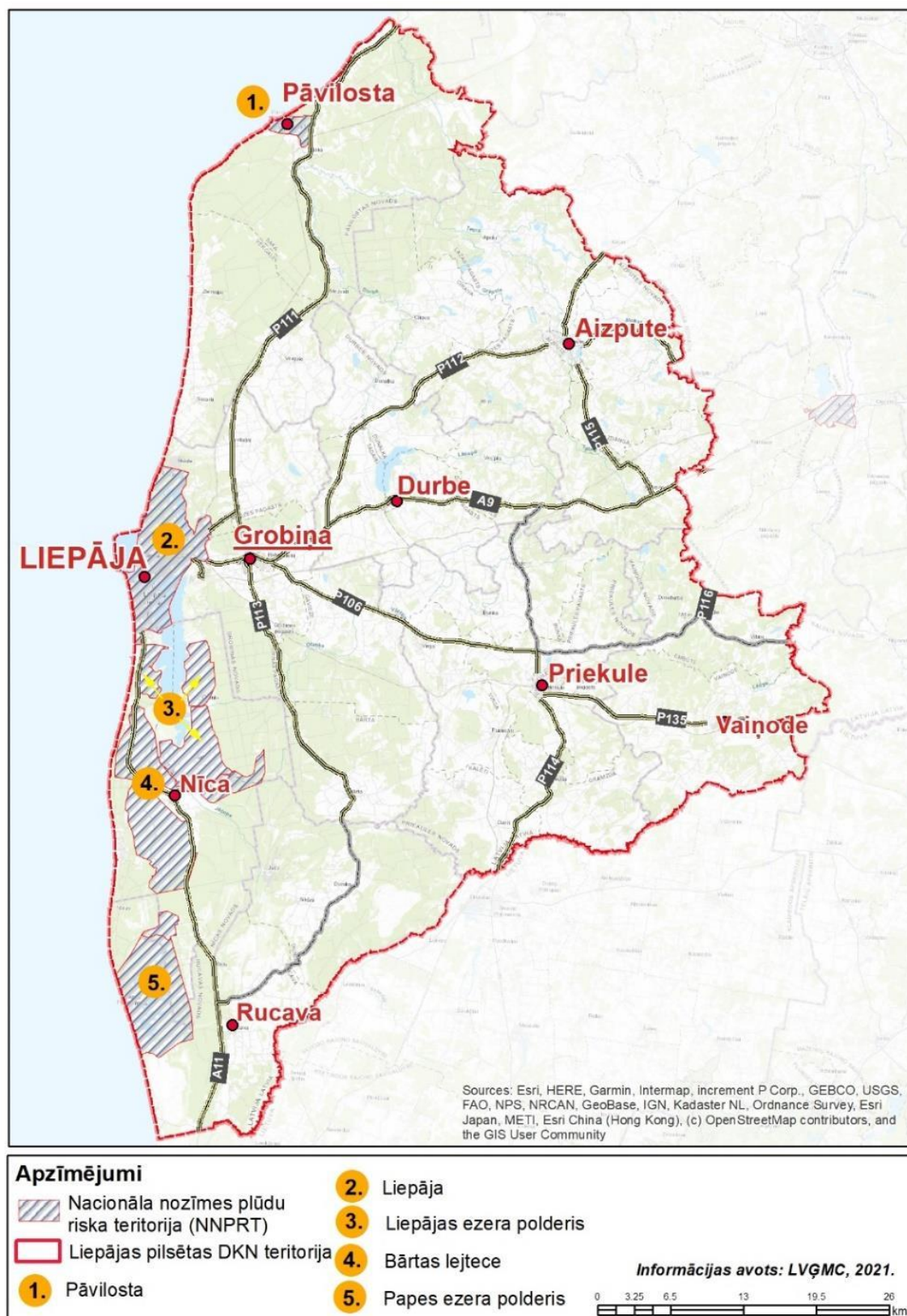
Atradnei tuvākā upe ir Birztala 200 m attālumā. Upes aizsargjosla 100 m platumā atradni nesasniedz. Aplūšanas riska nav, ko papildus pamato LVGMC plūdu riska teritoriju karte (2021) (skat. 3.1 attēlu).

Papildus jāņem vērā arī saposmotais reljefs un ar to saistītā gruntsūdeņu plūsmas virzienu nenoteiktība.

Iespējamās ietekmes ir vērtētas, izejot no situācijas, kāda būtu visos aspektos potenciāli kaitīgāka, nekā paredzētā darbība, proti, ja izrakteņu ieguve notiktu arī zem gruntsūdens līmeņa, kas nav paredzēts. Tas veicinātu dīķa izveidi izstrādātajā atradnes daļā. Tas nozīmētu, ka izraktā materiāla telpu aizpildītu gruntsūdens, kas savukārt paātrinātu horizontālo ūdens apmaiņu karjerdīķa teritorijā, lai izlīdzinātu gruntsūdeņu virsmu ar karjerdīķa ūdens līmeni.

Ņemot vērā Birztales upes caurplūdumu $2,07 \text{ m}^3/\text{s}$, ietekme uz to iznāktu neizmērojami niecīga, t.i., $2,07 \text{ m}^3/20 \times 10^6$, ko ar mērījumiem nebūtu iespējams konstatēt.

Vēl jo vairāk nekāda ietekme nav paredzama plānotajā situācijā, kad ieguve zem gruntsūdens līmeņa nav paredzēta un atradne izvietota reljefa formas augstākajā daļā.

3.1. attēls. Plūdu riska teritorijas (avots: Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada kopīgās attīstības programma 2022-2027 g.).

4.2. Iespējamā ietekme uz dzeramā ūdens resursiem

Pieņemts, ka dažādu neprognozējamo apstākļu dēļ (kādiem rasties nevajadzētu) atradnē izveidojas gruntsūdeņu piesārņojums. Priekules novada teritorijā un apkaimē virs artēziskajiem ūdeņiem iegul morēnas nogulumu, kuru biezums sasniedz 6,0 m, un to veido smilšmāls (skat. 2.3. attēlu). Morēnas nogulumu filtrācijas koeficients svārstās no 0,003 līdz 0,2 m/dnn., kas nozīmē, ka glaciālie nogulumi kalpo kā ūdensnecaurlaidīgais slānis.

Izmantojot informāciju, kas sniegta pievienotos urbumu griezumos (skat. 2.3. attēlu), ir aprēķināms laiks t_0 , kas nepieciešams, lai piesārņojošās vielas no kvartāra ūdens horizonta nonāktu zemāk iegulošajā artēziskajā horizontā. Aprēķinos izmantoti parametri, kasi raksturo visnelabvēlīgāko situāciju. Aprēķini veikti pēc formulas:

$$t_0 = (n_0 \times m_0^2) / (k_0 \times \Delta S), \text{ kur}$$

n_0 – morēnas smilšmalā aktīva porainība, atbilstoši literatūras datiem apmēram 0,035;

k_0 – atdalošā slāņa (morēnas) filtrācijas koeficienta vidējā vērtība $3,5^{-5}$ m/dnn;

m_0 – morēnas slāņa minimālais biezums 6,0 m;

ΔS – maksimālā starpība starp barojošo kvartāra ūdens horizonta līmeni un artēzisko ūdeņu horizontiem ūdens horizonta līmeni, vidēji pieņemta 5,0 m.

Tātad:

$$t_0 = (0,035 \times 6,0) / (0,000035 \times 5,0)$$

$$t_0 \approx 4800 \text{ dnn } (\sim 13,2 \text{ gadi})$$

Tas nozīmē, ka artēziskie ūdeņi ir ļoti labi aizsargāti no piesārņojuma infiltrāciju no zemes virsmas. Tādam secinājumam par papildus pamatu kalpo arī pašattīrīšanās procesi (sorbcija, destrukcija, dispersija, difūzija un tt.), kuru darbība 13,2 gadu laikā pilnībā likvidēs piesārņojumu, ja tāds izveidosies atradnē ieguves laikā.

4.3. Iespējamā ietekme uz virszemes ūdeņiem

Ņemot vērā to, ka gruntsūdeņu atslodze notiek pieguļošajos virszemes drenāžas grāvjos un Birztales upē 200 m no paredzētās darbības vietas, piesārņojošās vielas, kuras teorētiski var nonākt vidē un infiltrēties gruntsūdeņos, varētu ar laiku ieplūst Birztałā. Teorētiski, ņemot vērā hidroģeoloģisko parametru lielumus, pēc zemāk sniegtās formulas var aprēķināt laiku, kādā piesārņojums var nonāktu Birztałā:

$$V = K \times i / N = 0,33 \text{ m/dnn.}$$

$$T = L / V = 606 \text{ dnn.}$$

kur:

K – filtrācijas koeficienta lielums (smiltīs) – 5 m/dnn;

L – attālums no piesārņoja (plēves) robežas līdz atslodzes zonai – 200 m;

N – aktīvā porainība – 0,15 (smilts);

V – plūsmas ātrums, m/dnn.

i - plūsmas gradients 0,01

Aprēķinātais plūsmas ātrums ir 0,33 m/dnn, kas nozīmē, ka teorētiskais laiks līdz piesārņojuma atslodzei virszemes ūdeņos būtu 606 dnn pie maksimāli nelabvēlīgā nosacījuma, ja neeksistē pazemes mākslīgās barjeras jeb plūsma ir vienmērīga ar netraucētu infiltrāciju no augšas, jeb reālā situācijā drīzāk ne mazāk par 2 gadiem.

4.4. Kopējie secinājumi par hidroloģiskajām un hidroģeoloģiskajām ietekmēm

1. Gruntsūdeņi kvartāra nogulumos ir bezspiediena ūdens horizonti. Ņemot vērā reljefa īpašības, atmosfēras nokrišņu atslodze notiek atbilstoši, bet gruntsūdeņu papildināšanās un atslodze notiek tikai lokāli. Atradnē netiks atsegts pat kvartāra pazemes ūdens horizonts. Sprostsļāņa iežus veido morēnas mālainie ieži, pazemes ūdeņi ir labi pasargāti.
2. Ņemot vērā piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu izvietojumu, ietekme uz gruntsūdeņu kvalitāti nav sagaidāma. Vienīgais iespējamais piesārņojuma avots varētu būt kļūdas atradnes ekspluatācijas gaitā, kādām nebūtu jābūt, tomēr arī tās neizraisīs grunts un pazemes ūdeņu piesārņojuma izplatīšanos ārpus atradnes teritorijas.
3. Artēziskie ūdeņi ir ļoti labi aizsargāti pret piesārņojuma infiltrāciju. Papildus aizsargājošs faktors ir gruntsūdeņu un artēzisko ūdeņu līmeņu starpība. Artēziskie ūdeņi ir spiediena, bet gruntsūdeņi – bezspiediena. Artēzisko ūdeņu līmeņi ir augstāk par gruntsūdeņu līmeni.

4.5. Ietekme uz augsni

Zemes dziļu derīgo izrakteņu ieguve atklātā karjerā dabiski un neizbēgami pilnībā iznīcina dabisko zemsedzi un augsni lokāli katrā aktuālajā ieguves laukumā un neatgriezeniski pārveido zemsedzi un augsni kopumā visā izstrādātajā atradnes daļā atbilstoši veiktajiem rekultivācijas pasākumiem pēc izstrādes. Savukārt atradnes apkaimē ārpus tiešās ieguves vietas nav paredzamas nekādas paredzētā darbības izmaiņas zemsedzē un augsnē.

Visā atradnes nelielajā platībā, kurā neizbēgami pilnībā izmainās (tiek norakta) augsne, šī ietekme jāvērtē kā nelabvēlīga, tomēr nebūtiska sakarā ar šīs nelielo augsnes platību un pēc rekultivācijas atjaunojamību par citādu augsni, un faktiski tā arī ir vienīgā nelabvēlīgā ietekme, vērtējot kopumā ģeoloģiskās un hidroģeoloģiskās ietekmes.

4.6. Mūsdienu ģeoloģiskie procesi

Mūsdienu eksodinamiskie procesi (nobrukumi, noslīdeņi, grunts izskalojumi lielu lietavu ietekmē) atradnes teritorijā apsekošanas dabā laikā netika novēroti. To izpausmes nav sagaidāmas arī turpmāk. Lai izvairītos no nevēlamiem nogāžu procesiem (nobrukumi, noslīdeņi, u.tml.), karjera izstrādes gaitā ir jāievēro darba drošības pasākumi un jāizvēlas virsūdens kāpļu nogāzes augstuma: platuma attiecība – 1:1,5. Izstrādes kāpļu rekomendējamais drošais izstrādes kāples augstums – atbilstoši izmantojamās tehnikas parametriem. Rekomendējamais lielākais augstums: 4-5 m, bet tikai virs ūdens pieļaujams arī 7 m.

Atbilstoši izziņu literatūras datiem (jo izpētes gaitā tas nav precizēts konkrētās atradnes materiālam) dabīgā nobiruma leņķis sausai gruntij ir 32°-34°.

4.7. Ietekme uz gaisa kvalitāti

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmantots modelis "AERMOD" (licences Nr. AER0006195, licence bez termiņa). Modeļa izmantošana ir saskaņota ar VVD. Detalizētāk metodika precizēta 6.1.apakšnodaļā un VI pielikumā. Šajā nodaļā ir atspoguļoti gaisa piesārņojuma novērtējuma rezultāti, kuru avots ir VI pielikums, kurā tie pamatoti un analizēti izvērstāk un detalizētāk, tāpēc salīdzināšanas ērtības labad šīs nodaļas ietvaros saglabāta neizmainīta tabulu numerācija no VI pielikuma.

Derīgo izrakteņu ieguve un izvešana paredzēta visu gadu. Kopā karjerā darbība gadā noritēs līdz 2500 stundām, ~250 darbdienas, no plkst. 8:00 līdz 18:00. Ieguves veids ir atklāta ieguve virs gruntsūdens līmeņa ar buldozeru, ekskavatoru un frontālo iekrāvēju. Smilts un smilts-grants ieguves, apstrādes un transportēšanas procesā piesārņojošo vielu emisiju gaisā radīs šādu tehnoloģisko procesu veikšana:

- 1) Nederīgās virskārtas noņemšana līdz derīgajam materiālam un sastumšana krautnēs;
- 2) Derīgā materiāla ieguve ar ekskavatoru;
- 3) Derīgā materiāla iekraušana pašizgāzējos un transportēšana;
- 4) Materiāla apstrāde – drupināšana, sijāšana un skalošana (īpašumā "Bites");
- 5) Sašķīrotā materiāla uzglabāšana, iekraušanas kravas mašīnās un transportēšana (īpašumā "Bites").

Smilts un smilts-grants ieguves laikā karjerā darbosies 4 tehnikas vienības: buldozers, ekskavators un frontālais iekrāvējs, kā arī smagās kravas automašīnas (pašizgāzēji) iegūtā materiāla transportēšanai uz tehnoloģisko laukumu (skat. iepriekš 2.3. nodaļā un tālāk 5.2. un 5.3. attēlā). Iegūtā derīgā materiāla apstrāde un uzglabāšana tiks veikta tehnoloģiskajā laukumā, daļa materiāla tiks uzglabāta arī ieguves laukumā (bez apstrādes). Gatavā materiāla transportēšanai līdz klientiem tiks izmantotas smagās kravas automašīnas. Izvešana iespējama 12 mēnešus gadā (betona izstrādājumu ražošana notiek visu gadu).

Lai novērtētu kopējo ietekmi no derīgo izrakteņu ieguves, jāņem vērā arī piesārņojošo vielu emisija, ko rada smilts un smilts-grants ieguve, apstrāde, uzglabāšana un transportēšana blakus esošajā atradnēs "Bites", "Gramzda -1979", "Līči", "Meža iela 17" un "Jekstes". Saskaņā ar krājumu bilanci par 2018-2020.gadu, kas pieejama VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" mājas lapā, derīgo izrakteņu ieguve citās blakus esošajās atradnēs nav veikta. Piesārņojošo vielu emisijas novērtējums (piesārņojošo vielu emisijas daudzuma aprēķins un izkliedes modelēšana) no derīgā materiāla transportēšanas no blakus esošajām atradnēm pa reģionālo autoceļu P114 Ilmāja-Priekule-Lietuvas robeža (Plūdoņi) nav veikts, jo transportēšana pa šo ceļu jau tiek atspoguļota fona datos, ko sniedz VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs".

1.1.2.tabula. Derīgo izrakteņu ieguves, uzglabāšanas un pārkraušanas procesā radītās emisijas

Process	Darbības stundas	Daudzums, t/a	PM ₁₀ Aprēķinātā emisija, t/a	PM _{2,5} Aprēķinātā emisija, t/a	PM ₁₀ Aprēķinātā emisija, g/s	PM _{2,5} Aprēķinātā emisija, g/s
Nederīgā materiāla noņemšana	160	6400	0,00100	0,00015	0,00173	0,00026
Nederīgā materiāla pārvietošana	160	6400	0,00100	0,00015	0,00173	0,00026
Nederīgā materiāla izmantošana rekultivācijai	160	6400	0,00100	0,00015	0,00173	0,00026
Derīgā materiāla ieguve ar ekskavatoru	2340	240000	0,03747	0,00567	0,00445	0,00067
Derīgā materiāla izbēršana kaudzē	312	32000	0,00500	0,00076	0,00445	0,00067
Derīgā materiāla iekraušana izvešanas transportā	312	32000	0,00500	0,00076	0,00445	0,00067
Derīgā materiāla iekraušana pašizgāzējā	2028	208000	0,03247	0,00492	0,00445	0,00067
Derīgā materiāla uzglabāšana	8760	8000	0,00078	0,00012	0,00002	0,000004

1.1.4. tabula. Aprēķinātie piesārņojošo vielu daudzumi no iegūtā materiāla pārstrādes

Process	Daudzums, t/a	Darba stundas	PM ₁₀ Aprēķinātā emisija, t/a	PM _{2,5} Aprēķinātā emisija, t/a	PM ₁₀ Aprēķinātā emisija, g/s	PM _{2,5} Aprēķinātā emisija, g/s
Pagaidu krautņu izveidošana (pirms sijāšanas) + pārvietošana pa tehnoloģisko līniju	624000*	2080	0,34320	0,05148	0,04583	0,00688
Drupināšana	20800	208	0,02496	0,00374	0,03333	0,00500
Sijāšana (bezūdens)	208000	2080	0,89440	0,13416	0,11944	0,01792
Mazgāšana (sijāšana)	208000	2080	0,07696	0,00520	0,01028	0,00069

*izbēršana pagaidu kaudzē (208000 t), izbēršana sijāšanas iekārtā (208000 t), pārvietošana pa tehnoloģisko līniju (208000 t).

1.1.5. tabula. Aprēķinātie piesārņojošo vielu daudzumi no materiāla uzglabāšanas un iekraušanas automašīnās

Process	Pārkrautā/uzglabātā materiāla daudzums, t	Emisijas faktors, kg/t	PM ₁₀ , t/a	PM _{2,5} , t/a	PM ₁₀ , g/s	PM _{2,5} , g/s
Gatavā materiāla uzglabāšana	80 000	PM ₁₀ -0,00016 PM _{2,5} -0,0000254	0,01249	0,00189	0,00040	0,000060
Gatavā materiāla iekraušana automašīnās	208 000	PM ₁₀ -0,00016 PM _{2,5} -0,0000254	0,03247	0,00492	0,00892	0,001351

1.1.7.tabula. Derīgo izrakteņu ieguvē izmantotās tehnikas veidi un darbības ilgums

Tehnikas vienība	Tehnikas jauda, kW	Skaits	Tīrais darba laika fonds, h/a
Buldozers*	136	1	1875
Ekskavators*	143	1	1875
Frontālais iekrāvējs*	224	1	1875
Frontālais iekrāvējs**	224	1	1011
Sijātājs-mazgātājs**	450	1	2080
Drupinātājs**	230	1	208

* darbojas ieguves laukumā. Ieguves ritms ir 80 m³/h (1875 h/a). Papildus laiks pieņemts pārvietojoties pa ieguves vietu, noņemot nederīgo virskārtu, pārvietojot nederīgo virskārtu u.c. Kopā 2500 h/a.

** darbojas tehnoloģiskajā laukumā. Frontālais iekrāvēja ražība – 15 m³ pārkraušana 5-7 minūtes. Aprēķinos pieņemtas 7 minūtes.

1.1.8.tabula. Derīgo izrakteņu ieguvē un apstrādē izmantotās tehnikas radītās emisijas

Tehnikas vienība	NO _x		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	t/a	t/a	g/s	t/a	g/s
Buldozers	0,05222	0,00774	0,21057	0,03120	0,01717	0,00254	0,00282	0,00042	0,00282	0,00042
Ekskavators	0,06589	0,00976	0,26569	0,03936	0,02167	0,00321	0,00355	0,00053	0,00355	0,00053
Frontālais iekrāvējs*	0,08602	0,01274	0,34682	0,05138	0,02828	0,00419	0,00464	0,00069	0,00464	0,00069
Frontālais iekrāvējs**	0,09276	0,01274	0,37401	0,05138	0,03050	0,00419	0,00500	0,00069	0,00500	0,00069
Sijātājs-mazgātājs	0,23003	0,03072	0,92748	0,12386	0,07564	0,01010	0,01241	0,00166	0,01241	0,00166
Drupinātājs	0,01176	0,01570	0,04740	0,06331	0,00387	0,00516	0,00063	0,00085	0,00063	0,00085

* darbojas ieguves laukumā.

** darbojas tehnoloģiskajā laukumā.

1.1.10.tabula. Derīgo izrakteņu pārvadāšanā uz apstrādi izmantotās tehnikas radītās emisijas

Tehnika	NO _x		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
Kravnesība 7,5-16 t	0,07067	0,00839	0,00332	0,00039	0,00037	0,00004	0,00075	0,00009	0,00075	0,00009

1.1.13.tabula. Derīgo izrakteņu pārvadāšanā bez apstrādes izmantotās tehnikas radītās emisijas

Tehnika	Transportēšanas maršruts	NO _x		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
		t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
Kravnesība 7,5-16 t	Ieguves vieta – ceļš P114	0,0110	0,11528	0,00053	0,00058	0,00005	0,00006	0,00012	0,00013	0,00012	0,00013

1.1.16.tabula. Derīgo izrakteņu izvešanā izmantotās tehnikas radītās emisijas

Transportēšanas maršruts	NOx		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
Tehnoloģiskais laukums – lokālais izvešanas ceļš	0,0227	0,01211	0,00109	0,00058	0,00010	0,00006	0,00025	0,00013	0,00025	0,00013

1.1.17.tabula. Derīgo izrakteņu izvešanā izmantotās tehnikas radītās putekļu emisijas līdz lokālajam izvešanas ceļam

Transportēšanas maršruts	PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s
Tehnoloģiskais laukums – lokālais izvešanas ceļš	1,2013	0,6417	0,1192	0,0637

1.1.19.tabula. Derīgo izrakteņu izvešanā izmantotās tehnikas radītās putekļu emisijas pa reģionālo autoceļu P114

Transportēšanas maršruts	NOx		CO		GOS		PM ₁₀		PM _{2,5}	
	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s	t/a	g/s
Reģionālais autoceļš P114	0,1395	0,04844	0,00672	0,00233	0,00064	0,00022	0,00153	0,00053	0,00153	0,00053

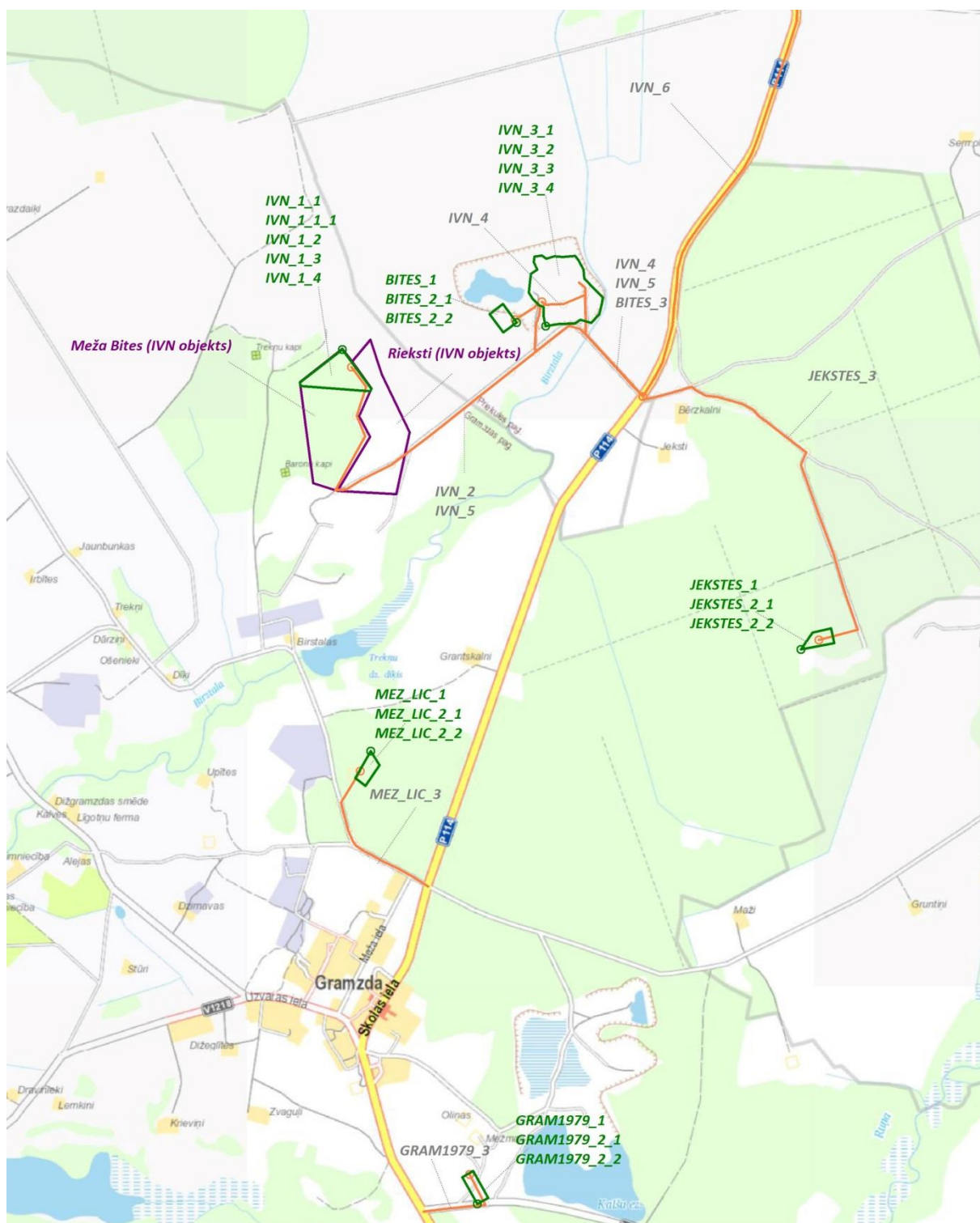
1.1.20.tabula. Gaistošo organisko savienojumu aprēķinātie emisijas apjomi

Darbība	Emisijas faktors, g/m ³ apgrozījuma/kPa TVP	Emisijas apjoms, t/a
Transportlīdzekļu uzpildīšana	37	0,00022
Pilēšana	2	0,00001

Lai iegūtu gaisa piesārņojuma kopainu, analogiski ir veikts piesārņojošo vielu emisiju novērtējums pārējās apkārtējās ieguves vietās. Iepriekšējiem analoģiskiem aprēķiniem apraksti nodaļas turpinājumā nav atkārtoti (tie detalizēti sniegti VI pielikumā), bet gan sniegts tikai apkopojošais galarezultāts (skat. 1.1.21.tabulu). Kopējais vērtēto izmešu avotu izvietojums teritorijā ar nosacītiem apzīmējumiem parādīts 3.2. attēlā, bet šo apzīmējumu atšifrējums tieši paredzētās darbības ietvaros sniegts 1.1.21.tabulā (arī pārējie atrodami atbilstošajās tabulās VI pielikumā).

Lai novērtētu piesārņojošo vielu kopējo ietekmi, ieskaitot esošo fonu, izmantoti VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” sniegti dati par esošo piesārņojuma līmeni.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē “Gramzda II” nekustamajos īpašumos “Meža Bites” un “Rieksti” Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

3.2. attēls. Vērtēto izmešu avotu ar nosacītajiem apzīmējumiem izvietojums.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

1.1.21.tabula.Piesārņojošo vielu izmešu aprēķinu rezultātu apkopojums

Emisijas avots <i>Aermod programā</i>	Emisijas avota raksturojums	Process/darba stundas	Piesārņojošās vielas	Emisija, t/a	Emisija, g/s
IVN_1_1 IVN_1_1_1 IVN_1_2 IVN_1_3 IVN_1_4	Ieguves laukums (platība 20000 m ²) IVN_1_1 (nederīgā materiāla noņemšana, pārvietošana, izmantošana rekultivācijā) IVN_1_1_1 (dūmgāzes no ieguves tehnikas) IVN_1_2 (derīgā materiāla ieguve, izbēršana kaudzē vai pašizgāzējā pārvešanai uz tehn.laukumu) IVN_1_3 (derīgā neapstrādātā materiāla pārkraušana kravas auto izvešanai) IVN_1_4 (derīgā neapstrādātā materiāla uzglabāšana)	IVN_1_1 (160 h/a) IVN_1_1_1 (2500 h/a) IVN_1_2 (2340 h/a) IVN_1_3 (312 h/a) IVN_1_4 (8760 h/a)	Daiļiņas PM ₁₀ Daiļiņas PM _{2,5} Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds GOS	0,0984 0,0274 1,0974 0,2722 0,0895	0,0247 0,0051 0,1219 0,0302 0,0099
IVN_2	Transportēšanas maršruts no ieguves laukuma līdz tehnoloģiskajam laukumam 1,8 km+1,8 km = 3,6 km (dūmgāzes no pašizgāzēja un putekļi no ceļu virsmas, pārvēdot derīgo materiālu no ieguves vietas līdz apstrādes centram)	IVN_2 (2340 h/a)	Daiļiņas PM ₁₀ Daiļiņas PM _{2,5} Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds GOS	5,4062 0,5390 0,0033 0,0707 0,0004	0,6418 0,0640 0,0004 0,0084 0,000044
IVN_3_1 IVN_3_2 IVN_3_3 IVN_3_4	Tehnoloģiskais laukums (platība 5000 m ²) IVN_3_1 (putekļi no pagaidu krautņu veidošana, sijāšana -mazgāšana, dūmgāzes no tehnikas) IVN_3_2 (putekļi no drupinātāja, dūmgāzes no tehnikas) IVN_3_3 (putekļi no apstrādātā materiāla kraušanas automašīnās) IVN_3_3 (putekļi no derīgā materiāla uzglabāšanas kaudzēm)	IVN_3_1 (2080 h/a) IVN_3_2 (208 h/a) IVN_3_3 (1011 h/a) IVN_3_4 (8760 h/a)	Daiļiņas PM ₁₀ Daiļiņas PM _{2,5} Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds GOS	1,4025 0,2194 1,3489 0,3345 0,1100	0,2214 0,0351 0,2386 0,05916 0,01429
IVN_4	Transportēšanas maršruts no tehnoloģiskā laukuma pa lokālo izvešanas ceļu līdz P114 (0,6 km +0,6 km =1,2 km) (dūmgāzes no kravas auto un putekļi no ceļu virsmas, apstrādāto derīgo materiālu no tehnoloģiskā laukuma līdz reģionālajam ceļam P114)	IVN_4 (520 h/a)	Daiļiņas PM ₁₀ Daiļiņas PM _{2,5} Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds GOS	1,2016 0,1195 0,0011 0,0227 0,00010	0,6419 0,0638 0,00058 0,0121 0,000056
IVN_5	Transportēšanas maršruts no ieguves vietas pa lokālo izvešanas ceļu līdz P114 (1,9 km + 1,9 km =3,8 km) (dūmgāzes no kravas auto un putekļi no ceļu virsmas, neapstrādāto derīgo materiālu no ieguves laukuma līdz reģionālajam ceļam P114)	IVN_5 (253 h/a)	Daiļiņas PM ₁₀ Daiļiņas PM _{2,5} Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds GOS	0,5852 0,0582 0,0005 0,0110 0,00005	0,6425 0,0639 0,00058 0,1153 0,00006
IVN_6	Transportēšanas maršruts pa reģionālo ceļu P114 Priekules virzienā	IVN_6 (800 h/a)	Daiļiņas PM ₁₀ Daiļiņas PM _{2,5} Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds GOS	0,0015 0,0015 0,0067 0,1395 0,00064	0,0005 0,0005 0,0023 0,0484 0,00022

3.2. tabula. Izklīdes aprēķinu rezultāti

Piesārņojošā viela	Maksimālā piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Maksimālā summārā koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Aprēķinu periods/laika intervāls	Aprēķinu punkta vai šūnas centroīda koordinātas (LKS koordinātu sistēmā)	Piesārņojošās darbības emitētā piesārņojuma daļa summārajā koncentrācijā, %	Piesārņojuma koncentrācija attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu, %
Oglekļa monoksīds	208,78	528,80	8 stundas/gads	x=351728 y=251919	39,5	5,3
Slāpekļa dioksīds	56,15	59,14	1 stunda/gads	x=351828 y=252019	94,9	29,6
	1,31	4,29	Gads/gads	x=351778 y=251969	30,5	10,7
Daļiņas PM_{10}	22,19	39,82	24 h/gads	x=352678 y=252069	55,7	79,6
	9,00	26,64	Gads/gads	x=352678 y=252069	33,8	66,6
Daļiņas $\text{PM}_{2,5}$	0,93	10,97	Gads/gads	x=352678 y=252069	8,5	54,9

Nodaļas noslēgumā sniegts iegūto rezultātu apkopojums. Svarīgi atzīmēt, ka smilts un smilts-grants ieguves un apstrādes vietas tuvumā, kā arī lokālā izvešanas ceļa tuvumā dzīvojamo māju nav. Mazākais attālums no atradnes “Gramzda II” dienvidu robežas līdz tuvākajai viensētai “Birztales” ir ~550 m, no plānotā tehnoloģiskā laukuma līdz viensētai “Birztales” – 1,6 km. No tehnoloģiskā laukuma robežas līdz viensētai “Bērzkalni” DA virzienā ir 500 m, līdz viensētai “Jeksti” – 570 m. Lokālā derīgo izrakteņu izvešanas ceļa tuvumā viensētu nav. Uzbraucot uz reģionālā autoceļa P114, kas ir klāts ar cieto segumu, tuvākā viensēta ir “Bērzkalni” (150 m no autoceļa P114 DA virzienā). Piesārņojuma izklīdes rezultāti rāda, ka nozīmīgākā piesārņojošā viela – daļiņas PM_{10} teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem diennakts noteikšanas periodam, nepārsniegs $39,82 \mu\text{g}/\text{m}^3$, gada noteikšanas periodam – $26,64 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($\text{PM}_{2,5}$ attiecīgi $10,97 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Reģionālās nozīmes autoceļš P114 Ilmāja-Priekule-Lietuvas robeža (Plūdoņi), kuram pieslēdzas lokālais izvešanas ceļš, jau ir klāts ar asfaltu, tādējādi putekļu emisija no ceļa virsmas nav sagaidāma.

Secinājums

Gaisa piesārņojuma izplatības novērtējums no smilts un smilts-grants transportēšanas un darbībām derīgo izrakteņu ieguves vietā tika veikts bez emisiju samazināšanas pasākumiem. Pasākumi izmešu gaisā samazināšanai ar plānoto ieguves, apstrādes un transportēšanas daudzumu nav nepieciešami, jo piesārņojošo vielu koncentrācijas ir izteikti lokālas un nepārsniedz Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumu Nr.1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteiktos normatīvus. Lai samazinātu piesārņojumu ar slāpekļa dioksīdu, vēlams izmantot jaunākas paaudzes derīgo izrakteņu ieguvē un apstrādē izmantojamu tehniku.

4.8. Ietekme uz trokšņa līmeni

Troksnis var netieši pasliktināt cilvēku veselību. Akūta pakļaušana troksnim, var izraisīt dažādas īstermiņa fizioloģiskas reakcijas, piemēram, pātrināta sirdsdarbība, asinsspiediena izmaiņas un endokrīnās sistēmas traucējumi. Hroniska pakļaušana troksnim, var radīt arī citus ilgtermiņa simptomus un slimības, piemēram, aizkaitināmību, grūtības ar komunikāciju u.c. stresu.

Šajā nodaļā ir atspoguļoti trokšņa novērtējuma rezultāti, kuru avots ir IV pielikums, kurā tie pamatoti un analizēti izvērstāk un detalizētāk.

Saskaņā ar MK noteikumiem “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (07.01.2014.) dienas, vakara un nakts trokšņa rādītājiem ir definēti robežlielumi atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijai (skat. 4.1.tabulu, izcelta rinda 1.1., kura attiecas uz šo konkrēto novērtējumu).

4.1.tabula. MK 07.01.2014. noteikumos Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktie trokšņa robežlielumi

Nr. p.k.	Apbūves teritorijas izmantošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi		
		L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
1.1.	<i>Individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija</i>	55	50	45
1.2.	Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	60	55	50
1.3.	Publiskās apbūves teritorija (sabiedrisko un pārvaldes objektu teritorija, tai skaitā kultūras iestāžu, izglītības un zinātnes iestāžu, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu un viesnīcu teritorija) (ar dzīvojamo apbūvi)	60	55	55
1.4.	Jauktas apbūves teritorija, tai skaitā tirdzniecības un pakalpojumu būvju teritorija (ar dzīvojamo apbūvi)	65	60	55
1.5.	Klusie rajoni apdzīvotās vietās	50	45	40

Dienas ilgums ir 12 stundas jeb no plkst. 7:00 – 19:00, vakars ir 19:00 – 23:00, bet nakts no 23:00 – 7:00. Ņemot vērā, ka darbība paredzēta tikai no plkst. 7:00 – 19:00, tad vērtējot trokšņu ietekmi, attiecināmi tikai rādītāji L_{diena} (dB(A)).

Trokšņa līmenis ir aprēķināts, novērtējot satiksmes intensitāti, punktveida un laukuma saimnieciskās darbības trokšņa avotu izplatīto troksni. Ar programmas palīdzību var ātri veikt dažādu saimnieciskās darbības un infrastruktūras attīstības scenāriju ietekmētā trokšņa izplatīšanās aprēķinus, salīdzināt rezultātus un izvēlēties labāko teritorijas attīstības, ēku vai

trokšņa samazināšanas līdzekļu variantu. Trokšņa izplatīšanās modelēta ar trīs dimensiju trokšņa izplatīšanās prognozes licencētu datorprogrammu „SoundPLAN 8.2”.

Visi paredzētās darbības un tās ģenerētā autotransporta radītā trokšņa novērtēšanai saistībā ar piegulošajā teritorijā jau notiekošās darbības troksni izmantotie raksturlielumi ir tie paši, kas gaisa piesārņojuma novērtēšanai (skat. iepriekšējo nodaļu), tāpēc šeit netiek atkārtoti.

Tuvākajā apkārtņē ir 7 lielāki un mazāki strādājoši karjeri, vai kuru izstrāde ir pārtraukta. Visi šie karjeri atrodas Priekules novada Gramzdas pagastā, apm. 6 km attālumā no Priekules, dienvidu virzienā, skat. 1.7.attēlu un III pielikumu. Esošie strādājošie karjeri ir "Bites" "Jekstes" un "Līči un Meža iela 17" (Ozolliči), attālāk dienvidos "Gramzda 1979". Visi karjeri atrodas attālāk no plašām apdzīvotām teritorijām, taču karjeru tuvumā ir atsevišķas savrupmājas. Atbilstoši esošajam apkārtnes teritorijas funkcionālajam zonējumam (skat. III pielikumu) attālums no plānotās atradnes "Gramzda II" taisnā līnijā līdz tuvākajām savrupmāju teritorijām Gramzdas pagastā ir ~1700 m, līdz tuvākajām viensētām Birztales ~ 800m, citām viensētām ~ 1000 - 1300 m. Atsevišķās no šīm savrupmājām vai viensētām ir strādājošo karjeru tuvumā, vai arī blakus pašvaldības nozīmes ceļam P114. P114 vidējā satiksmes intensitāte šajā posmā ir 813 transporta vienības diennaktī, 22% kravas transports, dienas periodā 77%, tas ir 488 vieglais transports un 138 kravas transports (avots: <https://lvceli.lv/celu-tikls/statistikas-dati/satiksmes-intensitate/>).

Vispirms ir novērtēts trokšņa līmenis esošajā situācijā, ņemot vērā apkārtējos karjeros notiekošo pašreizējo darbību zināmos raksturlielumus. Pēc tam salīdzinājumam vērtēts ietekmes uz vidi novērtējuma priekšmets – paredzētā darbība atradnes "Gramzda II" iecirkņos "Meža Bites" un "Rieksti" – summāri ar esošo darbību apkaimē.

Jaunās atradnes ieguves apjomi ir līdzvērtīgi visu četru līdz šim strādājošo atradņu kopējo ieguves apjomiem. Līdz ar to arī iegūtā materiāla transportēšanas apjomi perspektīvā tiks dubultoti.

Ir vērtēts maksimālais derīgo izrakteņu ieguves apjoms: 150 000 m³ jeb 240 000 t gadā. Pirms derīgā materiāla ieguves uzsākšanas tiks noņemta nederīgā virskārta – 4000 m³ jeb 6400 t. Neapstrādātā materiāla pārvadāšanai no ieguves vietas līdz tehnoloģiskajam laukumam atradnē "Bites", kur paredzēta iegūtā derīgā izrakteņa apstrāde – drupināšana, šķirošana, sijāšana, mazgāšana – plānots izmantot pašizgāzēja automašīnas, kuras kravā var ievieto 10-13 m³ smilts vai smilts-grants (aprēķinos pieņemts sliktākais variants – 10 m³, tādējādi veicot vairāk reisu).

Apstrādās līdz 130 000 m³ smilts un smilts-grants gadā. 20 000 m³ izvedīs bez apstrādes. Darbosies 12 mēnešu gadā, darba dienās laika posmā no 8.00 līdz 18.00.

Trokšņa rādītāju aprēķinu rezultāti abām situācijām – esošajai un prognozētajai – apkopoti 4.2. tabulā.

Aprēķināto trokšņa rādītāju novērtējums ir sekojošs.

Atradnes "Gramzda II" derīgo izrakteņu – smilts-grants un smilts ieguves, pārstrādes un transportēšanas procesā radītais ilgtermiņa trokšņa rādītājs L_{diena} individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijās nepārsniegs MK noteikumos Nr.016 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktos trokšņa robežlielumus.

Nemot vērā aprēķināto trokšņa rādītāju līmeni L_{diena} pie dzīvojamo ēku fasādēm, to konstrukciju skaņas izolācijas īpašības nodrošina, lai netiktu pārsniegti MK noteikumos Nr.016 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktos trokšņa robežlielumus ēkas dzīvojamās telpās.

Atradnes izstrādes procesa iekārtu darbības radītais troksnis tuvējā individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijās īslaicīgā periodā – stundā, dienā vai vairākas dienas – var būt labi saklausāms, taču ilgtermiņā (L_{diena} , ilgtermiņa trokšņa rādītājs) pieļaujamais trokšņa robežlielums attiecīgajā teritorijā nevar tikt pārsniegts.

Vērtētajā apkaimē jau notiekošās darbības rada analogiska rakstura troksni, un, ar to summējoties paredzētajai darbībai kā papildu trokšņa avotam, prognozējamais troksnis būs lielāks par pašreizējo nenožīmīgi: par 0-1 dBA (tikai Jaunbunkās pieaugums ir 3 dBA, kas ir tīri teorētisks skaitlis, jo šeit gan esošais, gan prognozējamais troksnis absolūtās vērtībās ir praktiski nulle jeb nesadzirdams).

Paredzētās darbības radītais sagaidāmais trokšņa līmeņa pieaugums vērtētajā apkaimē salīdzinājumā ar pašreizējo situāciju būs vērā neņemams, skartajiem iedzīvotājiem faktiski nesajūtam.

Secinājumi.

1. Atradnes "Gramzda II" derīgo izrakteņu – smilts-grants un smilts ieguves, pārstrādes un transportēšanas procesā radītais ilgtermiņa trokšņa rādītājs L_{diena} individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijās nepārsniegs MK noteikumos Nr.016 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktos trokšņa robežlielumus.
2. Nemot vērā aprēķināto trokšņa rādītāju līmeni L_{diena} pie dzīvojamo ēku fasādēm, to konstrukciju skaņas izolācijas īpašības nodrošina, lai netiktu pārsniegti MK noteikumos Nr.016 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktos trokšņa robežlielumus ēkas dzīvojamās telpās.
3. Atradnes izstrādes procesa iekārtu darbības radītais trokšņa līmenis tuvējā individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijās īslaicīgā periodā, stunda, diena vai vairākas dienas (piem., ekskavatora brīdinājuma signāls) ir labi identificējams, taču tas nenožīmē, ka ilgtermiņā (L_{diena} , ilgtermiņa trokšņa rādītājs) pieļaujamais trokšņa robežlielums attiecīgajā teritorijā var tikt pārsniegts.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izraksteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

4.2. tabula. Trokšņa rādītāju aprēķinu rezultāti.

Teritoriju vai ēku fasāžu raksturojošo aprēķinu punktu apzīmējums.	Kartē uzrādīto aprēķinu punktu identifikācijas Nr.	Aprēķinu punktu augstums pie ēkas fasādes.	1. situācija (esošā bez jaun. plānot. atradnes).			2. situācija (1.situācija kopā ar plānoto atradni un grants izvešanas ceļu).		
			Apbūves un teritorijas raksturojošs trokšņa rādītājs, Ldiena, dBA.	Apbūves teritoriju raksturojoša trokšņa rādītāja robežlielums Ldiena, dBA, Normatīvs pēc MK not. Nr.016 vai pieļaujamais trokšņa līmenis pie fasādes, saskaņā ar LBN 016-15*.	Trokšņa rādītāja Ldiena atšķirība pret MK normatīvām robežlielumiem vai LBN 016-15 fasāžu robežvērtības, dB - zem robežlieluma + virs robežlieluma.	Apbūves vai teritorijas raksturojošs trokšņa rādītājs, Ldiena, dBA.	Apbūves teritoriju raksturojoša trokšņa rādītāja robežlielums Ldiena, dBA, Normatīvs pēc MK not. Nr.016 vai pieļaujamais trokšņa līmenis pie fasādes, saskaņā ar LBN 016-15*.	Trokšņa rādītāja Ldiena atšķirība pret MK normatīvām robežlielumiem vai LBN 016-15 fasāžu robežvērtības, dB - zem robežlieluma + virs robežlieluma.
Dīķi, mazst. apb. terit.	1	1,5	21,1	55	-34	21,5	55	-34
Bērzkalni, mazst. apb. teritor.	2	1,5	41,8	55	-13	43,0	55	-12
Birztales, mazst. apb. terit.	3	1,5	26,8	55	-28	26,8	55	-28
Ciedri, mazst. apb. teritorija	4	1,5	45,8	55	-9	47,0	55	-8
Dārznieki, dzīvojam. ēka	5	4	57,4	63	-6	58,4	63	-5
Grantskalni, mazst. apb.	6	1,5	44,3	55	-11	44,6	55	-10
Jaunbunkas, mazst. apb.	7	1,5	19,3	55	-36	21,7	55	-33
Jektsti, mazst. apb. terit.	8	1,5	44,8	55	-10	45,5	55	-10
Lapši, mazst. apb. teritorija	9	1,5	50,9	55	-4	52,0	55	-3
Mieži, mazst. apb. teritorija	10	1,5	49,3	55	-6	50,4	55	-5

* Dzīvojamās ēkas, kuras atrodas aizsargjoslā (autoceļš), tiek piemērots pieļaujamais trokšņa līmenis (63 dBA), pie kura netiek pārsniegti pieļaujamie trokšņa rādītāja robežlielumi dzīvojamās telpās. Pieļaujamais trokšņa līmenis pie ēkas fasādes (63 dBA) saskaņā ar LBN 016-15 4.pielik.(Vides trokšņa un fasādes skaņas izolācijas sakarība) atbilst tipveida ēku skaņas izolācijai $R',w+C_{tr}$ 33 dB. Tipveida ēku skaņas izolācija $R',w+C_{tr}$ 33 dB noteikta pamatojoties uz LBN 002-19 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 002-19 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika" Pielikuma 3.tabulā uzrādīto pieļaujamo ārsienu un logu konstrukciju siltuma caurlaidības koeficientu dzīvojamām ēkām.

4.9. Ietekme uz biotopiem un sugām

Attiecībā uz paredzētās darbības ietekmi uz konstatēto augu sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai: - apsekotajā teritorijā īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" netika konstatēti īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamu vaskulāro augu sugu atradnes; - īstenojot plānoto darbību tiks samazināta mežu platība par 5,75 ha; - smilts-grants ieguves karjera izveide īpašuma "Meža bites" zemesgabalā ar kad. Nr. 6458 001 0129 un īpašuma "Rieksti" zemesgabalā ar kad. Nr. 6458 001 0370 neapdraud īpaši aizsargājamu vaskulāro augu sugu atradnes un īpaši aizsargājamus biotopus un neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz apvidus bioloģisko daudzveidību.

Attiecībā uz paredzētās darbības ietekmi uz putniem, divas no trim novērotajām īpaši aizsargājamo putnu sugām – dzērve un sila cīrulis –, ir saistāmas ar teritorijām, kurās karjeru izstrāde ir pārtraukta un / vai izbeigta, kā rezultātā šajās teritorijās ir izveidojušās minētajām sugām piemērotas dzīvotnes, kas tādas būs zināmu laiku, līdz dabiskas sukcesijas rezultātā neaizaugs ar kokaugu vai ūdensaugu veģetāciju, kļūstot minētajām sugām par nepiemērotām vai maz piemērotām dzīvotnēm. Sekojoši, tieši karjeru izstrādes rezultātā minētajām un arī citām putnu sugām ir radītas piemērotas dzīvotnes un to platība, līdz ar to arī minēto dzīvotņu nozīme minētajām putnu sugām pēc atradnes izstrādes pabeigšanas nemazināsies, bet gan palielināsies, jo īpaši, ja rekultivācijas rezultātā izstrādātajā teritorijā un tās perifērijā tiek saglabātas mitraines ar fragmentāru kokaugu veģetāciju, kā tas arī plānots.

Niedru lijas gadījumā situācija ir līdzīga kā iepriekš minētajām sugām gan tajā gadījumā, ja atradnes teritorijā un tās perifērijā ir barošanās vietas, gan tad, ja niedru lija izvērtējamajā teritorijā ligzdo.

Plānotās atradnes izstrādes ietekme uz citām īpaši aizsargājamām putnu sugām tās perifērijā, kas nav līdz šim konstatētas, bet to konstatēšana ir iespējama (skat. V pielikumu) ir vērtējama kā nebūtiska, jo:

- paredzētās darbības teritorija ir saimnieciski izmantota vēsturiskā laika periodā un tiek izmantota joprojām, tāpēc lokālās putnu populācijas pie antropogēnas dabas ietekmēm ir adaptējušās, t.sk., tām, kuras plānotā apjomā un intensitātē varētu radīt plānotā smilts un smilts-grants izstrāde, proti, iežu ieguves un to transportēšanas radītā trokšņa un cilvēku un mehānismu klātbūtnes,
- ūpja (un daļēji arī dzeņu) gadījumā iespējamā traucējuma radīto negatīvo ietekmi būtiski mazina apstākļi, ka izvērtējamā smilts un smilts-grants atradne un minētajām putnu sugām to sugas aizsardzības plānos iezīmētās aizsardzībai prioritārās vietas atrodas vienādā augstumā uz reljefa pacēlumiem, tāpēc atradnes izstrādes laikā veidotā nosacītā karjera siena veidos barjeru starp

minētajām vietām un atradnes izstrādes vietu, samazinot trokšņa piesārņojumu, cilvēku un mehānismu klātbūtnes radīto traucējumu.

Īpaši aizsargājamas abinieku vai rāpuļu sugas vai to dzīvotnes paredzētās darbības teritorijā nav konstatētas, kaut iespējama ir kokvārdes populācijas klātbūtne tās tiešā tuvumā, kur konstatēta šīs sugas atradne un potenciāli piemērotas dzīvotnes. Derīgo izrakteņu ieguve būtu veicama veidā, kas iespējami maz ietekmētu vietējo kokvārdes populāciju.

Ne paredzētās darbības teritorijā, ne DAP norādītajos piegulošajos īpašumos un iecirkņos nav konstatētas īpaši aizsargājamo abinieku un rāpuļu sugu atradnes. Pašā paredzētās darbības teritorijā nav konstatētas aizsargājamo abinieku un rāpuļu sugu potenciālās dzīvotnes vai citādā ziņā nozīmīgi biotopi, tādi kā dažādu sugu abinieku vairošanās ūdenstilpes. Tāpēc atradnes izstrādi var veikt bez īpašiem nosacījumiem abinieku un rāpuļu sugu aizsardzībai. Pēc izstrādes pabeigšanas iespējams īpaši aizsargājamas sugas - sila ķirzakas dzīvotnes platības pieaugums uz izstrādātās daļas rēķina. Ieteicams saglabāt nemainīgā stāvoklī rekultivēto iecirkni "Vīnogas", kur atrodas Latvijā parastām abinieku sugām nozīmīga vairošanās vieta. Paredzēta derīgo izrakteņu ieguve tikai virs gruntsūdens līmeņa, tāpēc jaunas ūdenstilpes atradnes izstrādes gaitā neveidosies un attiecīgi rekultivācijas rezultātā teritorija tiks renaturalizēta uz pašreizējiem līdzīgiem sausiem biotopiem, kas jaunas abiniekiem piemērotas dzīvotnes neveidos, bet arī nesamazinās esošās.

4.10. Paredzētās darbības ietekmes kumulācija ar citām esošām un apstiprinātām paredzētajām darbībām

Paredzētajai darbībai analogiskas ietekmes plašā apkaimē nav jaunas, bet gan jau gadu desmitiem pastāvošas lielākā apmērā, nekā paredzētā darbība. Visos ietekmes faktoros kumulatīvās ietekmes ir jau ievērtētas, vērtējot paredzēto darbību kopsakarībā ar apkaimē jau notiekošo darbību ietekmēm.

4.11. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu

Atšķirībā no dažu citu derīgo izrakteņu (piem., kūdras) ieguves ne smilts un smilts-grants ieguvei, ne tās neieguvei nav tiešas ietekmes uz siltumnīcefekta gāzu izmešiem. Šāda ietekme var būt tikai ar to saistītajām un no tās izrietošajām darbībām, kas neraksturo specifiski šo derīgo izrakteņu ieguvi. Pirmkārt, smilts un smilts-grants

ieguve ir saistīta ar dīzeļdzinēju darbināšanu, kas nozīmē fosilās degvielas sadedzināšanu un attiecīgi siltumnīcefekta gāzu izmešus. Kā jau novērtēts 4.7. un 4.8. nodaļā attiecīgi par gaisa un trokšņa piesārņojumu, paredzētās darbības ģenerētā satiksmes intensitāte ir visai nenozīmīga salīdzinājumā ar apkārtējās autoceļu infrastruktūras satiksmes intensitāti, un tikpat maznozīmīgs ir iekšdedzes dzinēju darbības apjoms pašā karjerā, tāpēc globālā mērogā nenozīmīgi ir arī visu šo darbību radītie piesārņojošo vielu izmeši gaisā, un proporcionāli nenozīmīgi ir arī siltumnīcefekta gāzu izmeši. No tā varētu izrietēt viedoklis, ka, kaut nelielu, tomēr no nulles atšķirīgu negatīvu ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu izmešiem (to palielinājumu) paredzētās darbības akceptēšana tomēr radīs, bet pat šis pieņēmums ir apšaubāms. Tīrgus jebkurā gadījumā apmierinās pieprasījumu pēc smilts un smilts-grants, neatkarīgi no tā, vai ieguve tieši šajā atradnē tiks vai netiks akceptēta, un nav nekāda pamata uzskatīt, ka vajadzīgā izrakteņu daudzuma ieguve citā atradnē un transportēšana no tās radīs mazāku nelabvēlīgu ietekmi, nekā tas, ja vajadzīgais izrakteņu daudzums tiks iegūts tieši paredzētajā darbībā.

Paredzētās darbībasniecīgā mēroga dēļ, kā arī nenoteiktība dēļ, vai darbības ietekme uz klimatu šajā atradnē vai kādā citā atradnē ir lielāka vai mazāka, ir pamats uzskatīt, ka tās ietekme uz globālo klimatu ir neitrāla vai neizmērāmi maza.

4.12. Paredzētās darbības ietekme, ko izraisa izmantotās tehnoloģijas un vielas

Šādas tehnoloģijas – ekskavatori un frontālie iekrāvēji ir pasaulē izmantoti visbiežāk tieši smilts un smilts-grants ieguves procesā. Šāds process nav sarežģīts un nav iesaistītu daudz tehnisko resursu. Kopumā paredzētā tehnoloģija ir efektīva un arī videi draudzīgāka, nekā citas tehnoloģijas, kuras pielieto pasaulē, piemēram, derīgā izrakteņa ieguve zem pazemes ūdens līmeņa, atsūkņējot derīgo izrakteņu vietā esošo ūdeni, kas atstāj lielāku ietekmi uz vidi – konkrēti uz hidroloģisko režīmu tuvējā apkārtnē.

Uzņēmuma kvalitātes, vides, darba drošības un energovadības sistēmas ir sertificētas atbilstoši ISO 9001:2009 un ISO 50001:2011 standartiem. Tādējādi ietekme ir vērtējama kā nebūtiska.

4.13. Paredzētās darbības ietekmju izvērtējums

Ietekme uz vidi tiek iedalīta tiešā, netiešā, īstermiņa, ilgtermiņā, kā arī pozitīvās un negatīvās ietekmēs. Tās ir paredzamas arī iecirkņa sagatavošanas un izstrādes laikā.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

4.3.tabula. Paredzētās darbības ietekmju izvērtējums

Tiešās ietekmes	Tiešās ietekmes ir definējamas kā tādas ietekmes, kas uz vidi iedarbojas nepastiprināti un tieši. Derīgo izrakteņu ieguvei iecirknī tiešās ietekmes izraisa gan paredzētās darbības process, gan tās rezultāts – derīgā materiāla izņemšana. Karjera ierīkošana un pēc tam arī derīgo izrakteņu iegūšana vienīgajā pamata alternatīvā (pretstatā nulles jeb bezdarbības alternatīvai) izmainīs dabīgo vidi, iznīcinot veģetāciju un derīgo augsnes slāni. Iecirknis neietilpst ne īpaši aizsargājamā teritorijā, ne arī dabas resursu aizsargjoslā, un tajā neatrodas īpaši aizsargājami biotopi, kas tiktu iznīcināti. Nelabvēlīgā ietekme ir nebūtiska. Reģionā samazināsies smilts un smilts-grants kā derīgā izrakteņa krājumi, šāda ietekme tiek vērtējama kā tieša, neatgriezeniska un lokāla, tomēr, ņemot vērā šo izejmateriālu daudzumu teritorijā un tās apkārtnē, kā arī Latvijas mērogā, šī ietekme uz plaši izplatīto "bieži sastopamo derīgo izrakteni" nav uzskatāma par būtisku. Tiešās ietekmes ir arī izrakteņa ieguves un transportēšanas radītais gaisa un trokšņa piesārņojums. Tas būs nenozīmīgs, netuvosies normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem, tāpēc šīs ietekmes uzskatāmas par vērā neņemamām. Pēc atradnes izstrādes izmainīsies ainava. Paredzētās darbības vietā ainavai nav īpaša aizsardzības statusa un arī pēc būtības nepiemīt nekādas izcilas ainaviskas vērtības, paredzētās darbības apkaimē jau notiek ainavu analogiski izmainošas darbības lielākā platībā, tāpēc vēl šīs nelielās platības ar izmainītu ainavu pievienošana pārējām analogiskām platībām ir uzskatāma par nebūtisku un pat neviennozīmīgu, jo izstrādes rezultātā pēc rekultivācijas izveidojamā ainava var būt ar savu jaunu ainavisku vērtību, kas nav zemāka par līdzšinējo.
Netiešās ietekmes	Netiešās ietekmes paredzētās darbības teritorijā un tās tiešās ietekmes zonā nav konstatētas. Netiešās ietekmes ir tikai abstraktas un nenovērtējamas, vai pat pozitīvas: smilts un smilts-grants pieprasījuma apmierināšana ar ieguvi šajā karjerā var novērst nepieciešamību iegūt smilti kaut kur citur, tāpēc nezināmā vietā kāda vide paliks neskarta.
Īstermiņa jeb	Tādas radīs visi nepieciešamie darbi un pasākumi darbības laikā:

pārejošās ietekmes	nenozīmīgs gaisa piesārņojums un nenožīmīgs troksnis, kas vairs nebūs pēc karjera izstrādes.
Ilgtermiņa jeb paliekošās ietekmes	Tiešās ietekmes ir definējamas kā tādas ietekmes, kas uz vidi iedarbojas nepastiprināti un tieši. Derīgo izrakteņu ieguvei iecirknī tiešās ietekmes izraisa gan paredzētās darbības process, gan tās rezultāts – derīgā materiāla izņemšana. Karjera ierīkošana un pēc tam arī derīgo izrakteņu iegūšana vienīgajā pamata alternatīvā (pretstatā nulles jeb bezdarbības alternatīvai) izmainīs dabīgo vidi, iznīcinot veģetāciju un derīgo augsnes slāni. Iecirknis neietilpst ne īpaši aizsargājamā teritorijā, ne arī dabas resursu aizsargjoslā, un tajā neatrodas īpaši aizsargājami biotopi, kas tiktu iznīcināti. Nelabvēlīgā ietekme ir nebūtiska. Reģionā samazināsies smilts un smilts-grants kā derīgā izrakteņa krājumi, šāda ietekme tiek vērtējama kā tieša, neatgriezeniska un lokāla, tomēr, ņemot vērā šo izejmateriālu daudzumu teritorijā un tās apkārtnē, kā arī Latvijas mērogā, šī ietekme uz plaši izplatīto "bieži sastopamo derīgo izrakteni" nav uzskatāma par būtisku.
Kumulatīvā ietekme	Paredzētajai darbībai analogiskas ietekmes plašā apkaimē nav jaunas, bet gan jau gadu desmitiem pastāvošas lielākā apmērā, nekā paredzētā darbība. Visos ietekmes faktoros kumulatīvās ietekmes ir jau ievērtētas, vērtējot paredzēto darbību kopsakarībā ar apkaimē jau notiekošo darbību ietekmēm.

4.14. Avāriju risku novērtējums

Atbilstoši paredzētās darbības raksturam un apjomiem, ir iespējamās nelielas avāriju riska situācijas, tās galvenokārt ir saistītas ar tehnikas, transportlīdzekļu un iekārtu iespējamiem bojājumiem, kā rezultāta naftas produkti nonāktu vidē, uzsverot, ka naftas produktu izmantošana transportlīdzekļos būs neliela. Piesārņojuma izplatības vidē nepieļaušanai, plānots veikt preventīvus pasākumus, kā arī uzglabāt absorbentus, kas spētu nodrošināt piesārņojošo vielu savākšanu. Iecirkņa ekspluatācijā, nav prognozējamās ievērojamas avāriju riska situācijas un nav paredzama būtiska ietekme uz vidi.

Karjera izstrādes laikā tiks ievēroti darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi un prasības atbilstoši:

- MK noteikumiem "Darba aizsardzības prasības derīgo izrakteņu ieguvē" Nr.150 (21.02.2006.);
- MK noteikumiem "Ugunsdrošības noteikumi" Nr.238 (19.04.2016.);
- Izmantoto tehniku un transportlīdzekļu tehniskajā specifikācijā norādītajiem izmantošanas un drošības noteikumiem.

5. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ĪSTENOŠANAS SOCIĀLI – EKONOMISKO ASPEKTU IZVĒRTĒJUMS UN SABIEDRĪBAS ATTIEKSME

Paredzētā darbība ir smilts un smilts-grants materiāla ieguve. Lai arī tas ir neatjaunojamais dabas resurss, resursu ieguve ir nozīmīga sabiedrībai, jo tie tiek izmantoti gan ceļu, gan ēku u.c. būvniecībā. Savukārt teritorija pēc videi radītā zaudējuma tiks rekultivēta. Vajadzīgo pašvaldības ceļu apsaimniekošanai un uzturēšanai būs pieejami nepieciešamie resursi, kas turklāt samazinās izmaksas.

Operators par veikto derīgo izrakteņu ieguvi maksās dabas resursu nodokli, tā daļēji kompensējot videi nodarīto kaitējumu. 40% nodokļa maksājumu tiks ieskaitīti vietējās pašvaldības budžetā. Atbilstoši "Dabas resursu nodokļa likumam" par katru iegūto m³ smilts un smilts-grants resursu ir jāmaksā 0,36 EUR, kas pie paredzētās darbības plānotā maksimālā apjoma (kas vienlaikus ir pavisam maza saimnieciskā darbība 0,00044 % novada teritorijas) dos Dienvidkurzemes novada budžetam 54 000 eiro gadā, kā arī darba vietas karjerā nodarbinātajiem, kā arī smilts pieprasījuma apmierināšanu tuvu Liepājai, kas ir viena no būvniecības apjomu koncentrācijas teritorijām, un resursu ieguve tuvumā bez nelietderīgas pārvadāšanas ir visos aspektos apsveicama.

Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika 2022. gadā no 1. līdz 21. februārim. Atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumam šīs sabiedriskās apspriešanas ietvaros klātienē sapulci aizstāja videoprezentācija un iespēja piecas darbdienu – no 14. līdz 18. februārim – jautājumus par ietekmes uz vidi novērtējumu uzdot pa e-pastu un saņemt atbildi vienas darbdienu laikā. Tiešsaistes videokonference notika 16. februārī plkst. 10:00-10:15. Neviens jautājums visā apspriešanas periodā uzdots netika, un sanāksmei nepieslēdzās neviens interesents.

Sabiedrības attieksme uzskatāma par neitrālu jeb pilnīgi neieinteresētu.

6. IZMANTOTĀS NOVĒRTĒŠANAS METODES

6.1. Metodes

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanai tika izmantotas dažādas metodes:

- Paredzētās darbības iesniegumi u.c. izejas dati;
- Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālās vides pārvaldes paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējumam Nr.KU21SI0118;
- VPVB IVN programma;
- normatīvie akti;
- paredzētās darbības vietas apsekojumi un novērtēšana;
- literatūra;
- fotofiksācija;
- arhīvu un karšu materiāli;
- publiski pieejamās datu bāzes;
- tieši mērījumi dabā;
- datormodelēšana un matemātiskie aprēķini;
- ekspertu atzinumi.

Esošās situācijas raksturojumam izmantoti paredzētās darbības ierosinātāju SIA „Inerto materiālu serviss” un Zemnieku saimniecība “Rieksti-1” iesniegumi par to sākotnēji atsevišķi paredzētajām darbībām: derīgo izrakteņu ieguvei atradnē “Gramzda II” attiecīgi nekustamajā īpašumā “Meža Bites” un nekustamajā īpašumā “Rieksti”, Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā, Valsts vides dienesta Kurzemes reģionālās vides pārvaldes paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējumam Nr.KU21SI0118, VPVB IVN programma u.c.. Uz tā pamata lūgta iespējamā un nepieciešamā papildu informācija darbības ierosinātājam. Tāpat tika izmantoti jebkādi pieejamie materiāli, t.sk. kartes (piem., pirmskvartāra nogulumu karte, kvartāra nogulumu karte) un plāni, kas ļauj novērtēt teritoriju, tās apstākļus gan ģeoloģiskos, gan meteoroloģiskos, gan arī hidroloģiskos un citus. No dažādiem publicētajiem un arī nepublicētajiem avotiem, kā arī datu bāzēm (tajā skaitā par kultūras pieminekļiem, piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, “Ozols” u.c.) tika iegūta informācija par apkārtējās dabas vērtībām, tuvējām apdzīvotajām vietām, kā arī riska objektiem (LVGMC datu bāze) u.c..

Svarīgu informāciju atzinumu formā snieguši attiecīgo nozaru speciālisti un eksperti.

Piesārņojošo vielu PM₁₀, PM_{2,5}, slāpekļa dioksīda un oglekļa oksīda izkliedes aprēķiniem tika izmantoti LVGMC pieejamie dati par meteoroloģiskajiem apstākļiem un esošo piesārņojumu. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmantots modelis “AERMOD” (licences Nr.AER0006195, licence bez termiņa). Modeļa izmantošana ir saskaņota ar Valsts vides dienestu (15.12.2015. atzinums Nr.78/2015).

Kā izejas dati tika izmantoti:

- meteoroloģiskajam raksturojumam izmantoti LVĢMC Liepājas meteoroloģisko novērojumu stacijas dati par 2021. gadu;
- dati par emisijas avotu fizikālajiem parametriem, emisiju apjomiem un avotu darbības dinamiku.

Meteoroloģisko datu kopā iekļauti šādi viena gada secīgi dati ar 1 stundas intervālu:

- piezemes temperatūra (°C);
- vēja ātrums (m/s);
- vēja virziens (°);
- kopējais mākoņu daudzums;
- albedo;
- sajaukšanās augstums (m);
- Monina-Obuhova garums (m).

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķins un atbilstības novērtējums veikts saskaņā ar:

- MK noteikumiem "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" Nr.1082 (30.11.2010.);
- MK noteikumiem "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" Nr.182 (02.04.2013.).

Klimatiskajam raksturojumam izmantots Latvijas būvnormatīvs LBN 003-19 "Būvklimatoloģija" (apstiprināts ar MK 2019. gada 17. septembra noteikumiem Nr.432).

Prognozējamais plānotās darbības trokšņa līmenis novērtēts saskaņā ar ekvivalentu skaņas spiediena līmeni L_{AeqT} . Iegūtie trokšņa līmeņa aprēķina rezultāti tika novērtēti, vadoties pēc MK noteikumu "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" Nr.16 (07.01.2014.) 2.pielikuma 1.tabulas 1.1.punktā sniegtajiem noteiktajiem ekvivalenta skaņas spiediena robežlielumiem.

Lai varētu novērtēt trokšņa rādītāju līmeņa vērtības individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijās vai dzīvojamo ēku fasādes, pie atradnes troksnim pakļautākām dzīvojamo māju fasādēm, 2 m. attālumā no tām, izvietojot aprēķinu punktus, kuru augstums virs teritorijas ir 4 m. Trokšņa rādītāja izplatīšanās karte aprēķināta 1.5 m. augstumā virs teritorijas ar soli 5 dB un kartē tiek attēlota dažādas krāsas līnijās, bet robežlieluma pārsniegumi apbūvju teritorijās – attiecīgā krāsā ar soli 1 dB, kartēšanas rezultāti ir attēloti Pielikumos 6.,7.

Atradnes darbības radītā trokšņa novērtēšana tika veikta izmantojot LR MK Nr.16 noteikumos norādītās aprēķinu metodes:

- Rūpnieciskās darbības trokšņa avotu darbības radītais troksnis: LR MK Nr.16 5. pielikumā norādītās aprēķinu metodes,
- Transporta trokšņa emisija - Francijā izstrādātā aprēķina metode "NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB)", kas minēta izdevumā "Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6" un Francijas standartā XPS 31-133.

6.2. Problēmas un risinājumi

Sagatavojot ziņojumu un iegūstot nepieciešamo informāciju, netika konstatētas svarīgas un vērā ņemamas grūtības vai problēmas.

7. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS LIMITĒJOŠO UN IEROBEŽOJOŠO FAKTORU ANALĪZE

Paredzētajai darbībai nav konstatēti limitējoši un ierobežojoši faktori.

8. PASĀKUMI IETEKMES UZ VIDI NOVĒRŠANAI VAI SAMAZINĀŠANAI UN VIDES KVALITĀTES MONITORINGAM

IVN ziņojuma ietvaros sniegtā informācija par derīgo izrakteņu ieguvi iecirknī un tās rezultātā iespējamo ietekmi tiek novērtēta kā neliela un netiek paredzēti normatīvajos aktos sniegto robežlielumu un normatīvu pārsniegšana.

Darbu veikšanai karjera izstrādes procesā jābūt vērstai uz racionālu un efektīvu derīgā materiāla iegūšanu. Lai nodrošinātu apkārtējās vides drošību un nepiesārņošanu ieguves un apstrādes laikā, tiks ievērotas un pildītas vides aizsardzības prasības, kas tiks iekļautas VPVB izsniegtajā atzinumā un citos normatīvajos aktos.

Lai samazinātu un vēl minimizētu iespējamo negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi (putekļu rašanos iekraušanas un transportēšanas laikā un derīgā materiāla zudumus, izstrādājot iecirkni), pietiek ar vienkārši labu darba praksi.

- Noņemto augsnes segkārtu izmantot ieguves vietas rekultivācijai (sākotnēji jau tika paredzēts).
- Paredzētās darbības teritorijas atmežošanu veikt ārpus putnu aktīvā ligzdošanas laika: 1.aprīlis – 30.jūnijs.
- Nepieļaut degvielu un smērvielu nokļūšanu karjerā, izmantojot savākšanas paklājus un vannas.
- Iecirkņa teritorijā nodrošināt sorbentu uzglabāšanai līdz 50 litru izlijušās degvielas vai eļļas savākšanai.
- Paredzētos darbus saplānot tā, lai izrakteņu ieguvei paralēli varētu notikt rekultivācija.
- Piebraucamos un iekšējos karjera ceļus mitrināt/laistīt vasaras karstajos un sausajos mēnešos, kā arī transporta kravas kastu pārsegšanu, tādējādi samazinot putekļu emisijas gaisā.
- Izejmateriālu kaudzes, ja nepieciešams, jāmitrina, lai mazinātu putēšanu.
- Aizliegts veikt tehnikas remontu vai mazgāšanu karjerā.
- Derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu neveikt agrās rīta, vēlās vakara un nakts stundās. Ieguves tehnikai un autotransportam jāatbilst normatīvajos aktos noteiktajiem maksimāli pieļaujamiem trokšņu līmeņiem.
- Sadzīves atkritumus savākt un izvest, noslēdzot līgumu ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu.
- Eksploatācijas laikā stingri ievērot visus saistošos normatīvos aktus.

Atradnes izstrādi var veikt bez īpašiem nosacījumiem abinieku un rāpuļu sugu aizsardzībai, toties pēc izstrādes pabeigšanas līdz gruntsūdens līmenim šeit iespējama reto abinieku sugu dzīvotņu – mitraiņu izveide. Tomēr īpaši aizsargājamas abinieku

sugas – kokvarde – atradne un retajiem abiniekiem potenciāli nozīmīgs biotops atrodas darbības tiešā tuvumā, tāpēc derīgo izrakteņu ieguve jāveic veidā, kas neskar rekultivētajā iecirknī "Vīnogas" esošo mitraini ar ūdenstilpēm (skat. 2.4. attēlu).

Pie ziņojumā fiksētajiem apstākļiem nav nepieciešami citi uzraudzības pasākumi vai vides kvalitātes monitorings.

Regulāri jāveic iegūtā materiāla uzskaitē, lai varētu novērtēt atlikušos krājumus. Šādu informāciju iekļauj LVĢMC Latvijas derīgo izrakteņu atradņu reģistrā, tā ir publiski pieejama un atspoguļo aktuālo derīgo izrakteņu krājumu bilanci atradnēs.

9. SABIEDRĪBAS UN INSTITŪCIJU IESNIEGTO RAKSTISKO PRIEKŠLIKUMU UN SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS REZULTĀTU APKOPOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS

Paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana notika 2022. gadā no 1. līdz 21. februārim. Saskaņā ar "Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumā" noteikto šīs sabiedriskās apspriešanas ietvaros klātienēs sapulci aizstāja videoprezentācija un iespēja piecas darbdienu – no 14. līdz 18. februārim – jautājumus par ietekmes uz vidi novērtējumu uzdot pa e-pastu un saņemt atbildi vienas darbdienu laikā. Tiešsaistes videokonference notika 16. februārī plkst. 10:00. Neviens jautājums visā apspriešanas periodā, tostarp videokonferencē, uzdots netika, neviens interesents nepieslēdzās.

Ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskā apspriešana notika 2022. gadā no 1. līdz 30. jūnijam. Arī šīs apspriešanas ietvaros klātienēs sapulci aizstāja videoprezentācija un iespēja piecas darbdienu – no 15. līdz 21. jūnijam – jautājumus par ietekmes uz vidi novērtējumu uzdot pa e-pastu un saņemt atbildi vienas darbdienu laikā. Neviens šo iespēju neizmantoja. Kopumā apspriešanas mēnesī paziņojumam par IVN apspriešanu ar IVN materiāliem IVN izstrādātājas mājas lapā <http://www.enviro.lv/> ir bijuši apmeklējumi no 41 unikālas IP adreses, IVN ziņojums ir aplūkots no 11 unikālām adresēm un jautājumu nedēļā videoprezentācijai nav neviena apmeklējuma. Tiešsaistes videokonference notika 20. jūnijā plkst. 10:00. Neviens jautājums visā apspriešanas periodā, tostarp videokonferencē, uzdots netika, neviens interesents nepieslēdzās.

Sabiedrības iesniegti rakstiski priekšlikumi IVN procedūras gaitā nav saņemti. Sabiedrības intereses par paredzēto darbību nav.

Pēc IVN ziņojuma pirmās iesniegšanas Vides pārraudzības valsts birojā 2022. gada 14. jūlijā IVN ziņojuma izvērtēšanas gaitā tika saņemti četri institūciju atzinumi:

- 1) Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 10. augusta vēstule Nr.4.9/4365/2022-N,
- 2) Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes 2022. gada 10. augusta vēstule Nr.2.3/AP/4580/2022,
- 3) Dienvidkurzemes novada pašvaldības 2022. gada 16. augusta vēstule Nr. DKN/2022/4.10./1691-N,
- 4) Vides pārraudzības valsts biroja 2022. gada 19. augusta papildu informācijas pieprasījums Nr. 5-01/830/2022.

Šo institūciju norādījumu un to izpildes apkopojums sniegts 9.1. tabulā.

9.1. tabula. Atbildes uz ietekmes uz vidi novērtējuma derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes izvērtēšanas gaitā sniegtajiem institūciju norādījumiem

Iesniedzējs	Norādījums/komentārs/viedoklis	Izpildītāja atbildes
Dabas aizsardzības pārvalde	1. (...) ar Paredzētās darbības teritoriju robežojas nekustamais īpašums "Rieksti" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64820080012), kurā reģistrēta īpaši aizsargājama abinieku suga kokvarde <i>Hyla arborea</i> (koordinātas aptuvenas +/- 300 m). Iespējams, ka apkārtējo zemju un atradņu teritoriju mākslīgi veidotajās ūdenskrātuvēs ar to seklajiem ūdeņiem (piemēram: nekustamais īpašums "Vīnogas" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6458 001 0464) un nekustamais īpašums "Bites" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64820080046)) mīt vai nārsto īpaši aizsargājamās kokvarde. Pārvaldes ieskatā Ziņojumam ir jāpievieno abinieku eksperta atzinums, kurā novērtēts, vai Paredzētās darbības un tai pieguļošajās teritorijās ir sastopama īpaši aizsargājamā kokvarde, kā Paredzētā darbība ietekmēs šo reto abinieku sugu un paredzēti ietekmi mazinoši pasākumi, ja tādi ir nepieciešami. Pārvalde vērš uzmanību, ka karjeri (smilts, smilts-grants ieguves vietas u.tml.) var būt mājvieta arī citām īpaši aizsargājamām abinieku sugām, piemēram, zaļajam krupim <i>Bufo viridis</i> .	Ziņojums papildināts ar abinieku un rūpuļu eksperta atzinumu VII pielikumā un atbilstoši papildinātas nodaļas 2.5., 4.9. un 8. Pievienotais atzinums attiecas uz jauno paredzēto darbību nekustamajos īpašumos "Meža Bites" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64580010129) un "Rieksti" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64580010370). Savukārt DAP minētais īpašums "Rieksti" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 64820080012) robežojas nevis ar šo jaunās darbības teritoriju, bet gan ar īpašumu "Bites", kurš nosacīti ir paredzētās darbības teritorija tikai sakarā ar pārstrādi (tehnoloģisko laukumu) tajā, tomēr tā ir jau esoša darbība: paredzētā darbība īpašumā "Bites" neparedz nevienu jaunu darbību lielākā apjomā, nekā ir atļauts Atļaujā Nr.LI15IB0003, tātad visām šīm darbībām ir jau spēkā esoša piesārņojošas darbības atļauja, tās jau ilglaicīgi notiek un nekādas jaunas ietekmes uz norādīto kokvarde atradni paredzētā darbība radīt nevar.
	2. Pārvalde lūdz Ziņojuma 8. sadaļā "Pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai un vides kvalitātes monitoringam" iekļaut sekojošus nosacījumus: a. Paredzētās darbības teritorijas atmežošanu veikt ārpus putnu aktīvā ligzdošanas laika: 1.aprīlis – 30.jūnijs. Latvijā pavisam ligzdo 103 putnu sugas, kurām vismaz daļa populācijas ligzdošanas sezonas laikā saistīta ar meža biotopiem. Virkne putnu sugu ligzdo krūmos/krūmainās teritorijās. Paredzētās darbības teritorijas atbrīvošana no apauguma ārpus putnu aktīvās ligzdošanas sezonas ir raksturojama kā labas prakses princips ietekmes uz vidi novērtējamam pakļauto darbību īstenošanā, kas samazina šo darbību ietekmi uz vidi. b. Putnu eksperta atzinumā (Ziņojuma 5.pielikums) sniegto ieteikumu: "Veicot izstrādāto karjeru rekultivāciju, vēlams saglabāt karjera izstrādes laikā radītās mitraines, tādējādi, uzlabojot ligzdošanas un barošanas apstākļus	Nosacījumi iekļauti.

	ligzdojošiem un migrējošiem putniem izvērtējamā teritorijā un tās perifērijā."	
	3. Pārvalde norāda, ka Ziņojumā minēts par ūdens izmantošanu materiālu skalošanas iekārtā, iespējamo materiālu krautņu un ceļu mitrināšanu pie nelabvēlīgiem laika apstākļiem, tomēr nav norādīts, kur ņems ūdeni šādām vajadzībām – vai tiks veidota mākslīga ūdenskrātuve?	Nodaļā 1.1. "Derīgo izrakteņu ieguves un tai paredzētās teritorijas raksturojums" rindkopa papildināta ar pasvītrotajiem vārdiem: "Ieguves procesā nav nepieciešams ūdens, bet pievadceļu laistīšanai, lai novērstu putekļu veidošanos, <u>kā arī pārstrādājamā materiāla skalošanai</u> tiks izmantots ūdens no esošās ūdenskrātuves īpašumā "Bites", kurā tiks veikta inerto materiālu apstrāde", kā arī nodaļa papildināta ar darbības aprakstu un ilustrācijām "Bitēs".
Valsts vides dienesta Atļauju pārvalde	Īpašumā "Bites" (zemes vienība ar kadastra apz. 6482 008 0046), kur atrodas derīgo izrakteņu pārstrādes tehnoloģiskais laukums, nav veikta uzraudzības pārbaude, līdz ar to Dienests šobrīd nevar iesniegt VPVB aktuālo informāciju. Lai sagatavotu VPVB vēstulē Nr.5-01/829/2022 lūgto informāciju Dienests iespējamai tuvākajā laikā veiks uzraudzības pārbaudi īpašumā "Bites" (..) un pēc pārbaudes veikšanas nosūtīs VPVB ziņojumu par pārbaudes rezultātiem, kā arī sniegs viedokli par nepieciešamajām izmaiņām B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr.LI15IB0003	Atbilstoši Kurzemes RVP 08.09.2022. Ziņojumam par pārbaudes rezultātiem Nr.098-28/2022 darbība īpašumā "Bites" notiek saskaņā ar visiem atļaujas nosacījumiem, atļaujā noteiktais "gadā saražotais (mazgātais un sašķirotais) produkcijas (inerto materiālu) apjoms 325 000 m³/gadā jeb 650 000 t/gadā" netiek ne pārsniegts, ne pat tuvu sasniegts: 2017.-2021. gadā pārstrādātais apjoms ik gadu iekļaujas robežās 113328 – 171485 t/gadā. Paredzētā darbība ar lielu rezervi iekļaujas šajā apjomā un attiecīgi arī visos pārējos atļautajos parametros, tātad būtībā īpašumā "Bites" nekāda jauna darbība nav paredzēta, tikai jau šobrīd atļautā un notiekošā, un nekādas izmaiņas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr.LI15IB0003 nepieciešamas nebūs. Attiecīgi papildināta 1.1. un 1.2. nodaļa.
Dienvidkurzemes novada pašvaldība	Dienvidkurzemes novada pašvaldība sniedz pozitīvu vērtējumu izstrādātajam un iesniegtajam Ziņojumam.	Paldies!
Vides pārraudzības valsts birojs	1. Ziņojumā (Ziņojuma ievads, 1.2. nodaļa) norādīta iespēja derīgā materiāla apstrādei kā ieguves laukumā, tā ārpus tā, kas Biroja ieskatā atbilst tehnoloģisko risinājumu un infrastruktūras izvietojuma alternatīvai. Taču Ziņojumā faktiski tiek vērtētas Paredzētās darbības radītās ietekmes (emisijas gaisā, troksnis) iegūtā derīgā materiāla apstrādei tikai ārpus ieguves laukuma.	Abās vietās kļūda tekstā labota: "Derīgo izrakteņu pārstrādei pēc nepieciešamības paredzēts izvietot mobilu materiāla skalošanas un šķirošanas iekārtu īpašumā "Bites" (zemes vienība ar kadastra apz. 6482 008 0046), bet tai blakus derīgā materiāla krautnes: iecirkņos "Rieksti" un "Meža bites" materiāla pārstrāde nenotiks."
	2. (..) Ziņojumā nav vērtēta Paredzētās darbības daļas (tehnoloģiskā laukuma darbība) atbilstība Atļaujas Nr.LI15IB0003 nosacījumiem (piemēram, papildu pārstrādājamo derīgo izrakteņu apjoms, šķirošanas / mazgāšanas iekārtu ekspluatācija (atļauta tikai ar elektropiedziņu), savukārt Ziņojumā	Atļaujā Nr.LI15IB0003 noteiktais maksimums: "Gadā saražotais (mazgātais un sašķirotais) produkcijas (inerto materiālu) apjoms 325 000 m³/gadā jeb 650 000 t/gadā." Paredzētā darbība ar lielu rezervi iekļaujas šajā apjomā un attiecīgi arī visos pārējos atļautajos

	norādītas dīzeļiekārtas, ūdens novadīšanas apjoms u.c.),	parametros. Attiecīgi papildināta 1.2. nodaļa. Paredzētā darbība ietver tikai Atļaujā atļautās šķirošanas / mazgāšanas iekārtas un tikai tās ir vērtētas. Ziņojumā nav ne vārda par dīzeļiekārtām.
	2. (..) Ņemot vērā to, ka Paredzētās darbības daļa (tehnoloģiskais laukums, derīgo izrakteņu šķirošana / mazgāšana, ūdens novadīšana) plānota arī īpašumā "Bites", kas IVN vērtējumā arī ir uzskatāma par Paredzētās darbības vietu, Ziņojumā nepieciešams veikt atbilstošu vērtējumu, t.i. visas ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, tajā skaitā, piemēram, arī ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti, nepieciešamajiem monitoringa pasākumiem, īpašumā "Bites" paredzētās darbības apjoma ietekme u.c.	Paredzētā darbība īpašumā "Bites" neparedz nevienu jaunu darbību lielākā apjomā, nekā ir atļauts Atļaujā Nr.LI15IB0003, tātad visām šīm darbībām ir jau spēkā esoša piesārņojošas darbības atļauja.
	3. Ziņojumā novērtēta (gaisa un trokšņa ietekme) tikai viena 2 ha (Ziņojumā norādot, ka tas atbilst viena gada apjomam) liela ieguves laukuma atrašanās pozīcija, nesniedzot pamatojumu šādi vērtējamās teritorijas izvēlei, kā arī nenorādot visa Paredzētās darbības vietas laukuma zonējumu un nenorādot atradnes izstrādes secību, kā tas noteikts Programmas IV daļas 1.4.1. punktā. Vērtējot Ziņojumam pievienotajos trokšņa un gaisa piesārņojuma novērtējuma pielikumos sniegto informāciju, konstatējama atšķirīga pieeja ieguves laukumā "Gramzdas II" vērtētajai ietekmei – trokšņa ietekme novērtēta situācijai, kad ieguves tehnika atrodas Paredzētās darbības teritorijas D daļā, bet transports pārvietojas no tās Z daļas, savukārt gaisa ietekme vērtēta situācijai, kad visas darbības notiek teritorijas Z daļā. Līdz ar to Ziņojums jāpapildina ar trūkstošo izvērtējumu par viena gada derīgo izrakteņu ieguves laukuma definēšanu un, nepieciešamības gadījumā, jāveic atkārtota piesārņojošo vielu un trokšņa emisiju novērtēšana, izvēloties tos ieguves iecirkņus, kuri atbilst sliktākajai iespējamai situācijai attiecībā uz ietekmējamajiem objektiem (dzīvojamās teritorijas), ņemot vērā arī summārās ietekmes ar citiem emisiju gaisā un trokšņa avotiem.	2 ha aprēķināts sekojoši. Gada laikā iegūstamais apjoms ir 150 000 m ³ . "Meža bites" pasē norādīts, ka derīgā slāņa biezums ir līdz 7,43 m smilts-grants un līdz 4 m smilts. Aprēķinos pieņemts maksimums 7,5 m. Līdz ar to: 150 000 m ³ : 7,5 m = 20 000 m ² . Kā pieredze liecina: gada laikā neapgūst vairāk par 2 ha. Gaisa kvalitātes aprēķinos: jo mazāka teritorija, jo lielākas piesārņojošo vielu koncentrācijas, tātad mazāka platība atbilst maksimālās piesardzības principam. Par atradnes izstrādes secību pagaidām informācijas nav. Izstrādes laukums "Meža bites" ziemeļos pieņemts, jo tā ir sliktākā iespējamā situācija: 1) jānobrauc vairāk kilometru līdz ceļam (attiecīgi arī lielāks putekļu emisijas daudzums) 2) ņemot vērā valdošo vēja virzienu (DR, DA), izvēlētajā zonā ziemeļos (ņemot vērā arī tā konfigurāciju) uz atradnes robežas būs maksimālās koncentrācijas. Atšķirībā no trokšņa, atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem vērtē nevis pie dzīvojamām mājām, bet uz atradnes robežas. Troksnim savukārt sliktākā iespējamā situācija būs tad, ja ieguves tehnika darbosies dienvidos (jo tuvāk dzīvojamām mājām – troksni vērtē pie mājām, nevis uz atradnes robežas atšķirībā no gaisa piesārņojuma). Tāpēc arī trokšņa ietekme vērtēta ar tehniku dienvīdu daļā – pēc maksimālās piesardzības principa.
	4. Ziņojumā (4.8. nodaļa) norādīts, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi emisiju gaisā un trokšņa ietekmes aspektā, izmantoti vienādi pieņēmumi par ieguves apjomu, tehnikas izmantošanu un to darba laika fondu. Faktiski abos modeļos izmantoti atšķirīgi ieguves un apstrādes iekārtu darbības laiki.	Šķietamās neatbilstības neprecīzu skaidrojumu rezultātā novērstas ar precizētiem skaidrojumiem

	Piemēram, Ziņojuma 1.1.7. tabulā (emisiju gaisā novērtējums) norādīts, ka atradnē "Gramzda II" buldozers un ekskavators strādā 2 500 h/gadā katrs, bet Ziņojuma 3. pielikumā (trokšņa ietekmes novērtējums) norādītais darba laika fonds šīm iekārtām ir attiecīgi 1 875 h/ gadā. Atšķirības konstatētas arī visos pārējos vērtētajos ieguves un apstrādes laukumos. Nepieciešami skaidrojumi par konstatētajām atšķirībām un, nepieciešamības gadījumā, veicams atkārtots aprēķins un modelēšana.	
	5. Ziņojumā pieņemts, ka īpašumā "Bites" kā esoša darbība tiek vērtēta tikai derīgo izrakteņu ieguve, taču atbilstoši VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) uzturētās datu bāzes informācijai Birojs konstatējis, ka saskaņā ar Atļaujas Nr. LI15IB0003 nosacījumiem par ūdens izmantošanu derīgo izrakteņu mazgāšanai ir iesniegti pārskati "2–Ūdens", atbilstoši kuriem secināms, ka ir notikusi ūdens ieguve un novadīšana (42 720 m³ 2021. gadā, 42 210 m³ 2020. gadā un 69 720 m³ 2019. gadā). Līdz ar to objektā pirmšķietami ir veikta arī iegūtā vai ievestā materiāla apstrāde, tomēr Ziņojumā nav informācijas, kādi derīgā izrakteņa apjomi ir apstrādāti. Nepieciešams skaidrojums un atbilstoši labojumi un papildinājumi Ziņojumā visu ar šo procesu saistīto ietekmju novērtējuma kontekstā.	Paredzētā darbība īpašumā "Bites" neparedz nevienu jaunu darbību lielākā apjomā, nekā ir atļauts Atļaujā Nr.LI15IB0003, tātad visām šīm darbībām ir jau spēkā esoša piesārņojošas darbības atļauja.
	6. (...) Ziņojumā pievienota VI pielikuma (gaisa kvalitātes novērtējums) 1.1.21. tabula (nepārnumurējot to atbilstoši Ziņojuma struktūrai), taču netiek pievienots skaidrojums/atšifrējums emisijas avotu numerācijai, nav pievienota arī emisijas avotu karte. Biroja ieskatā Ziņojumā, tā satura un secinājumu pilnvērtīgākas uztveres nolūkā pievienojamas (izlases veidā) arī būtiskākās summārās trokšņa un emisiju izkliedes kartes, kas ļauj vizuāli novērtēt sagaidāmās ietekmes areālu. Birojs norāda, ka arī Ziņojuma ievads nav sagatavots atbilstoši Programmas II daļas 3.7. punktā noteiktajam. Ziņojumā veicami atbilstoši papildinājumi, caurlūkojot, vai tas cita starpā sagatavots un noformēts atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) 2. pielikumam, kā tas noteikts arī Programmas II daļas 1. un citos punktos. Birojs norāda, ka Ziņojums jā sagatavo atbilstošā kvalitātē, tā secinājumiem (arī par kādas konkrētas ietekmes neesamību) jābūt balstītiem skaitliski vērtējamās rezultātos un zinātniski pamatotos faktos arī situācijās, kad sagaidāmā	Skaidrojums par tabulu numerāciju sniegts nodaļas 4.7. "Ietekme uz gaisa kvalitāti" pašā pirmajā rindkopā. Nodaļā pirms minētās tabulas ievietota karte ar izmešu avotu izvietojumu (skaidrojums/atšifrējums emisijas avotu numerācijai jau sākotnēji ir pašā tabulā). Summāro trokšņa un emisiju izkliedes karšu ir daudz un apjomīgas: tām gan pareizā vieta ir pielikumos, kas paredzēti lasītājam, kas vēlas iedziļināties detaļās. Ziņojums ir sagatavots atbilstošā kvalitātē, tā secinājumi (arī par kādas konkrētas ietekmes neesamību) balstās skaitliski vērtējamās rezultātos (kur tādi ir) un zinātniski pamatotos faktos arī situācijās, kad sagaidāmā ietekme uz cilvēku un dabu ir nebūtiska.

	ietekme uz cilvēku un dabu ir nebūtiska.	
	6. (..) Birojs norāda, ka arī Ziņojuma ievads nav sagatavots atbilstoši Programmas II daļas 3.7. punktā noteiktajam. Ziņojumā veicami atbilstoši papildinājumi, caurlūkojot, vai tas cita starpā sagatavots un noformēts atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" (..) 2. pielikumam, kā tas noteikts arī Programmas II daļas 1. un citos punktos.	Ievads papildināts.
	7.1. Atbilstoši Ziņojuma un tā VI pielikuma "Gaisa kvalitātes novērtējums" (..) informācijai, derīgā izrakteņa ieguves laukumā "Gramzda II") var tikt uzglabāts līdz 5 000 m ³ jeb 8 000 t derīgā izrakteņa, taču aprēķins veikts tikai 5 000 t uzglabāšanai (VI pielikuma 1.1.2. tabula). Informācija atbilstoši precizējama.	Drukas kļūda 1.1.2.tabulā izlabota: aprēķins veikts 8000 t uzglabāšanai.
	7.2. Atbilstoši pievienotajiem gaisa novērtējuma ievaddatiem (VI–3. pielikums) Birojs konstatē, ka blakus esošo atradņu vērtējumā pieņemts, ka iegūtā materiāla uzglabāšana notiek visā izstrādes laukuma teritorijā (aptuveni 5 000 m ²) un emisiju augstums pieņemts 8 m. Nepieciešams skaidrojums, vai un kā šāda palielināta laukuma noteikšana ietekmē kopējos izkliedes rezultātus. Nepieciešamības gadījumā veicami atbilstoši labojumi.	5000 m ² nebūt nav palielināts laukums, tie ir aptuveni tikai 70 x 70 m. Nevienā ieguves vietā neuzglabā tikai vienu vai divas kaudzes. Vienmēr ir vairākas kaudzes. Emisijas augstums 8 m ir tikai kaudzēm (8 m atbilst normālam derīgo izrakteņu uzglabāšanas kaudzes augstumam). Katru kaudzi izdalīt kā atsevišķu emisijas avotu nav lietderīgi, jo kaudžu konfigurācija mainās, kaudžu atrašanās vieta un augstums mainās. Realitātē vairāk pat par 10 lielākām un mazākām kaudzēm var būt izkaisītas pa visu ieguves teritoriju. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā mazāks emisijas avota laukums rada lielākas koncentrācijas tiešā emisijas avota tuvumā; koncentrācijas strauji samazinās, attālinoties no emisijas avota.
	7.3. Nepieciešams skaidrojums, kāpēc, modelējot faktiski stacionāri novietotās derīgā materiāla pārstrādes iekārtas, tajās radušās emisijas katrai no darbībām vērtētas kā laukumveida emisiju avotam ar laukuma platību 5 ha. Nepieciešamības gadījumā veicams atkārtots novērtējums.	Iekārta ir nosacīti stacionāra – savu atrašanās vietu tā var mainīt (ko apliecina vēsturiskie attēli Google Earth). Apstrādes iekārta materiālu sašķiro pa frakcijām, kas, savukārt tiek novirzīts uz dažādām pusēm dažādās kaudzēs tā, lai nesajauktos. Tāpat pie tehnoloģiskā apstrādes procesa tiek pieskaitītas arī tādas darbības kā pagaidu krautņu veidošana – tās var būt izvietotas pa visu teritoriju. Piesardzības nolūkos apstrādes iekārta netika novietota kādā konkrētā vietā ar noteiktiem parametriem konkrētās koordinātās, lai

		Biroja atzinumā netiktu ierobežota uzņēmuma darbību, izvirzot nosacījumu, ka apstrādes iekārta drīkst atrasties tikai vērtētajās koordinātās.
	8.1. Nepieciešams iesniegt trokšņa ietekmes modelēšanā izmantotos ievades datus tādā apjomā un formā (tajā skaitā attiecībā uz to, kā ir ņemta vērā reljefa, meteoroloģisko un citu izkļēdi būtiski ietekmējošu parametru izmantošana modelī), lai būtu iespējams pārliecināties, ka trokšņa novērtējums veikts atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 1. pielikuma 6.1. punktā norādītajai metodei (5. pielikums. "Vides trokšņa rādītāju novērtēšanai noteiktās aprēķinu metodes"). Šobrīd pievienotā informācija nesatur tādas būtiskas datnes no kurām būtu redzams izmantotais standarts, kā un vai ir ņemts vērā teritorijas reljefs, meteoapstākļi un citi parametri, kuru nozīmība ir svarīga vērtējamās darbības kontekstā. Birojā jāiesniedz arī datnes ar modelēšanas rezultātā uztvērējos objektos iegūtajiem trokšņa rādītājiem. Skaidrojams, vai modelī izvēlētais ceļa segums "porous surface" atbilst grants seguma ceļa virsmai, nepieciešamības gadījumā veicamas korekcijas novērtējumā.	Metodes (III pielikuma 3.lpp. sākums) ievades dati (pielikumi un meteoroloģiskie dati) ir minēti prognozes tekstā (MK 16 ir teikts: izņemot apbūves situācijas un topogrāfiskos datus). Papildināsim ar metodes ekrānšāviņu. Prasības iesniegt datnes ar modelēšanas rezultātā uztvērējos objektos iegūtajiem trokšņa rādītājiem MK noteikumos nav. Tabulā ir līmeņi pie mājām, ir dB karte ar izolīnijām. Ceļa segums "porous surface" nav jāprecizē, jo pa grants ceļiem kravas transports pārvietosies ar ātrumu līdz 20 km/h un šajā ātrumā kravas auto dominējošais trokšņa avots ir dzinēja un izplūdes troksnis, skat. ilustrāciju beigās. Respektīvi ceļam nav nozīmes.
	8.2. Novērtējums papildināms ar pārskatāmu kartogrāfisko materiālu, kurā (vienkopus) attēlots vērtēto trokšņa avotu izvietojums (ņemot vērā gan ieguves, gan apstrādes laukumos strādājošo tehnoloģisko iekārtu skaitu un veidu, kā arī apzīmējumus, kādi izmantoti ievaddatos), vērtējamās teritorijas (dzīvojamās mājas un teritorijas kā trokšņa uztvērēji, attālumi līdz tiem), kā tas noteikts Programmas IV daļas 2.3.4. punktā	III pielikumā ir visa karte sadalīta ar nolūku, lai A4 lappusēs varētu ievietot lielākas izšķirtspējas karti. MK 16 neuzstāda īpašas prasības uz noformēšanu, neprasa attālumus, MK 16 nosaka tikai 5 dB kartēšanas soli un pat tas ir prasīts tikai stratēģiskajām kartēm. Kā pārskata tekstā, tā arī ievades datus ir iekārtu nomenklatūra un skaits.
	8.3. Skaidrojams, kāpēc ieguves un apstrādes tehnikas darbība ieguves un apstrādes laukumos vērtēta kā punktveida trokšņa emisiju avoti un vai tas atbilst principam, ka tiek vērtēta sliktākā iespējamā situācija. Birojs vērš uzmanību uz to, ka, izvērtējot Ziņojumu, Birojam nav jāpārbauda jebkādi apgalvojumi, bet tikai tādi, kas ir faktoloģiski pamatoti vai vismaz uzrāda objektīvu avotu, ko jebkurai trešajai personai ir iespējams pārbaudīt un par kura ticamību ir iespējams pārliecināties. Līdz ar to šobrīd trokšņa vērtējumam pievienotie secinājumi (Ziņojuma 3. pielikuma 3. nodaļa) par to, ka "pārējās apkārtnē atradnes atrodas attālāk no plānotās atradnes "Gramzda II" un to darbības radītais troksnis nesummējas ar plānotās atradnes "Gramzda II" radīto troksni" nav pilnvērtīgi izmantojami atzinuma	Ieguves un apstrādes tehnikas darbība ieguves un apstrādes laukumos ir vērtēta kā punktveida trokšņa emisiju avoti: tā ir specifiska tehniskā informācija, ko nozares eksperti zina. Par satiksmes intensitāti: pārskatā ir atsauce uz satiksmes intensitātes avotu. Apskatāmajā teritorijā ir divas satiksmes intensitātes uzrādīšanas zonas, loģiski ir paņemts vidējais no abām zonām. Pārskatā ir paskaidrots, ka vidējā satiksmes intensitāte. Tagad šis skaidrojums uzsvērts vēl saprotamāk.

	sagatavošanā. Cita starpā Birojs norāda, ka Ziņojumā norādīts, ka gan emisiju gaisā, gan trokšņa ietekmes vērtētas izmantojot vienādu pieeju attiecībā uz ieguves apjomiem, laika grafikiem, izmantotās tehnikas darbību. Izslēdzot kādu emisiju avotu no vērtējuma tas jāpamato ar aprēķinu vai citu izsekojamu un pārbaudāmu informāciju. Tāpat Ziņojumā precizējama informācija, kurš laika periods un ceļa posms ņemts vērā, nosakot, ka satiksmes intensitāte uz autoceļa P114 "Ilmāja – Priekule – Lietuvas robeža (Plūdoņi)" vidēji ir 813 transporta vienības diennaktī un kravas transporta proporcija kopējā plūsmā ir 22 %, lai to būtu iespējams pārbaudīt.	
	8.4. Prasības vides trokšņa novērtējumam noteic Noteikumi Nr.16 un Programma, tajā skaitā šo noteikumu Nr. 16 1. pielikums noteic novērtējumam izmantojamās metodes, savukārt Ministru kabineta 2002. gada 23. aprīļa noteikumu Nr. 163 "Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām" 2. pielikumā norādītas iekārtu trokšņa emisijas robežvērtības, kuras izmantojamās trokšņa izkliedes modelēšanā, ja nav pieejami iekārtu ražotāju sniegtie dati vai atbilstoši mērījumi. Caurlūkojot Ziņojumu un tā 3. pielikumu, secināms, ka vides trokšņa un tā sagaidāmā palielinājuma ietekme pirmšķietami nav vērtēta atbilstoši minētajiem noteikumiem, jo nav norādīts, kā iegūti Ziņojuma 3. pielikuma tabulā "Materiāla ieguves, transportēšanas un pārstrādes tehnikas trokšņa jaudas" apkopotie tehnikas vienību trokšņa parametri. Informācija atbilstoši papildināma.	III pielikuma tekstā ir minēts, ka ražotāja sniegtā informācija. Tā ir detalizēti parādīta III pielikuma 5.pielikumā.
	8.5. Ziņojumā norādīta neatbilstoša atsauce uz tabulu, kurā norādīti trokšņa robežlielumi, kas ar Noteikumiem Nr.16. noteikti dažādās apbūves teritorijās. Birojs norāda, ka šāda pārpublicēšana nav lietderīga, ja tabulā netiek norādīts, kuras no pozīcijām atbilst Ziņojumā vērtējamām teritorijām.	Izlabota kļūda atsaucē uz 4.1. tabulu un tajā izcelta rinda 1.1., kura attiecas uz šo konkrēto novērtējumu.
	8.5. (..) Tāpat Birojs norāda, ka atbilstoši Noteikumu Nr. 16 un Programmas nosacījumiem Ziņojumā vērtējams Paredzētās darbības radītais ārtelpu troksnis, kuram noteiktie robežlielumi ir saistoši darbības veicējam. Līdz ar to Ziņojumā un 3. pielikumā izmantotais izņēmums, kad dzīvojamai ēkai "Dārznieki" tiek piemērots ar būvnormatīvu noteiktais trokšņa robežlielums telpās, nav pieņemams. Ziņojumā vērtējami trokšņa līmeņa pārsnieguma iemesli pie mājas "Dārznieki" un (nepieciešamības gadījumā) arī iespējamie trokšņa mazināšanas pasākumi.	Atbilstoši MK16 nav "ārtelpu trokšņa": ir vides troksnis, kuram ir robežvērtības apbūves teritorijās un telpās. Trokšņa robežlielumi ceļa aizsargjoslā ir mērķlielumi, tātad pie dzīvojamās ēkas "Dārznieki" vides trokšņa robežlieluma nav un attiecīgi nav tā pārsnieguma. Savukārt, ja aizsargjoslā ir ēka, tās iekštelpās ir jānodrošina telpu trokšņa robežlielums, ko nosaka MK16 3. pielikums, kurā ir arī atsauce uz LBN 016-15. III pielikumā rezultātu tabulā ir paskaidrots, kad un kāpēc lieto LBN, nevis MK.

9.1. Ziņojumā nav ietverta aktuālā informācija par esošo situāciju katrā no kumulatīvo ietekmju novērtējumā vērā ņemtajām darbības apkaimes atradnēm. Ziņojums satur īsus, koncentrētus apgalvojumus (piemēram – "2B – ģp. Rieksti, kas ir daļēji atradnē Gramzda II, ieguve faktiski pabeigta", "4 – Atradne Vībotnes, izstrāde nav pabeigta, vēl ir krājumi", "3 – Iecirknis Vīnogas – izstrāde pabeigta, rekultivēts") bez detalizēta faktoloģiski informatīva seguma. Ziņojumu nepieciešams papildināt ar šādu informāciju: 9.1.1. par apkaimes atradņu izstrādes stadiju fāzēm (ieguves/ jau izstrādātās platības, akceptētie/ atlikušie krājumi, ieguves apjomi), minēto informāciju analizējot kopsakarībā ar sagaidāmo situāciju pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, izdarot secinājumus, kādā periodā un cik ilgi tiek prognozēta vairāku darbību radītās ietekmes summēšanās; 9.1.2. Ziņojuma tekstuālo daļu nepieciešams papildināt ar informāciju par spēkā esošajām atļaujām derīgo izrakteņu ieguvei un to termiņiem, prognozēm par atlikušo krājumu ieguves ilgumu, periodiem, kādos un kādā apmērā derīgo izrakteņu ieguve vairākās teritorijās varētu tikt veikta vienlaicīgi ar Paredzēto darbību. 9.2.1. agrāk veiktās ieguves platības summāro platību aprēķinā varētu neņemt vērā, ja iepriekšējās ieguves platības būtu pilnvērtīgi rekultivētas un rekultivācija pabeigta, kas norādītu uz to, ka derīgo izrakteņu ieguves radītā ietekme uz vidi maksimāli novērsta. Rekultivācija ir faktiski vienīgais un tādēļ nozīmīgs veids, kādā novēršama derīgo izrakteņu ieguves paliekošā ietekme uz vidi (..) 9.2.2. Noteikumu Nr. 570 92. punkts noteic – "Pabeigtos rekultivācijas darbus pieņem būvvaldes izveidota komisija, kuras sastāvā ir dienesta, attiecīgās pašvaldības, zemes īpašnieka un derīgo izrakteņu ieguvēja pārstāvji. Ja rekultivācija nesatur būvdarbus, tos pieņem ar darbu pieņemšanas aktu (15. pielikums). Vienu akta eksemplāru nosūta centram". 9.2.3. Tātad – jāņem vērā līdzšinējās ieguves teritorijas, kurās ietekme uz vidi nav pilnvērtīgi novērsta, kā arī – jāņem vērā tās platības, kurās ieguve var tikt uzsākta, jo ir jau atļauta (..).	Prasība vienam privātzņēmējam analizēt citu privātzņēmēju biznesa veiksmi un turpmākās darbības plānus ir kļūda nesamērīga un faktiski neizpildāma, jo citiem privātzņēmējiem nav nekāda pienākuma sadarboties un atklāt savas darbības pašreizējās veiksmes un problēmas un turpmākās ieceres (ja tādas vispār ir: ieguves bizness ir grūti paredzams, piemērojas mirkļa pieprasījumam, nekad nesasniedz plānotos maksimumus un pārsvarā pat netuvojas tiem). IVN ziņojumā ir pienācīgi izmantota pasūtītāja un LVGMC informācija par apkārtējām atradnēm un pienācīgi veikts kumulatīvās ietekmes novērtējums pēc maksimālās piesardzības principa. Atradne "Vīnogas" pieder SIA "Inerto materiālu serviss" un iecirknis "Vībotnes" – A/S "MB Betons", kas ir SIA "Inerto materiālu serviss", tātad būtībā abas šīs atradnes pieder paredzētās darbības ierosinātajam, tāpēc par tām tas var atbildēt. Iecirknī "Vībotnes" ir sliktas kvalitātes smilts, nav pieprasīta, tāpēc ieguvei neatjaunos. Plānots tuvākā gada laikā veikt atlikušo krājumu aprēķinu, lai varētu pabeigt rekultivāciju un nodot atlikušo daļu, neturpinot izstrādi. Atradni "Vīnogas" iegādājās 2006.gada 2.jūnijā un 2006.gada 6.decembrī tika izdota LVGMA atradnes pase ar aprēķināto derīgo krājumu apjomu 49 700 m³ smilts-grants un smilts. Līdz 2008.gada septembrim un kopā tika veikta ieguve 41 746 m³ apmērā. Pēc veiktajiem aprēķiniem secināms, ka neizstrādātais apjoms 7954 m³ apmērā ir ekspluatācijas zudumi karjera nogāzēs un derīgā slāņa pamatnē, līdz ar to uzņēmuma grāmatvedībā šie krājumi norakstīti kā zudumi un atradnē vairs nav iespējams iegūt derīgos izrakteņus. Dabā atradnē ir veikti rekultivācijas darbi: karjera nogāzes izlīdzinātas ar segkārtas materiālu, lai nodrošinātu nogāžu stabilitāti un veģetācijas atjaunošanos. Karjera pamatnē izveidojusies ūdenskrātuve, bet nogāzes ir apaugušas ar veģetāciju un ir stabilas. Atradnes izstrāde un rekultivācija tika pabeigta 2008.gadā, kad vietējās pašvaldībās pastāvēja izpratne par rekultivācijas darbu pieņemšanu kā būvniecības procesa sastāvdaļu, tāpēc rekultivācijas komisija netika izveidota un formāli rekultivācijas darbi netika pieņemti. MK 2012. gada 21. augusta noteikumi Nr. 570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" ir pieņemti 4 gadus vēlāk. Attiecīgi papildināta 1.1. nodaļa.bvg
---	---

	9.3. Ziņojuma 14. lpp. norādīts, ka "Derīgā materiāla ieguve notiks tikai virs gruntsūdens līmeņa un ūdens netiks mākslīgi pazemināts. Atradnei tuvākā dabiskā ūdenstece ir Birztales upīte: tuvākā atradnes mala atrodas apmēram 0.4 km uz ZR no šīs nelielās ūdenstece, kas izvietota paugura nogāzē, bet tā virsotnē ieguves laukums. Izpētes laikā fiksēts, ka pazemes ūdens līmenis ir izvietots 2.3 – 7.9 m dziļumā, un tas barojas no virszemes noteces. Izpētes laikā konstatēts, ka ūdens ir bezspiediena, līdz ar to nav paredzams, ka tas traucēs ieguves darbu veikšanu, jo derīgais izraktenis nav izvietots zem pazemes ūdens līmeņa. Ņemot vērā, ka ūdens līmenis netiks pazemināts, nav arī sagaidāms, ka ieguves darbi radīs ietekmi uz apkārtējās teritorijas hidroloģisko režīmu un sagaidāms, ka reālais pazemes ūdens līmenis būs zemāks par izpētes laikā fiksēto, jo tā mērījumi izpētes laikā veikti pavasarī": 9.3.1. Ziņojumam nepieciešams pievienot veiktās izpētes un mērījumu dokumentāciju; 9.3.2. Ziņojumu nepieciešams papildināt ar informāciju par ūdenstecei (Birztales) noteiktajām aizsargjoslām un izvērtējumu par pārstrādes laukuma (īpašums "Bites") applūšanas riska iespējamību.	9.3. Precizēta attiecīgā rindkopa 1.2. nodaļā (tagad 15.lpp.) ar atsauci, kā arī 2.3. nodaļa ar to pašu atsauci. 9.3.1. Skat. iepriekšējo teikumu. 9.3.2. Papildināta 4.1. nodaļa, kurā ievietots arī plūdu riska teritoriju attēls.
	9.4. Ziņojumā (38. lpp.) norādīts, ka paredzēta vairāku tehnoloģisko procesu veikšana, tostarp "Materiāla apstrāde – drupināšana, sijāšana un skalošana (īpašumā "Bites")", tomēr Ziņojums neietver informāciju par materiāla skalošanas tehnoloģisko procesu (ūdens ņemšanu, novadīšanu, kvalitātes kontroli) un to nodrošināšanai nepieciešamajiem infrastruktūras objektiem (nosēddīķi u.tml.). Nepieciešami papildinājumi Ziņojumā un visu ar šo procesu saistīto ietekmju novērtējumā.	Paredzētā darbība īpašumā "Bites" neparedz nevienu jaunu darbību lielākā apjomā, nekā ir atļauts Atļaujā Nr.LI15IB0003, tātad visām šīm darbībām ir jau spēkā esoša piesārņojošas darbības atļauja.
	9.5. Izvērtējis Ziņojumu un informāciju karšu pārlūkos - programmu Google Earth un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (turpmāk - LĢIA) karšu pārlūku, Birojs pirmsšķietami secina, ka valsts nozīmes ūdensnotekas Birztales (meliorācijas kadastra numuru 342862:01), kuras posms no pik. 195/00 līdz pik. 194/00 pieguļ īpašuma "Bites" A daļas teritorijai, iespējams, ir aizsprostots. Ierosinātājām jāsniedz skaidrojumu par dabā konstatētajiem apstākļiem, cita starpā arī saistībā ar šajā Biroja vēstules 2. punktā ietverto informāciju un iespējamību īpašumā "Bites" papildu jau šobrīd notiekošajai saimnieciskajai darbībai nodrošināt iegūtā materiāla apstrādi arī no Darbības vietas piegādātajam materiālam.	Paredzētā darbība īpašumā "Bites" neparedz nevienu jaunu darbību lielākā apjomā, nekā ir atļauts Atļaujā Nr.LI15IB0003, tātad visām šīm darbībām ir jau spēkā esoša piesārņojošas darbības atļauja.

	9.6. Ziņojumā norādīts, ka "Saskaņā ar VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā pieejamo informāciju paredzētās darbības vietā nav reģistrētas piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas". Ziņojumā nepieciešams precizēt attālumu no Darbības vietas un tehnoloģiskā laukuma teritorijas līdz tuvākajām piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, kas ļauj novērtēt Ziņojumā ietvertā secinājuma "Ņemot vērā piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu izvietojumu, ietekme uz gruntsūdeņu kvalitāti nav sagaidāma [...]" (Ziņojuma 37. lpp.) pamatotību.	Papildināta 1.1.nodaļa.
	9.7. Nepieciešama atsauce uz reprezentatīvu datu avotu attiecībā uz Ziņojumā ietvertās 2. nodaļas 2.2. Teritorijas ģeoloģiskā uzbūve, 2.3. Teritorijas ģeomorfoloģiskais raksturojums un 2.4. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums apakšnodaļās ietverto saturu (informāciju).	Nodaļas papildinātas ar atsaucēm, attiecīgi papildināta 11.daļa.
	9.8. Ziņojumā nav raksturota visu plānoto un nepieciešamo darbu secība (tostarp, nav sniegta informācija par derīgo izrakteņu iecirkņu izstrādes secību, to iespējamo izstrādi vienlaicīgi u.c. informācija).	Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu": "3.pants. Ietekmes novērtējuma principi Ietekmes novērtējumu veic saskaņā ar šādiem principiem: 1) ietekmes novērtējums izdarāms pēc iespējas agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā;" Darbu secība šajā agrīnajā stadijā nav zināma. Gaisa piesārņojuma un trokšņa novērtējums veikts pēc maksimālās piesardzības principa, vērtējot ieguvei vietās, no kurām radītās attiecīgās ietekmes ir vislielākās/nelabvēlīgākās.
	9.9. Ziņojumā nav detalizēti raksturoti ieguves procesi, t.sk. nav norādīts faktiskais izstrādes dziļums (Ziņojumā ietverts vispārinājums – "Derīgo materiālu iegūti ar ekskavatoru ar apgriezto kausu (iespējams iegūt materiālu līdz ~ 7 m dziļumam) [...]", līdz ar to nav pamatojuma viena gada ieguves apjomam, nav pievienots ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiks, ņemot vērā infrastruktūras objektu izvietojumu, kā arī iespējamo atšķirīgo darbu organizāciju Darbības vietā vai to tuvumā (attiecībā uz iespējamību tehnoloģiskā laukuma/ apstrādes iekārtu atrašanos īpašumā "Bites"). Ziņojums papildināms atbilstoši Programmas IV daļas 1.4.4. punktam.	Ir pats par sevi saprotams, ka maksimālais ieguves dziļums ir maksimālais derīgā slāņa dziļums, kas atbilstoši I un II pielikumā pievienotajām derīgo izrakteņu atradnes pasēm nepārsniedz 7,43 m. Viena gada ieguves apjomam ar ieguves dziļumu nav nekāda sakara. Par pārējo skat. iepriekšējo punktu.
	9.10. Ziņojumā nav ietverts Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums. Ziņojums papildināms atbilstoši Programmas IV daļas 2.4. punkta 2.4.1. apakšpunktam. Tāpat Ziņojums papildināms ar informāciju par tuvākajām ūdens ņemšanas vietām un citu	Darbības vietas un tai piegulošo īpašumu piederības raksturojums pievienots 1.1. nodaļā. Ir pašsaprotami, ka šajā lauku apvidū tuvākās ūdensņemšanas vietas (individuālās akas) ir kartēs redzamajās viensētās, no kurām

	Programmas IV daļas 2.4.3. punktā norādīto informāciju.	vistuvākā ir Birztales >0,5 km attālumā, bet uz konkrēto novērtējumu tas neattiecas, jo ieguve plānota tikai virs gruntsūdens bez tā pazemināšanas.
	9.11. Ziņojuma 4.7. nodaļā kļūdaini norādīts saražojamās produkcijas nosaukums ("Izvešana iespējama 12 mēnešus gadā (betona izstrādājumu ražošana notiek visu gadu)". Informācija labojama.	Kļūdas nav: betona izstrādājumu ražošana patiešām notiek visu gadu un smilts-grants pārstrādes produkti ir izejvielas, kas nepieciešams betona ražošanai un tam arī tiks piegādāts.
	9.12. Attiecībā uz Ziņojumā papīra formātā iekļautajiem pielikumiem norādāms, ka tie nav parakstīti un noformēti normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, proti, nav izpildīts Programmas II daļas 3.6. punkts, kas noteic, ka "Visiem Ziņojumam pievienotajiem dokumentiem, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumiem un citiem dokumentiem, jābūt parakstītiem un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam jābūt noformētam atbilstoši likumam "Elektronisko dokumentu likums" un jāsaturs informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu". Pieaicināto ekspertu (I. Silamiķes un R. Lebusa atzinumi) dokumentu oriģināli ir sagatavoti elektroniski, tomēr tā papīra atvasinājums (noraksts) nav noformēts atbilstoši Elektronisko dokumentu likumam un nav pievienoti dati, kas satur elektroniskā paraksta laika zīmogu (precīzi noteikts datums un laiks).	Pielikumi papildināti ar atbilstošu noformējumu.
	9.13. Vienlaikus ar papildināto Ziņojumu, Birojā jāiesniedz arī Ierosinātāju izsniegtu pilnvarojumu Izstrādātājam IVN veikšanai un Ziņojuma sagatavošanai, kā arī Izstrādātājas izsniegtu pilnvarojumu Izstrādātājas valdes loceklim Pēterim Blumatam, kas apliecina valdes locekļa tiesības Izstrādātājas vārdā parakstīt Ziņojumu. Papīra veidā Birojā iesniegtā Ziņojuma sējumiem (uz titullapas) jāsaturs dokumenta juridiskā spēka rekvizītu – pilnvarotās personas parakstu.	Pilnvara iesniegta. Paraksts uzlikts.

Pēc IVN ziņojuma aktuālās redakcijas iesniegšanas Vides pārraudzības valsts birojā 2022. gada 21. septembrī IVN ziņojuma izvērtēšanas gaitā tika saņemts:

- 1) Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 06. oktobra vēstule Nr.4.9/5467/2022-N,
- 2) VVD Atļauju pārvaldes 2022. gada 10. oktobra vēstule Nr.2.3/AP/6559/2022,
- 3) Vides pārraudzības valsts biroja 2022. gada 8. novembra papildu informācijas pieprasījums Nr.5-01/1088/2022,
- 4) Dabas aizsardzības pārvaldes 2022. gada 29. novembra vēstule Nr.4.9/6650/2022-N.

Šo institūciju norādījumu un to izpildes apkopojums sniegts 9.2. tabulā.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

9.2. tabula. Atbildes uz ietekmes uz vidi novērtējuma derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes atkārtotas izvērtēšanas gaitā sniegtajiem VPVB norādījumiem

Iesniedzējs	Norādījums/komentārs/viedoklis	Izpildītāja atbildes
Dabas aizsardzības pārvalde	1. Sagaidāms, ka Paredzētās darbības īstenošana neradīs būtisku ietekmi uz retām abinieku sugām (..) derīgo izrakteņu ieguve jāveic veidā, kas neskar Paredzētās darbības tiešā tuvumā, rekultivētajā iecirknī "Vīnogas" esošo mitraini ar ūdenstilpēm. Tāpat, ņemot vērā, ka Paredzētās darbības teritorija tieši robežojas ar retiem abiniekiem potenciāli nozīmīgu biotopu un tās tuvumā ir reģistrēta kokvārdes atradne, Pārvaldes ieskatā pēc derīgo izrakteņu izstrādes pabeigšanas līdz gruntsūdens līmenim Paredzētās darbības teritorijā veicama renaturalizācija, tajā veidojot reto abinieku sugu dzīvotnes – piemērotas mitraines. Renaturalizācijas plāna sagatavošanā atkārtoti iesaistāms abinieku un rūpuļu eksperts.	Skat. tālāk atbildi uz 4.norādījumu.
	2. Pārvalde lūdz Ziņojuma 8. nodaļā iekļaut nosacījumu – Paredzētās darbības teritorijas atmežošanu veikt ārpus putnu aktīvā ligzdošanas laika: 1.aprīlis – 30.jūnijs.	Izpildīts.
	3. Nesaskaņoti izveidotajam aizsprostam uz Birztales upes nav būtiskas nelabvēlīgas ietekmes uz Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes saldūdeņu biotopiem. Augšpus akmens krāvumam Birztales ir pārveidota (taisnota), tādēļ tā neatbilst ES nozīmes biotopam. Lejpus akmeņu krāvumam, kur Birztales vērojams dabisks posms, atrodas uzpludinājums – Dižgramzdas HES, kas rada daudz lielāku ietekmi nekā izveidotais akmens krāvums. Tajā pašā laikā norādām, ka kopumā nesaskaņotu aizsprostu būvniecība uz upēm nav atbalstāma. (..) Iespējams, ir vērts lūgt valsts zinātniskā institūta BIOR viedokli par izveidotā aizsprosta ietekmi uz zivju resursiem. Tomēr nevar izslēgt, ka arī šajā gadījumā ievērojami lielāku ietekmi rada Dižgramzdas HES, nevis nesaskaņoti izveidotais aizsprosts.	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" 24.05.2023. vēstule Nr.30-1/148-e "Par viedokļa sniegšanu" ir informatīvi pievienota VIII pielikumā un tās rekomendācijas tiks izpildītas vienā no diviem piedāvātajiem alternatīvajiem veidiem, bet IVN ziņojumā šie jautājumi nav iekļauti, jo tie attiecas uz īpašumā "Bites" notiekošo darbību atbilstoši tai izsniegtajām atļaujām neatkarīgi no paredzētās darbības, tie ir jārisina citu procedūru ietvaros neatkarīgi no paredzētās darbības un tās IVN un tālāk tie nav un nevar būt IVN vērtējuma priekšmets. Piedevām jāuzsver, ka vēstulē par "aizsprostu (akmeņu krāvumu)" nosauktais patiesībā ir sēklis (paredzētās darbības ierosinātās un IVN izstrādātās rīcībā nav ziņu, ka kāds to būtu būvējis/krāvis) un attiecīgi nav iespējams "demontēt aizsprostu", bet gan norakt sēkli upē, kam savukārt atkal var būt nepieciešamas atbilstošas atļaujas, kas jārisina pilnīgi neatkarīgi no šā IVN.
	4. Ziņojumam pievienot atkārtotu abinieku eksperta atzinumu, kas balstās uz teritorijas apsekojumu dabā piemērotā sezonā (..) jāapseko ne tikai nekustamie īpašumi "Meža Bites" un "Rieksti", bet arī īpašuma	VII pielikums papildināts ar atkārtotu atzinumu un tā konstatējumi un secinājumi iestrādāti attiecīgi 2.5. un 4.9. nodaļā.

	"Bites", atradnes "Vīnogas" teritoriju un Birztales upes posmu – vietas, kas potenciāli piemērotas īpaši aizsargājamās kokvārdes <i>Hyla arborea</i> dzīvotnei un nārstam, un jāsniedz atzinums par Paredzētās darbības ietekmi, ņemot vērā visus apstākļus, kā arī jāparedz ietekmi mazinoši pasākumi, ja tādi ir nepieciešami.	
VVD Atļauju pārvalde	1. 3. lpp. norādīts, ka "tuvākā atradnes mala atrodas apmēram 0,4 km no ūdenstece", savukārt 40. lp (4.3. sadaļā) ir minēti 200 m.	Kļūda izlabota: pareizi ir 200 m.
	2. Saskaņā ar Dienesta ziņojumā par pārbaudes rezultātiem Nr. 098-28/2022 no 08.09.2022. fiksēto, ka "Ūdens materiāla skalošanai tiek ņemts no Birztales upes virs akmeņu krāvuma", izriet, ka Dienesta 2015. gada 16. janvārī izsniegtajā B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr. LI15IB0003 (turpmāk - Atļauja) izvirzītie nosacījumi netiek ievēroti jo, Atļaujā norādīts, ka "ūdens frakciju skalošanai mazgāšanas – šķīrošanas iekārtā ar sūkņa palīdzību tiek ņemts no upes Birztales". Atļaujā nav fiksēta informācija, ka uz Birztales upes ir izbūvēts aizsprosts, kas kalpo ūdens uzkrāšanai mazūdens periodā.	Kā jau pārbaudē konstatēts, Birztales posmā attiecīgajā vietā ir gultnes paaugstinājums no akmeņiem, akmeņu krāvums: brasls, kas upē ir bijis jau vēsturiski. Pārbaudes ziņojumā skaidri norādīts, ka apsekošanas laikā konstatēts šāds paaugstinājums, ka upē nav izveidots mākslīgs aizsprosts, līdz ar to nav saprotams norādītais: ka upē esot izbūvēts aizsprosts ūdens uzkrāšanai mazūdens periodā. SIA "Inerto materiālu serviss" nav veikusi nekādus būvdarbus šajā teritorijā un tai nav atļauju nekādiem rakšanas darbiem upes gultnē. Jāņem vērā, ka pārbaude tika veikta 2022.gada augusta beigās, kad objekta apkārtne nebija lijis vairāk nekā 1,5 mēnešus un upes līmenis bija zemāks par ierasto vasaras periodā.
	3. Ziņojumā sniegtā informācija, ka "pārstrādājamā materiāla skalošanai tiks izmantots ūdens no esošās ūdenskrātuves atradnē "Bites", kurā tiks veikta inerto materiālu apstrāde". Dienests norāda, ka saskaņā ar Atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem, ūdens ņemšana inerto materiālu skalošanas procesa nodrošināšanai ir atļauta no Birztales upes, bet ne no ūdenskrātuves.	VVD min, ka šobrīd atļauja pieļauj ūdens ņemšanu no upes, un ka no dīķa atradnē Bites neparedz, bet tas neierobežo šādu risinājumu paredzēt nākotnē, lai nebūtu jāizmanto upes ūdens, šādu nosacījumu birojs var izvirzīt atzinumā, ka gadījumā, ja plānots mainīt ūdens ieguves risinājumu, jāgroza atļauja, šādu pieeju telefonsarunā apstiprināja arī VVD.
	4. Ziņojumā norādīts, ka "Derīgo izrakteņu pārstrādei pēc nepieciešamības paredzēts izvietot mobilu materiāla skalošanas un šķīrošanas iekārtu īpašumā "Bites", bet tai blakus derīgā materiāla krautnes". Dienests atzīmē, ka šis plānotais darbības risinājums nav iekļauts Atļaujā.	Kļūdainais teksts ir labots: īpašumā "Bites" notiek darbība atbilstoši 16.01.2015. atļaujai "B" kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.LI15IB0003, un paredzētā darbība neko nemainīs "Bitēs" jau atļautajā un notiekošajā darbībā.
Vides pārraudzības valsts birojs	1. Paredzētās darbības alternatīvu izvērtējums ir noteikts ar Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas 1. punktu un 5.1 punktu, kā arī Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4., 5., 7., 8. un 11. punktu. Alternatīvu izvērtējums nozīmē, ka Ziņojumā tiek aprakstīts ar alternatīvu sasniedzamais mērķis, alternatīvu izvēles kritēriji (tajā skaitā tehniski ekonomiskie), izvērtēšanas metodika un vērtējuma rezultāts (arī kādas no sākotnējo alternatīvu izslēgšanas no detalizēta izvērtējuma argumentēts	Būtiski papildināta 3.daļa.

	pamatojums). Ierosinātāju apgalvojums, ka Paredzētajai darbībai nav alternatīvu, Biroja ieskatā norāda uz to, ka pirms Paredzētas darbības uzsākšanas nav izvērtētas Paredzētās darbības radīto ietekmju (emisijas gaisā, ūdenī, trokšņa ietekmes, ietekme uz dabas vērtībām u.c.) mazināšanas risinājumi nevienā no Paredzētās darbības etapiem: derīgā materiāla ieguve, apstrāde, transportēšana, Darbības vietas rekultivācijas risinājumi. Līdz ar to Birojs nevar uzskatīt, ka IVN procedūras ietvaros ir veikts ar normatīvajiem aktiem noteikts atbilstošs un pietiekams alternatīvu un ietekmju novērtējums. Līdz ar to Ziņojums papildināms ar pilnvērtīgu Paredzētās darbības alternatīvu izvērtējumu.	
	2. Atbilstoši Ziņojumam derīgo izrakteņu šķirošanu un mazgāšanu paredzēts realizēt tehnoloģiskajā laukumā īpašumā "Bites", Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā, kas Biroja ieskatā arī ir uzskatāma par Paredzētās darbības teritoriju. Ziņojumā nav ņemts vērā Biroja 19.08.2022. vēstules 2. punktā norādītais par tehnoloģiskā laukuma īpašumā "Bites" iekļaušanu Paredzētās darbības teritorijā un no tā izrietošo visu ar derīgā izrakteņa pārstrādi un uzglabāšanu radīto ietekmju pilnvērtīgu izvērtēšanu. Birojs atkārtoti norāda, ka Ziņojumā nepieciešams veikt atbilstošs vērtējums, t.i., vērtējamās visas ar tehnoloģiskajā laukumā veicamajām darbībām saistītās ietekmes, tajā skaitā arī ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti, nepieciešamajiem ūdens uzskaites un kvalitātes monitoringa pasākumiem. Ziņojums papildināms ar derīgā izrakteņa mazgāšanas infrastruktūras shēmu un aprēķinu, kas pamato izveidoto nosēddiķu tilpumu. Birojs, atsaucoties uz Dienesta 2022. gada 10. oktobra vēstuli Nr. 2.3/AP/6559/2022 norāda, ka ūdens ņemšana tehnoloģiskiem mērķiem ir atļauta tikai no Birztales upes, bet ne no ūdenskrātuves, kas izveidota upi daļēji aizberot.	Īpašumā "Bites" notiek darbība atbilstoši 16.01.2015. atļaujai "B" kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.LI15IB0003, un paredzētā darbība neko nemainīs "Bitēs" jau atļautajā un notiekošajā darbībā, tāpēc nav pamata iekļaut "Bites" Paredzētās darbības teritorijā (kurā tās no sākta gala ir neiekļautas atbilstoši paredzētās darbības definīcijai un atbilstošajam VPVB lēmumam un IVN programmai), jo šā IVN rezultāts nav un nevar būt "Bitēs" jau atļauto darbību aizliegšana.
	3. 2022. gada 21. septembrī iesniegtajā Ziņojuma redakcijā ir novērtēts derīgā izrakteņa pārstrādes (drupināšana, skalošana, šķirošana) apjoms 130 000 m³ gadā. Spēkā esošajā 2015. gada 16. janvārī izdotajā SIA "Inerto materiālu serviss" B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr. LI15IB0003 (turpmāk – Atļauja) atļautais derīgo izrakteņu (grants) mazgāšanas un šķirošana apjoms noteikts 325 000 m³ gadā. Līdz ar to secināms, ka Atļaujā nav atļauta derīgo izrakteņu drupināšana. Tāpat Birojs norāda, ka Ziņojumā sagatavots emisiju novērtējums	Atļaujā Nr.LI15IB0003 noteiktais maksimums: "Gadā saražotais (mazgātais un sašķirotais) produkcijas (inerto materiālu) apjoms 325 000 m³/gadā jeb 650 000 t/gadā." Paredzētā darbība ar lielu rezervi iekļaujas šajā apjomā un attiecīgi arī visos pārējos atļautajos parametros. Paredzētā darbība ietver tikai atļaujā atļautās iekārtas un tikai tās ir vērtētas. Ziņojumā nav ne vārda par dīzeļiekārtām. Gaisa novērtējumā (VI pielikums) dīzeļdzinēju ietekmes novērtējums ir kļūda, bet tā nav labota, jo šīs kļūdas dēļ gaisa piesārņojums uzrādās tikai lielāks, nekā tas patiesībā ir ar elektroiekārtām, un nekādā gadījumā ne mazāks. (Šis novērtējums atstāj iespēju nākotnē iegūt atļauju arī dīzeļiekārtām, ja tāda vajadzība radīsies, bet šajā IVN šāda vajadzība netiek aplūkota.) "Bitēs" jau atļauto materiāla

	tehnoloģiskajām iekārtām, kas tiek darbinātas ar dīzeļdzinējiem (atbilstoši aprēķinam un Ziņojuma 6. pielikuma 1.1.8. tabulai), bet Atļaujā dīzeļiekārtu ekspluatācija nav atļauta. Līdz ar to Ierosinātajai jāprecizē Ziņojumā sniegtā informāciju, lai Ziņojumā vērtētās darbības tehnoloģiskajā laukumā, cik tālu tās attiecas arī uz Atļaujā noteikto, tiktu atbilstoši saskaņotas. Vēršam uzmanību, ka, nenovērtējot Ziņojumā visu šobrīd Atļaujā saskaņoto pārstrādes (materiālu mazgāšana, šķirošana) apjomu ($325\,000\text{ m}^3$), kā viens no atzinuma nosacījumiem tiks iekļauts atbilstošs ierobežojums attiecībā uz materiāla pārstrādes (drupināšanas, mazgāšanas, šķirošanas) gada apjomu ($130\,000\text{ m}^3$) īpašumā "Bites".	mazgāšanas uz šķirošanas apjomu samazināt nav IVN kompetencē. IVN novērtētais drupināmā materiāla daudzums ir ar lielu rezervi maksimālais, kas var būt vajadzīgs, uzlikt šādu ierobežojumu ir IVN kompetencē un nav pretrunā paredzētās darbības iecerei.
	4. Birojs konstatējis, ka 19.08.2022. vēstulē norādītās atšķirības ieguves un apstrādes iekārtu darbības laikiem labotas formāli – emisiju gaisā tabulās samazinot norādīto darba laika fondu, lai tas atbilstu trokšņa novērtējumā izmantotajam. Vēršam uzmanību, ka šādā gadījumā kā viens no atzinuma nosacījumiem tiks iekļauts ierobežojums attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes iekārtu darbības laikiem, proti, tiks atļautas darbības, kuru darba laika fonds atbilst mazākajiem vērtētajiem iekārtu darbības laikiem, tajā skaitā tehnoloģiskajā laukumā īpašumā "Bites".	Norādītais darba laika fonds ir pareizs.
	5. Attiecībā uz Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu papildu jau iepriekš norādītajam, konstatētas nepilnības, kas skaidrojamas vai labojamas: 5.1. Ziņojumā un tā 6. pielikuma 1.1.21. tabulā labojama pārrakstīšanās kļūda attiecībā uz pārstrādes laukuma platību. 5.2. Izstrādātāja norādījusi, ka attiecībā uz emisijas avotu raksturojumu Ziņojumā jau sākotnēji ir sniegta pietiekama un pārskatāma informācija, kas apkopota Ziņojuma 1.1.21. tabulā. Birojs atkārtoti norāda, ka Ziņojuma un tā 6. pielikuma 1.1.21. tabulā norādīti summārie attiecīgajā zonā notiekošo procesu emisiju parametri (g/s un t/a), bet katru procesu raksturojošo parametru tabulās, piemēram, 1.1.8. tabulā apkopoti ieguves un pārstrādes iekārtu individuāli radīto emisiju parametri (g/s), norādot šīm iekārtām atbilstoši emisijas avotu kodus, kas turpmāk tiek izmantoti modelēšanas ievaddatos (piemēram, IVN 1_2, IVN 3_2 u.c.). Atbilstoši modelēšanas ievaddatiem iekārtas norādītas kā laukumveida avoti, to emisijas raksturotas ar skaitliskajām vērtībām, kas izteiktas kā $\text{g}^*/\text{s}^*/\text{m}$.	5.1. Ziņojuma un tā VI pielikuma 1.1.21. tabulā pārstrādes laukuma platība izlabota uz 5000 m^2. 5.2. Modelēšanas ievaddatos netiek norādīti g/s/m^2, bet gan g/s, kas attiecas uz visu laukumveida avotu. Modelēšanas programma pati pārrēķina emisiju kā g/s/m^2. Diemžēl izdrukā netiek norādīti ievadītie g/s, bet gan tikai g/s/m^2. Tāpat izdrukā netiek norādīts laukums. Par aprēķinu pareizību var pārliecināties pats eksperts, jo informācija par emisijas avota platību aprēķinu gaitā tiek sniegta. Zemāk sniegts piemērs Aermod programmas emisijas avotam IVN_1_1 (nederīgā materiāla noņemšana + pārvietošana + izmantošana rekultivācijā). Ieguves laukuma (emisijas avota) platība ir 20000 m^2. Aprēķinātie g/s katrai darbībai – $0,00173\text{ g/s}$. Kopā – $0,0052\text{ g/s}$. Šis skaitlis – $0,0052\text{ g/s}$ tad arī tiek ievadīts programmā. Attiecīgi pārrēķinātā emisija uz 1 m^2 būs: $0,0052\text{ g/s} : 20000\text{ m}^2 = 0,00000026\text{ g/s/m}^2 \text{ (jeb } 2,6\text{E-}07\text{)}.$ Tas ir redzams gan ievaddatos programmā, gan PDF izdrukā.

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē “Gramzda II” nekustamajos īpašumos “Meža Bites” un “Rieksti” Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

Līdz ar to, neveicot papildu aprēķinu, nav identificējams, vai modelēšanā izmantots Ziņojumā norādītais aprēķinātais emisijas parametrs (g/s). Ziņojums atbilstoši papildināms.

Source Inputs

Source Type

Type: AREA POLY Source ID: IVN_1_1

Description: Derīgo izrakteņu ieguves vieta IVN objektā (neder.mater.ap (Optional)

Source Location

X Coordinate: 351852,70 [m]

Y Coordinate: 252017,75 [m]

Base Elevation: 55,0 [m]

Release Height: 2,5 [m]

Source Release Parameters

Emission Rate: 2,6E-07 [g/sec-m²]

No. Vertices (or Sides) [≥ 3]: [5] Verify...

Initial Vertical Dim. of the Plume (Opt.): [m]

Area [m²]: 19999,0 215267,7 [ft²]

Help

1/29

New

Close

Emission Rate Calculator

Enter your emission rate in g/s or lb/hr. An emission rate in g/(s-m²) and lb/(hr-ft²) will be calculated based on the current source area:

0,0052 [g/s]

0,04127 [lb/hr]

Help

Close

Apply

54

54

54

43

43

43

43

41

41

41

41

57

Source Pathway - Source Inputs

AERMOD

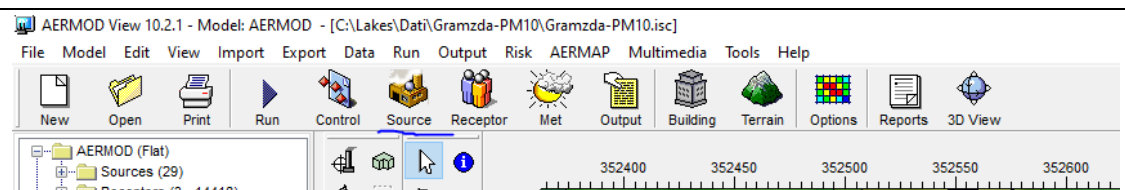
Polygon Area Sources
Source Type: AREA POLY
Source: IVN_1_1 (Derīgo izrakteņu ieguves vieta IVN objektā (neder.mater.apstrāde))

Base Elevation (Optional)	Release Height [m]	Emission Rate [g/(s-m²)]	Initial Vertical Dim. [m]	Number of Vertices (or sides)	X Coordinate for Vertices [m]	Y Coordinate for Vertices [m]
55.00	2.50	2.60E-7		5	351852.70	252017.75
		2.60E-7			351699.54	251897.82
		2.60E-7			351701.23	251885.20
		2.60E-7			351954.52	251866.49
		2.60E-7			351958.16	251875.38

Šādā veidā eksperts var pārliecināties par ievadīto datu pareizību. Ja Biroja rīcībā ir Aermოდ programma, tad ievaddatus var redzēt programmfailos (.isc fails, zem “Source”). Katrai piesārņojošai vielai ir savs programmfails (.zip fails, kurā tad arī pieejams .isc fails).

84

Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakstu (smilts-grants un smilts) ieguvei atradnē "Gramzda II" nekustamajos īpašumos "Meža Bites" un "Rieksti" Gramzdas pagastā, Dienvidkurzemes novadā

		
	6. Attiecībā uz Paredzētās darbības trokšņa ietekmes uz Darbības vietai tuvāko apkārtni vērtējumu Birojs norāda, ka Izstrādātāja nav skaidrojusi vai labojusi jau 19.08.2022. vēstulē uzskaitītās nepilnības: 6.1. Trokšņa ietekmes modelēšanā izmantotie ievades dati nav pievienoti pietiekamā apjomā un kvalitātē, lai no tiem varētu izdarīt secinājumus par modeļa atbilstību normatīvo aktu prasībām.. Pievienotā informācija nav papildināta ar datnēm, no kurām iespējams gūt pārliecību par modelēšanā izmantoto standartu, kā un vai ir ņemts vērā teritorijas reljefs, meteoapstākļi un citi parametri, kuru nozīmība ir svarīga vērtējamās darbības kontekstā. Informācija pievienojama, piemēram, kā ekrānuzņēmuma attēli, ja datnes formāts nav atverams ar Windows standartprogramām. 6.2. Birojā iesniedzamas arī datnes ar modelēšanas rezultātā uztvērējoobjektos iegūtajiem trokšņa rādītājiem. Izstrādātāja Ziņojuma 3. pielikumā ("Smilts un grants atradnes "Gramzda II" izstrādes trokšņa izplatīšanās prognozes pārskats Nr. 649/2022-KM2.1, SIA "R&D Akustika", 2022") norādījusi "Lai varētu novērtēt trokšņa rādītāju līmeņa vērtības individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijās vai dzīvojamo ēku fasādes, pie atradnes troksnim pakļautākām dzīvojamo māju fasādēm, 2 m attālumā no tām, izvieto aprēķinu punktus, kuru augstums virs teritorijas ir 4 m.". Tomēr aprēķinātie rezultāti nav pievienoti, lai pārliecinātos par Ziņojumā norādīto. Tāpat Birojs norāda, ka IVN mērķis ir noskaidrot paredzētās darbības ietekmi ne tikai kopējā ietekmes zonā, bet arī uz jutīgajiem objektiem, kas trokšņa vērtējuma gadījumā un šajā Ziņojumā ir konkrētas dzīvojamās mājas. Arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 1. pielikuma 1.4.2. punktā norādīts: "ja mērījumu vai aprēķinu veic akustiskajai plānošanai un trokšņa zonēšanai vai citam mērķim (piemēram, izstrādājot lauku apvidū, kur ir vienstāva ēkas, vietēja mēroga pasākumus, lai mazinātu trokšņa	6.1. Trokšņa ietekmes modelēšanā izmantotie ievades dati ir pietiekamā apjomā un kvalitātē pievienoti III pielikumā, 7.punktā. MK 07.01.2014. noteikumu Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 1.pielikuma 5.punktā ir noteikts: "(..) trokšņa novērtējumam pievieno izmantotās datorprogrammas sagatavotu aprēķinu modeļu ievades datus, izņemot apbūves situācijas un topogrāfiskos datus (..)" 6.2. Trokšņa novērtējumā (III pielikums) ir nodaļa "5. Trokšņa rādītāju aprēķinu rezultāti", kurā ir tieši prasītā tabula. Tālāk ir pievienotas arī trokšņa kartes, kurās var nolasīt trokšņa vērtības visos punktos.

ietekmi uz konkrētām ēkām, vai veicot detalizētu trokšņa kartēšanu ierobežotā rajonā, lai noteiktu trokšņa iedarbību uz katru atsevišķu mājokli), var izvēlēties citu augstumu, taču tas nedrīkst būt mazāks par 1,5 m virs zemes". Līdz ar to Birojs neuzskata par nesamērīgu prasību atspoguļot aprēķina rezultātus arī tabulas formātā. Ziņojums atbilstoši papildināms. 6.3. Birojs atkārtoti norāda, ka Ziņojums papildināms ar pārskatāmu kartogrāfisko materiālu, kurā vienkopus attēlots vērtēto trokšņa avotu izvietojums (ņemot vērā gan ieguves, gan apstrādes laukumos strādājošo tehnoloģisko iekārtu skaitu un veidu, kā arī apzīmējumus, kādi izmantoti ievaddatos), vērtējamās teritorijas (dzīvojamās mājas, attālumi līdz tām, tajā skaitā attālumi līdz tehnoloģiskā laukuma ietekmes zonā esošajiem jutīgajiem uztvērējiem), kā tas noteikts Programmas IV daļas 2.3.4. punktā. Norādāms, kuras no dzīvojamām mājām atrodas autoceļa aizsargjoslās (atbilstoši teritorijas plānojumam). Ziņojumā (15. un 20. lpp.) norādīts, ka no derīgā izrakteņa ieguves laukuma noņemtās virskārtas tiek veidotas 3 – 5 m augstas krautnes pa iecirkņa perimetru, arī 1.4. nodaļā norādīts "blakusproduktus – zemas kvalitātes derīgos izrakteņus – ir paredzēts izvest no karjera un pielietot būvniecības darbos vai izvietot pagaidu uzglabāšanas krautnēs pa licences laukuma perimetru". Līdz ar to arī krautņu novietojums attēlojams trokšņa avotu un uztvērēju kartogrāfiskajā materiālā. Birojs cita starpā secina un norāda, ka Ziņojumā nav novērtēts iespējama transporta plūsmas pieaugums un tā būtiskums vērtēto ietekmju (emisijas un troksnis) kontekstā, ja šādu zemas kvalitātes materiālu realizācija tiek īstenota maksimālā apjomā. 6.4. Ziņojumā vērtējami vides trokšņa līmeņa pārsnieguma iemesli pie mājas "Dārznieki" un (nepieciešamības gadījumā) arī iespējamie trokšņa mazināšanas pasākumi. 6.5. Birojs atkārtoti norāda, ka Ziņojums papildināms ar norādēm uz informācijas avotiem, atbilstoši kuriem Ziņojuma 3. pielikuma tabulā "Materiāla ieguves, transportēšanas un pārstrādes tehnikas trokšņa jaudas" norādīti tehnikas vienību trokšņa parametri. Informācija atbilstoši papildināma.	Gan gaisa, gan trokšņa novērtējumā ir vērtēts maksimālais kopējais iegūstamā, pārstrādājamā un izvedamā derīgā izrakteņa daudzums, ietverot visas kvalitātes, ieskaitot zemu. Darbības ar zemas kvalitātes izrakteņi nerada nekādas citādas ietekmes kā darbības ar citu kvalitāšu izrakteņi. Detalizēts teksta un karšu materiāls par visu prasīto ir ietverts III pielikumā, kurš ir IVN ziņojuma neatņemama sastāvdaļa. Nav lietderīgi pārlīvēt Ziņojumu ar detaļām trokšņa robežlielumu pārsniegumu neesamību un attiecīgi prettrokšņa pasākumu nevajadzību: lietderīgi būtu izcelt tikai informāciju par trokšņa robežlielumu pārsniegumiem un attiecīgi vajadzīgajiem/plānotajiem prettrokšņa pasākumiem, bet tādu nav. Krautnēm pa atradnes perimetru būs tikai troksni ekranējoša funkcija, kas tikai samazinās troksni, tāpēc trokšņa novērtējums ir veikts, neņemot vērā šādas krautnes, t.i., pēc maksimālās piesardzības principa modelēta sliktāka situācija, nekā patiesībā būs. Krautnes nevar attēlot arī tāpēc, ka to izvietojums nav vēl zināms, tās tiks veidotas atbilstoši situācijai, un novērtējumos nav nepamatoti uzrādīti kādi konkrēti krautņu izvietojumi, kas nepamatoti detalizētu paredzētās darbības definīciju un radītu ierobežojumus turpmākajā darbībā. Ja būtu atklāti kādi novēršami trokšņa pārsniegumi, tiktu meklēti arī labvēlīgs krautņu novietojums to novēršanai, bet šāda vajadzība nav konstatēta. 6.4. Māja "Dārznieki" atrodas autoceļa aizsargjoslā (tas ir korekti uzrādīts), kurā nav trokšņa robežlielumu, tikai mērķlielumi. Modelēšana uzrāda pie šīs mājasniecīgu trokšņa palielinājumu – par 1 dBA. Patiesībā tas ir novērtējuma metodikas radīts artefakts. Ir pieņemts, ka paredzētās darbības radītā satiksmes plūsma summēsies ar esošo. Patiesībā paredzētā darbība neradīs derīgo izrakteņu ieguves pieaugumu, radīs tikai papildu vietu, kurā tos var iegūt, bet "Bitēs" pārstrādājamā uz realizējamā materiāls daudzums nemainīsies, darbība turpinās notikt kā līdz šim notiek atļaujas ietvaros un satiksmes plūsma nepieaugs tāpēc, ka "Bitēs" pārstrādātais materiāls būs iegūts nevis "Bitēs", bet paredzētās darbības teritorijā. 6.5. Prasītā informācija ir sniegta III pielikuma 20.lapā (Pielikums 5), uz kuru ir norāde tieši zem tabulas, un "Aprēķinos pielietoti ražotāja uzrādītie trokšņa jaudas raksturojošie dati", kas ir brīvi pieejami ikvienam: https://www.komatsu.eu/Assets/GetBrochureByProductName.aspx?id=D37EXi/PXi-24&langID=en
--	---

		https://www.komatsu.eu/Assets/GetBrochureByProductName.aspx?id=PC210LCi-11&langID=en https://www.lectura-specs.com/en/wheel-loaders-l220e-volvo/datasheet/80941/11753537
	7. Biroja 19.08.2022. vēstules 9. punktā norādīti vairāki vēl citi (bez iepriekš norādītajiem) Ziņojumā konstatētajiem trūkumiem, un šo trūkumu novēršanai Birojs aicināja Izstrādātāju citu starpā izmantot publiski pieejamo informāciju LVĢMC zemes dzīļu informācijas sistēmā (turpmāk – LVĢMC IS). LVĢMC IS atradņu reģistra informācija ir pamats, lai būtu iespējams uzsākt un veikt Darbības vietas apkaimes atradnēm kumulatīvo ietekmju novērtēšanu. LVĢMC IS atradņu reģistra informācija ir pieejama paplašinātā tvērumā, tostarp informācija par esošo situāciju katrā no darbības apkaimes atradnēm (gan par derīgo izrakteņu krājumiem un kvalitāti, derīgo izrakteņu krājumu bilance pa ieguves vietām, dokumentācija zemes dzīļu izmantošanai, krājumu atrašanās attiecībā pret gruntsūdeni u.c. dati). Tomēr Ziņojumā joprojām nav ietverta visa aktuālā un būtiskā informācija par Darbības vietas apkaimes atradnēm kumulatīvo ietekmju novērtēšanu. 8. Ierosinātāja, iesniedzot Ziņojumu Birojā, nav ņēmusi vērā publiski pieejamo informāciju LVĢMC IS par esošo situāciju katrā no Paredzētās darbības apkaimes atradnēm, iespējams, neizpratnes dēļ. Birojs nevar stāties Ierosinātājas/Izstrādātājas vietā un veikt šo izvērtējumu, bet izņēmuma kārtā caurlūko tā rīcībā esošo un LVĢMC IS pieejamo informāciju, lai veicinātu Ierosinātājai/ Izstrādātājai tomēr veikt Paredzētās darbības ietekmju kumulatīvo novērtējumu. Birojs pirmsšķietami konstatē un secina: 8.1. Darbības vietas apkaimē atrodas vismaz 15 derīgo izrakteņu ieguves vietas dažādās izstrādes stadiju fāzēs; (..) 9.1. (..) 10. (..)	Izvērsts pārskats pievienots 1.2. nodaļā 1.2. tabulā. Gaisa kvalitātes novērtējuma ir ietvertas šādas atradnes: "Jekstes", "Bites", "Gramzda-1979". Atradnes "Līči" un "Meža iela 17" atrodas viena otrai blakus un tām ir viens izstrādātājs – SIA "Liepu aleja", tāpēc emisijas aprēķinos tā pieņemta kā viena ieguves vieta. Faktiski gaisa kvalitātes novērtējumā būtu jāņem vērā tikai atradnes "Jekstes" un "Bites", jo: "Meža iela 17" atradnes izstrāde faktiski pabeigta 2020.gadā (ir veikta ārējo robežu rekultivācija); "Ozolliči" un "Līči" atradnes ir izstrādātas – materiāla ieguve tika pabeigta 2022.gada 10.novembrī, tika uzsākti rekultivācijas darbi, "Jaunais karjers" atradnes licences adresāts ir likvidēts 18.08.2017.gadā, ieguve nav veikta kopš 2009.gada, nav paredzama ieguves atsākšana. "Vībotnes" atradni nav plānots izstrādāt saskaņā ar SIA "Inerto materiālu serviss" sniegto informāciju. "Vīnogas" atradne ir izstrādāta, faktiski ir veikta rekultivācija (saskaņā ar SIA "Inerto materiālu serviss". "Gramzda I" iecirknis "1988.gada izpētes iecirknis". Atļaujas termiņš beidzies 2017. gada 22. februārī, pēdējo reizi ieguve veikta 2008. gadā, bet 2013. gadā krājumu izmaiņu iemesls "Krājumu inventarizācija". Tātad ieguve nenotiek un nav informācijas par ieguves atjaunošanu. "Gramzda-1979" atradnes "2021.gada iecirknis", kuras licences turētājs ir Gramzdas evaņģēliski luteriskā baznīca, ir ņemta vērā gaisa kvalitātes novērtējumā, lai gan iecirknis atrodas vairāk kā 2 km attālumā no plānotās darbības vietas, tātad faktiski gaisa kvalitātes novērtējumā ir iekļautas pat vairāk atradņu, nekā to pieprasa normatīvie akti.
	10.5. ņemot vērā to, ka Paredzētās darbības tehnoloģiskais laukums plānots īpašumā "Bites" un tas vērtējams kā Paredzētās darbības teritorija, Ziņojumu nepieciešams papildināt ar informāciju par īpašumam Bites noteiktajiem aprobežojumiem attiecībā uz aizsargjoslām ap virszemes ūdensobjektiem (Birtalas upe). Attiecīgi papildināma arī Ziņojuma 4.3. nodaļā "Iespējamā ietekme uz virszemes ūdeņiem";	Īpašumā "Bites" notiek darbība atbilstoši 16.01.2015. atļaujai "B" kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.LI15IB0003, un paredzētā darbība neko nemainīs "Bitēs" jau atļautajā un notiekošajā darbībā, tāpēc nav pamata iekļaut "Bites" Paredzētās darbības teritorijā (kurā tās no sākta gala ir neiekļautas atbilstoši paredzētās darbības definīcijai un atbilstošajam VPVB lēmumam un IVN programmai), jo šā IVN rezultāts nav un nevar būt "Bitēs" jau atļauto darbību aizliegšana. Paredzētās darbības tehnoloģiskais laukums īpašumā "Bites" ir nevis plānots, bet gan tur jau atrodas un nemainīgi funkcionē atbilstoši

		atļaujai.
	10.6. Ziņojumā joprojām nav raksturota visu plānoto un nepieciešamo darbu secība (tostarp, nav sniegta informācija par atradnes "Gramzda II" izstrādes secību u.c. informācija). Ziņojumam pievienojama pārskatāma informācija par plānoto derīgo izrakteņu ieguves apjomu un izstrādājamo platību laika grafiku (gan gada, gan visa izstrādes perioda kontekstā) un plānoto izstrādes zonu secību (skat. Programmas IV daļas 1.4.4. punktu). Informācija par laika grafiku sagatavojama, ņemot vērā visus veicamo darbu etapus (teritorijas sagatavošanu, derīgā materiāla ieguvi, apstrādi, uzglabāšanu, kā arī rekultivāciju). Ziņojums papildināms ar informāciju par maksimālo iespējamo karjera izstrādes dziļumu, kāpļu un izstrādes nogāžu aprakstu, nogāžu slīpumu un citiem raksturīgiem parametriem, no kuriem var būt atkarīgs izstrādes laika grafiks un iegūstamā derīgā izrakteņa apjoms (arī izstrādes laukuma platība), kā arī darba organizācija un drošība;	Šāda informācija neietekmē IVN rezultātus un nevar būt pieejama pašreizējā pēc iespējas agrākā plānošanas stadijā, jo to plāno derīgo izrakteņu ieguves projektā tikai jau pēc IVN pabeigšanas un paredzētās darbības akcepta. Vienīgā iespējamā izmaiņa "Bitēs" ir drupināšana, kas smiltīm ir reti vajadzīga, līdz šim "Bitēs" nav bijusi vajadzīga, un sakarā ar iespējamām citādām frakcijām no jaunās ieguves vietas iekļauta kā rezerve: nelielā apjomā, lai pierādītu, ka tā nekādas jaunas nevēlamas ietekmes nerada.
	10.7. attiecībā uz Ziņojumā papīra formātā iekļautajiem pielikumiem atkārtoti norādāms, ka daļa no tiem (4. un 5. pielikums) nav parakstīti un noformēti normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, proti, nav izpildīts Programmas II daļas 3.6. punkts, kas noteic, ka "Visiem Ziņojumam pievienotajiem dokumentiem, tai skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumiem un citiem dokumentiem, jābūt parakstītiem un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam jābūt noformētam atbilstoši likumam "Elektronisko dokumentu likums" un jāsaturs informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu". Pieaicināto ekspertu (I. Silamiķeles un R. Lebusa atzinumi) dokumentu oriģināli ir sagatavoti elektroniski, tomēr tā papīra atvasinājums (noraksts) nav noformēts atbilstoši Elektronisko dokumentu likumam un nav pievienoti dati, kas satur elektroniskā paraksta laika zīmogu (precīzi noteikts datums un laiks);	Noformēts.
	10.8. Ziņojumā nav ietverts Darbības vietas (Paredzētās darbības tehnoloģiskā laukuma īpašumā "Bites") un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums. Ņemot vērā, ka īpašumā "Bites"	Īpašumā "Bites" notiek darbība atbilstoši 16.01.2015. atļaujai "B" kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.LI151B0003, un paredzētā darbība neko nemainīs "Bitēs" jau atļautajā un notiekošajā darbībā, tāpēc nav pamata iekļaut "Bites" Paredzētās darbības teritorijā (kurā tās no sāka gala ir neiekļautas atbilstoši

	paredzēta derīgā izrakteņa pārstrāde un uzglabāšana, Ziņojums papildināms atbilstoši Programmas IV daļas 2.4. punkta 2.4.1. apakšpunktam.	paredzētās darbības definīcijai un atbilstošajam VPVB lēmumam un IVN programmai), jo šā IVN rezultāts nav un nevar būt “Bitēs” jau atļauto darbību aizliegšana. “Bitēm” apkārtējo zemju īpašnieki, kuri nav kaimiņi paredzētajai darbībai, bet gan kaimiņi jau sen nemainīgi notiekošai darbībai “Bitēs”, ir šie: • “Cepures”, 64820080132, un “Baltcepure”, 64820080065: SIA “Jaunie akmentiņi” • “Teikas”, 64820080130: Henrijs Ķerūzis • “Oskari”, 64820080111: Elīna Egle • “Šakāļi”, 64820080112, Zelma Auguste Baltcepure • “Grietēni”, 64820080039, SIA “Kurzemes tīrumi un meži”
--	---	---

10. IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMU VEIKUŠIE EKSPERTI

Valdis Felsbergs, vides zinātņu maģistrs

Līga Blanka, vides zinātņu maģistrs

Ivans Semjonovs, Dr.geol.

Inese Silamiķele, eksperts Nr.019: vaskulārie augi, meži un virsāji, purvi un zālāji

Rolands Lebuss, eksperts Nr.005: putni

Ilze Silava, dabaszinātņu maģistrs ģeogrāfijā (gaisa piesārņojums)

Juris Saprovskis, inženieris-akustiķis (troksnis)

Andris Čeirāns, Dr.biol., eksperta Nr. 27: abinieki un rāpuļi

11. IZMANTOTĀS INFORMĀCIJAS AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

1. I.Semjonovs. Pazemes ūdeņu piesārņojums un pašattīrīšanās. Zinātne. 1995.
2. Pārskats par Liepājas ostas projektējamās piestātnes Nr.8 ģeotehniskās izpētes darbiem. VKB, 2011.
3. Projekta dokumentācijas sagatavošanas nodrošināšana Liepājas speciālās ekonomiskās zonas iekļaušanai 2007-2013.finanšu plānošanas perioda Liepājas speciālajā aktivitātē "Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija. 2. Kārta."
4. VSIA LVĢMC. Klimata pārmaiņu scenāriji Latvijā. Ziņojums, Rīga – 2017.
5. ERAF Derīgo izrakteņu krājumu balance par 2012. gadu.
6. Priekules novada teritorijas plānojums 2015. – 2026. gadam.
7. LVĢMC Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu karte. Projekts CB31, 2014.
8. I.Levins. Smilts-grants atradņu "Jaununguri" un "Rudeņi" izstrādes ietekme uz hidroģeoloģiskiem un hidroloģiskiem apstākļiem. SIA "Ģeoplus". Rīga 2017.
9. MK noteikumi „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 „Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves”.
10. Latvijas ģeoloģiskā karte M 1:200000 Kvartāra nogulumi. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests. 2004.
11. Latvijas ģeoloģiskā karte M: 1:200000 Pirmskvartāra nogulumi. (31. Liepāja). Valsts ģeoloģijas dienests, 2004.
12. AP 42, Fifth Edition, Volume I, Chapter 13, Chapter 13: Miscellaneous Sources. 13.2.4. "Aggregate Handling and Storage Piles";
13. AP 42, Fifth Edition, Volume I, Chapter 11, "Mineral Production Industry"; 11.19.2. Crushed Stone Processing and Pulverized Mineral Processing
14. EMEP/EEA (EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2016 – Update May 2017), 1.A.4. Non-road mobile sources and machinery
15. Winther, M., Nielsen O., 2006, 'Fuel use and emissions from non-road machinery in Denmark from 1985–2004 — and projections from 2005–2030'. Environmental project 1092. The Danish Environmental Protection Agency. pp. 238.
16. EMEP/EEA 1.B.2av "Distribution of oil products 2016"
17. AP 42, Fifth Edition, Volume I, Chapter 7.1 Organic Liquid Storage Tanks

18. EMEP/EEA 1.A.3.b.i, 1.A.3.b.ii, 1.A.3.b.iii, 1.A.3.b.iv *Passenger cars, light commercial trucks, heavy-duty vehicles including buses and motor cycles*
19. AP 42, Fifth Edition, Volume I Chapter 13: Miscellaneous Sources. 13.2.2 Unpaved Roads.

Interneta resursi:

1. <http://ozols.daba.gov.lv/pub/>
2. <http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=44aa2c97ffad4fcb949bd1db8a987c4>
3. https://geolatvija.lv/geo/tapis3#document_4432
4. <https://is.mantojums.lv/>
5. <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>
6. <https://likumi.lv/ta/id/275013-noteikumi-par-latvijas-buvnormativu-lbn-003-15-buvklimatologija>
7. <https://lvceli.lv/#valsts-celu-tikls>
8. <https://lvceli.lv/informacija-un-dati/#satiksmes-intensitate>
9. <https://www.balticmaps.eu/>
10. <https://www.daba.gov.lv>
11. https://www.ldz.lv/sites/default/files/2016-2017%20tikla_parskats_1.pdf
12. <https://www.melioracija.lv/>
13. <https://www.terex.com/washing/en/product/aggresand/aggresand-206>
14. <https://www.volvoce.com/-/media/volvoce/global/global-site/product-archive/documents/03-wheel-loaders/09-volvo-f-series/v-l150f/v-l150ftol220f-21e1002739-2010-01.pdf?v=gfg5Pw>
15. https://www.volvoce.com/-/media/volvoce/global/products/excavators/crawler-excavators/brochures/brochure_ec290b_prime_t3_en_30_20000501_c.pdf?v=J7osPw